

309406 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5. } ధైర్య పట్టణము 1918 సం॥ మే నెల 18 వ తేది శనివారము
సంపుటము. ౫ } కాళయక్తి నామ సంవత్సర వైశాఖ మాస శుద్ధ అష్టమి ర. { సంచిక ౪౦

ఇండియాగవర్న మెంటుయొక్క వైనాన్సు డిపార్టుమెంటు.
సం. 1250 - ఎఫ్. సిప్లా, 1918 వ సం॥ మే 11 వ తేది.

ఇండియాదేశపు రెండవ యుద్ధబుణము

రొక్క-రూపముగా వచ్చిన యావత్తు మొత్తమును, ఇండియా దేశము ఇచ్చే పది కోట్ల పానుల (సవరనుల) మొత్తముక్రింద, యుద్ధమును సాగించుటకుగాను హిజ్ మెజెస్టీవారి దొరతనమున కియ్యబడును.

వచ్చుబడి పన్ను లేని 1921 వ సం॥ నూటికి 5 $\frac{1}{2}$ వడ్డీ యుద్ధపత్రములు
నూటికి రూ. 100 చొప్పున 1921 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదిని తిరిగి చెల్లించబడునవి
వచ్చుబడి పన్ను లేని 1923 వ సం॥ నూటికి 5 $\frac{1}{2}$ వడ్డీ యుద్ధపత్రములు
నూటికి రూ. 100 చొప్పున 1923 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదిని తిరిగి చెల్లించబడునవి
వచ్చుబడి పన్ను లేని 1925 వ సం॥ నూటికి 5 $\frac{1}{2}$ వడ్డీ యుద్ధపత్రములు
నూటికి రూ. 103 చొప్పున 1925 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదిని తిరిగి చెల్లించబడునవి
వచ్చుబడి పన్ను లేని 1928 వ సం॥ నూటికి 5 $\frac{1}{2}$ వడ్డీ యుద్ధపత్రములు
నూటికి రూ. 105 చొప్పున 1928 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదిని తిరిగి చెల్లించబడునవి

ఇవన్నీ,

వచ్చుబడి పన్ను లేకుండ

పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్క-పు సర్టిఫికేట్లున్నూ

జారీచేయడము.

అనలుకున్న వడ్డీకిన్ని ఇండియా గవర్న మెంటువారి రీవిన్యూలున్నూ ఆస్తిన్నీ హామీగా ఉండును.
1921 వ, 1923 వ, 1925 వ 1928 వ సం॥ పు యుద్ధ పత్రములు

జారీ చేయఁ:—దరఖాస్తు చేసికోవడిన ప్రతి రూ. 100
రూ. 100.

వడ్డీ:—సంవత్సరమునకు నూటికి 5 $\frac{1}{2}$ చొప్పున ఆరేసి
నెలల కొకసారి మార్చి 15 వ తారీఖునకు సెప్టెంబరు 15 వ
తారీఖునకు చెల్లించబడును.

కొనిన తారీఖునుండి 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 వ
తారీఖునకు వడ్డీ, పత్రములు కొనిన కాలమందు ముందుగా
చెల్లించబడును.

1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖుకు తరువాత
పోస్టాఫీసు ద్వారా కొనబడు పత్రములమీద, కొనిన తారీఖు
నుండి 1919 వ సం॥ మార్చి 14 వ తారీఖు వరకు వడ్డీ, కొనిన
కాలమందు ముందుగా చెల్లించబడును.

విశేష మైన హక్కులు:—ఇకమీదట ఇండియా గవర్న
మెంటువారు జారీచేయు ఏదేని వీధి కాలపు బుణమునకు
వడ్డీ లేదు ఎంత ఏర్పాటుపబడియున్నప్పటికిని, సదరు బుణ
మునకయి వైకము కట్టు కార్యము కొరకు రొక్కముతో
సమానముగా 1921 వ, 1923 వ, 1925 వ, 1928 వ సం॥
యుద్ధపత్రములు, వాటి చెల్లుబడి కాలములో సమాన విలువకు
అంగీకరింపబడును.

1921 వ, 1923 వ, 1925 వ, 1928 వ సం॥ యుద్ధపత్ర
ములమీద వడ్డీకి వచ్చుబడి పన్ను లేదు. కాని అది, యితర
వచ్చుబడిమీద ఆపన్న కట్టవలసిన రేటును నిర్ణయించడము
లో గణింపబడును, మరియు దానికి అధికపన్ను (సూపర్
టాక్సు) కట్టదగి యుండును.

సెక్యూరిటీలు ఏర్పాటుగానుండునది:—యుద్ధపత్రము
లు (ఎ) ఇన్స్క్రిప్టు (రెజిస్టరైన) స్టాకు సర్టిఫికేట్ల రూప
ముగానో (బి) ప్రామిసరీ నోట్లరూపముగానో జారీచేయబడు
ను. తదనంతరము ఇష్టమైనయెడల, ఇవి యిచ్చి వీనికి బదులు,
బేరరు (హాజరు పెట్టువానికి చెల్లుబడిగల) పత్రములు ఉన్న
పుడు ఆపత్రములను, కర్చులేకుండ పుచ్చుకోవచ్చును.

యుద్ధపత్రములు కొనుగోలుకు ఫలానిరూపముగా జారీ
చేయబడవలయునని ప్రత్యేకముగా ఉదాహరించి యుండని
యెడల, అవి, ఇన్స్క్రిప్టు (రెజిస్టరైన) స్టాకు సర్టిఫికేట్లు
రూపమున జారీచేయబడును.

ప్రామిసరీనోట్లు, అలస్యము కాకుండుటకై మొదట,
సాధ్యమైనంత కొద్దిసంఖ్య వేరు వేరు నోట్లుగా జారీచేయబ
డును; అయితే అటుతర్వాత, ఇవి యిచ్చి వీనికి బదులుగా
ఎట్టి విలువగల నోట్లకు దరఖాస్తు పెట్టుకోవలసినో వాటిని,

ఖర్చులేకుండ, పుచ్చుకోవచ్చును. కావలసిన మొత్తమునకు
ఒక్కటే స్టాకు సర్టిఫికేట్లు జారీచేయబడును.

ప్రామిసరీ నోట్ల రూపముగా పత్రములను బ్యాంకులలోను
గవర్న మెంటు ఆఫీసులలోను కొనుట

1. రూ. 100 గాని నూరుతో గుడించిన (పూర్తి
నూర్తిగా నుండు) మొత్తములుగాని విలువగాగల (ప్రామిసరీ
నోట్ల రూపమున యుద్ధపత్రములు, చెల్లించవలసిన మొత్తము
చెల్లించమీదట,

(ఎ) బెంగాలు, బొంబాయి, మదరాసు బ్యాంకుల
యొక్క హెడ్ ఆఫీసులలోగాని యేదని ఇండియా బ్యాంకి
లోగాని విద్యుత్తముగా దరఖాస్తు పెట్టుకోకుండన,

(బి) కలకత్తా కరెన్సీ కంట్రోలరు ఆఫీసువద్దగానియే
అకౌంటెంటు జెనరలుయొక్కయైన లేదా కంట్రోలరు యొక్క
వద్దైన ఆఫీసువద్దగానియేదని గవర్న మెంటు ప్రెజిరీవద్ద
గాని సబ్ ప్రెజిరీవద్దగాని దరఖాస్తు పెట్టుకొనినమీదటను
1918 వ సం॥ జూను 8 వ తారీఖునుండి 1918 వ సం॥

సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖునకు కొనవచ్చును.

దరఖాస్తులు వీనితో జతపరచబడిన సమూహ (ఎ) వ
సమూహ (ప్రకారము ఉండవచ్చును, లేదా, కావలసిన పత్ర
ముల మొత్తమును వివరమును, కొనుగోలుయొక్క పూర్తిపేరు
ను వైరిలాసమును, వడ్డీ యే ప్రెజిరీవద్ద చెల్లించబడవలయు
నని తాను కోరునో అదియును స్పష్టముగా ఉదాహరించు
వేతే యే సమూహ ప్రకారమైనను దరఖాస్తులు ఉండవచ్చును.

గవర్న మెంటు ఆఫీసులవద్దను బ్యాంకులవద్దను

ఇన్స్క్రిప్టు స్టాకు రూపముగా పత్రములు కొనడము.

2. ఇన్స్క్రిప్టు స్టాకు రూపముగా యుద్ధపత్రములు,
రూ 100 ల లేదా దానితో గుడించిన (పూర్తి నూర్తి) మొత్త
ముల విలువగలవి, 1918 వ సం॥ జూను 8-వ తారీఖునుండి 1918
వ సం॥ సెప్టెంబరు 14-వ తారీఖునకును, చెల్లించవలసిన
మొత్తము చెల్లించిన మీదటను దరఖాస్తు పెట్టుకొనిన మీద
టను, సరాసరి కలకత్తా ఫల్లికు బుణము ఆఫీసునుండిగాని ఈ
క్రింది ఆఫీసులలో దేనిద్వారాగాని, తీసికొనవచ్చును.

(ఎ) కలకత్తా కరెన్సీ కంట్రోలరు ఆఫీసు, లేదా యే
అకౌంటెంటు జెనరలుయొక్క యైన కంట్రోలరు యొక్క
యైన ఆఫీసు;

(బి) బెంగాలు, బొంబాయి లేదా మదరాసు బ్యాంకు
లయొక్క హెడ్ ఆఫీసులు లేదా వాటియొక్క యేదని
ఇండియా బ్రాంచి;

(సి) ఏదేని గవర్న మెంటు ప్రెజిరీ లేదా సబ్ ప్రెజిరీ.

దరఖాస్తులు వీనితో జతపరచబడిన సమూహ (A) సమూ
హ (ప్రకారము ఉండవచ్చును, లేదా, కావలసిన పత్రముల
మొత్తమును వివరమును, దరఖాస్తుదారునియొక్క పూర్తిపే
రును వైరిలాసమును, వడ్డీ యే ప్రెజిరీవద్ద చెల్లించబడవలయు
నని తాను కోరునో అదియును స్పష్టముగా ఉదాహరించు
వేతే యే సమూహ ప్రకారమైనను దరఖాస్తులు ఉండ
వచ్చును.

పోస్టాఫీసులవద్ద పత్రములు కొనుట.

3. ఇన్స్క్రిప్టు స్టాకు రూపముగా గాని ప్రామిసరీనోట్ల
రూపముగా గాని యుద్ధపత్రములు రూ 25 విలువ గలవిగా
నైనను దానితో గుడించిన (పూర్తి రూ 25 ల) మొత్తపు విలు
వగలవిగా నైనను, రూ 10,000 ల మొత్తమునకు మించ
కుండ, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించినమీదటను దరఖాస్తు
పెట్టుకొనిన మీదటను, సేవింగ్స్ బ్యాంకి పనిచేయు ఏపోస్టాఫీసు
వద్దనైనను, 1918-5 సం॥ జూను 8 వ తేదినుండి 1918-వ సం॥

డిసెంబరు 21 న తేదీవరకు, కొనవచ్చును. దరఖాస్తులు దీనితో
జతపరచబడిన సమాచారము (వి. సమాచారము) ప్రకారము ఉండవ
చ్చును లేదా, కావలసిన పత్రముల మొత్తమును వివరమును,
దరఖాస్తుపాపములకు పూర్తి చేసిన మైలిని సమాచారము, వట్టి
యే (ట్రైబ్యునల్) చెల్లింపుబడినందునని తాను కోరునో ఆదియు
ను స్పష్టముగా ఉదాహరించు చేతు యే సమాచార ప్రకార
మైనను దరఖాస్తులు ఉండవచ్చును.

పోస్టాఫీసు ద్వారా కొనిపత్రములు, పోస్టుల కైలి
గ్రాఫుల ఆకౌంటెంటు జనరలుయొక్క స్వాధీనములో ఉంచ
బడుటకు కోరబడి యెడల అట్లు చేయవచ్చును.

చెల్లించడము

4. (కావలసిన పత్రపు మొత్తమును) రొక్కముగాగా
ని చెక్కుములముగాగాని చెల్లింపవచ్చును. బ్యాంకులలోపత్ర
ములను కొను సందర్భములలో, ప్రెసిడెన్సీ బ్యాంకు యొక్క
హెడ్ ఆఫీసునకు కొనిపత్రపుడు ప్రెసిడెన్సీ బ్యాంకు సెక్రటరీ
అందు ప్రజార పేరటను, ప్రెసిడెన్సీ బ్యాంకుయొక్క ఒక
ప్రాంచివద్ద కొనిపత్రపుడు సదరు బ్యాంకు ఏకెంటు పేరటను,
చెక్కులు వ్రాయబడవలెను. ఒక గవర్నమెంటు ఆఫీసులో
గాని ఒక పోస్టాఫీసులోగాని పత్రములు కొను సందర్భములలో
చెక్కును దరఖాస్తు ఏయాఫీసులకు వెల్తుకోబడునో ఆయన
పేరట వ్రాయవలెను.

పోస్టాఫీసు సేవింగ్సుబ్యాంకిలో దరఖాస్తు దారుని పే
రట జరుగెయ్యును మొత్తములను తీయడము (విత్తుద్రావేయ
డము) మూలముగా గూడ పోస్టాఫీసులలో (పత్రములకు వైక
ము) చెల్లించవచ్చును.

ప్రెసిడెన్సీ బ్యాంకుల హెడ్ ఆఫీసులలో, ఇండియా
ప్రెజిడెన్సీ బ్యాంకులలో, (యధ పత్రముల క్రయమునకు వైక
ముగా) చెల్లించవచ్చును; బిల్లుయొక్క చెల్లుబడి కాలములో
ఇంకను నిలిచియున్న భాగముమీద ఆ బిల్లులమీద ఉండే
విలువలో సంవత్సరమునకు నూటికి 4 వంతున లెక్కకట్టి
డిస్కాంటు తగ్గించి అవి రొక్కముగా అంగీకరింపబడును.

బ్రోకరేజీ

5. ప్రసిద్ధులైన బ్యాంకర్ల ద్వారాగాని బ్రోకర్ల ద్వారా
గాని యధ పత్రములు కొనుటకొకై రొక్కముగానో
చెక్కు మూలముగానో చెల్లింపబడిన యేదైన మొత్తము కొను
యములలో అట్టివారికి నూటికి రూ. 0.2.0 చొప్పున బ్రోక
రేజీని ప్రెసిడెన్సీ బ్యాంకులు చెల్లించవలయును.

ప్రసిద్ధులైన బ్యాంకర్ల యొక్కయు బ్రోకర్లయొక్క
యు స్టాంపు (ముద్ర) వేయబడునది కచ్చి కంట్రోలరుకు
గాని యే ఆకౌంటెంటు జనరలునకు గాని కంట్రోలరుకుగాని
యేదైన గవర్నమెంటు ప్రెజిడెన్సీ గాని సబ్ ప్రెజిడెన్సీ గాని
దాఖలు చేయబడు యధ పత్రముల కొరకైన దరఖాస్తుమీద
అట్టి బ్యాంకర్లకును బ్రోకర్లకును నూటికి రూ. 0.2.0 ల
చొప్పున బ్రోకరేజీ యియబడును.

ప్రసిద్ధులైన బ్యాంకర్ల ద్వారాగాని బ్రోకర్ల ద్వారా
గాని యధ పత్రములు కొనుటకొకై ఇండియా ప్రెజిడెన్సీ
రూపముగా చెల్లింపబడు ఏదైన మొత్తముమీద ప్రెసిడెన్సీ
బ్యాంకులచే నూటికి రూ. 0.1.0 చొప్పున బ్రోకరేజీ అట్టి
బ్యాంకర్లకుగాని బ్రోకర్లకుగాని చెల్లింపబడును.

పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు నష్టికిట్లు
(వచ్చుబడి పన్ను మినహాయంపబడినవి.)

రూ. 10, రూ. 20, రూ. 50, రూ. 100, రూ. 500, కొకై నవి.

జారీచేయబడిన 5 సంవత్సరములకు తరువాత చెల్లింప
బడవలసినవి.

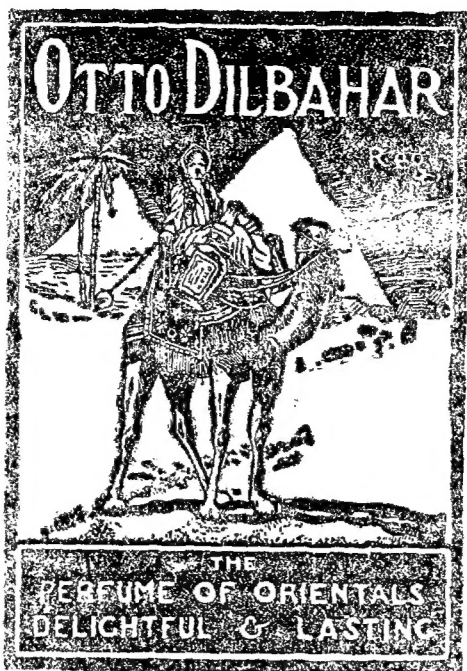
జారీ వెల రూ. 7-12, రూ. 15-8, రూ. 38-12,
రూ. 71-8, రూ. 887-8.

6. పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు నష్టికిట్లు
సేవింగ్సు బ్యాంకి పనిచేసే యే పోస్టాఫీసులో వైసను ఎప్పుడై
నను కొనవచ్చును. ఏ ఒక మనిషియైనను రూ. 10,000 లు
గరిష్ట మొత్తమునకు మించి ఉంచుకొని యుండగూడదు.

7. ఆ 5 సంవత్సరముల కాలములో ఎప్పుడైనను జారీ
చేయు పోస్టాఫీసునకు ఈ నష్టికిట్లు, వాటికి మొదట చెల్లిం
చియున్న మొత్తమునకు ఏసందర్భములోగాని తక్కువగా
కుండు చేట్టప్రకారము రొక్కముగా మార్చుకోవచ్చును. ఈ
వివరములును ఇతర వివరములును ఏ పోస్టాఫీసునకు వైసను
చెల్లినో వచ్చును.

ఎల్. డేవిడ్సన్,

ఆఫీసు చీఫ్ సెక్రటరీ.

సోలుడేజంటు: అంగ్లో-యండియన్ డ్రగ్ అండు కంపెనీ, నెం. 155, జామ్నామసీదు వీధి, బొంబాయి.
మద్రాసు యేజంటు: మెహతా పునమోత్తంమూర్తి, చై నాబజారులో, మద్రాసు.

కాళయుక్తి సంవత్సరాది సంచిక తయారగుచున్నది

పింగళ సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక,
నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు
వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు మహాజనుల పటములును ఇతరములైన, చిత్రపట
ములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడుచున్నది.

కాళియుక్తి కళాపునం జేసి కావలసినన్ని ప్రతులు మాత్రమే నిధముచేయుచు చుండుటవలన వలయువారు	వెల ర	2-0-0
వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము.		
ఆంధ్రజనపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	" "	0-8-0
అగ్రసంవత్సర	" "	0-12-0
ఆంధ్రజనపత్రిక సంవత్సర, తేజ దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు	" "	1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మద్రాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపథము

తామరతైలము	గజ్జికైలము	మోహినీతైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-4-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిలా

అవనిపుత్రుల రక్తమువలన జనించు బాధ్యములకు కిరీటుమంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను, గండములను
ండ్లను, ప్రాతకొత్తులను అన్ని విధములనలన గలగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

జానపదసాహిత్యము గురించి మిమ్ముల నిస్సంకోచము, సహజమైనను శుభ్రమైనను అన్ని విధములైన జానములను
సాక్షాత్తును. కిరీటుమంటి పొడవనవోనములను, ములబద్ధకమును కారణసంబంధమును జాప్యముల పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రపరచును. కిరీటాశోగమును గలగజేయును. 16 శోజాలవర కుండుటకు 4 టౌన్సుల బాడ్జిక్ అమ్ముబడును.

ప్రాప్తితరు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

సావరన్ అండు కంపెనీ వారి
తామరతైలము.
ఈతైలమును 2 శోజాలు తామర, ఏనుగళజ్జి,
దురద, తీట ఇల్లువంటి చర్మవ్యాధులకు వైస రాచిన
యెడల మాయమైపోవును. గుణములేదనిన డబ్బు
వాపును చేయబడును. బుడ్డి 1-కి క్రయం ఆ. 12.
8 బుడ్డుల పోస్టుఖర్చు వకైరా లేవు.
వ్యాపారులకు 100-కి 25 కమీషను ఇయ్యబడును.
యేజంటులు కావలయును.
సావరన్ అండు కంపెనీ.
(2189) కచ్చాశేక్కర ఆగవారం, మద్రాసు.

ప్రకటన.
1. విద్యా విశ్వప్రకాశిని వెల 0-10-0.
కల్పనాస్మరమునకు మహారాగమగునట్లు ఖండ ప్రస్థాన
మున్ను యోగవిషయమున్ను తెలియబడును.
2. కృతిహస్త పాటము వెల 0-6-0.
కాళీశతనామస్తుతిని, శబ్దమున్ను తెలియబడును.
ఉదాహరణ: హంసభృగిరాగము, సూరకతాళము.
తెలిట | యులుత | ఉపద్రష్ట నృశింహశాస్త్రి,
నినప | గరిస | సంగీతలక్షణ విద్యా
మనసు | కరుగ | (1176) అమలాపురము.

ఇంగ్లాండులో నూతనముగా కనుగొనబడిన అమూల్య ద్రవ్యము

వైద్యుతము (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలన రోగములు కుదర్చబడును.

విద్యుత్తునకు చేతగాని దేది? విద్యుత్తు కుంటివారిని నడిపించును. గుడ్డివారిని చూపించును. చెవిటివారిని విన నిచ్చును.

పందొమ్మిదవ శతాబ్దమున దుష్టులను తలంపబడిన ఎన్నియో వేల పనులను చేయును.

అన్ని రోగములకు వైద్యుత మే మందు.

అదృతమయిన వైద్యుతో పకరణము. సహాయమున

శ్రీ పురుషాదుల వాడుక సౌలభ్యమునకయి ఉంగరముమాదిరిగా తయారు చేయబడి యున్నది. దీనిపేరు:—

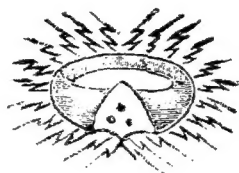
గాల్వనిక్ రింగు

ఈనాగరక ప్రపంచమున 25,000 ఉంగరములు వాడుకలో నున్నవి.

1. అదృతమగు వైద్యుతో పకరణమునుండి చల్లగా విద్యుత్తు బయలుదేరి శరీరమున దంతటను వ్యాపించి రోగ సంబంధముగ పురుగులను చంపును.

2. ఇయ్యది రాగి, తుక్తి నాగము మున్నగు అనేక లోహములతో కూడి యున్నది. ప్రపంచమున ప్రసిద్ధిపడసిన ప్రొఫెసరు గాల్వని గారి పద్ధతి ప్రకారము తయారు చేయబడిన ఎలక్ట్రిక్ బేటరీ ఈ యుంగ్రముపై అమర్చబడి యున్నది.

ఎడమచేతి ఏ వ్రేలికైనను పెట్టుకొనవచ్చును.

15 దినములు ఉచితముగ ధరించి చూడవచ్చును.

3. లండను గాల్వనిక్ రింగు కంపెనీవారు తమ ఉంగరమునందలి అదృతమగు వస్తు విశేషములను ప్రపంచముంతటను విశాలమై విస్తరించిన క్రిమీయా యైన విక్టోరియా రాణిగారును నార్వే రాణి మాడ్ గారును, డ్యూక్ ఆఫ్ హామిల్టన్ గారును, లార్డు డిగ్బిగారులు, లార్డు రాత్ డోనల్డ్ గారును, మున్నగు పెద్దలు ధరించిన కనుగొనిన చెప్పుచున్నారు.

4. రూ 400 ల బహుమానము. ఎవరైనను శాస్త్ర వాదమున ఈ యుంగ్రమున ప్రకటనలో చెప్పబడియున్న గుణములు లేవని చెప్పి ఋజువు చేయగల వారలకు రూ 400 లు బహుమానము ఇవ్వబడును.

5. డాక్టరు గ్రీఫీత్ ను పి హెచ్. డి. ప్రసిద్ధిపడసిన వైద్యుత వైద్యశిఖామః. ప్యారిసు, బర్లిను, మిలాన్ లోని రసాయనిక సంఘములలో సభ్యుడును, బ్రిక్స్ ను రసాయనిక పాఠశాల ప్రధానాధ్యక్షులు ఇట్లు వ్రాసిరి. ఈ రసశాలలలో మీ యుంగ్రమును ధరించండి. అయ్యది నూతనపద్ధతున కనుగొనబడినది. అందలి వస్తుసమదాయము తృప్తిని గలిగించినది. ఇది దేనికొరకు ఏర్పరచబడినదో అందుకు తగిన యున్నది. చేతివ్రేళ్లయందు గలుగు సహజముగ తేమవలన ఉంగరమునందలి ధాతువర్గమునుండి గంభీరముగ వైద్యుత ప్రవాహము బయలుదేరి నరములకు, రక్తమునకు జరుకు పుట్టించును. కాల్షియోఫ్స్ఫరు, వాతనోఫ్స్ఫరు, వాడినోఫ్స్ఫరు, మన్నెజ్వరములు, ఇతర జ్వరములు, అతిమూత్రము, అతిసారము, ఆగ్నిమాంద్యము, అజీర్తి, పుల్లిబాతుట, జ్వరబిల్ల, కార్యశాధ, ఒరిబీజము, మలలు, ఉబ్బసము, ఊపిరితిత్తులకు సంబంధించిన ఇతర రోగములు మొదలగు నానావ్యాధులు నిర్మూలములయి పోవును. (లండను గాల్వనిక్ రింగు కంపెనీవారి రిపోర్టునుండి వ్రాయబడినది.)

అదృతమును గొలుపు నిమిషనివారణమునకు పరీక్షలు

(1) ఏ విధమయిన జ్వరముచే నైనను బాధపడు రోగి ఈ యుంగ్రమును ధరించినచో వెంటనే ఇందునుండి విద్యుత్తు దేహములో వ్యాపించి జ్వర సంబంధపు పురుగులను నశింపజేయును. అందుచే ప్రకోపితమయిన ఉడుకు క్రమక్రమముగ తగ్గును.

(2) అల్పానమానపు యిబ్బందులపడు రోగులు వెంటనే నివారణ గాంతురు. వైద్యుత ప్రవాహమున

నోఫ్స్ఫరు తక్షణమే నశించగలవు.

(3) కీళ్లనోఫ్స్ఫరు, వాతనోఫ్స్ఫరుచే బాధపడు రోగులు ఈ యుంగ్రమును ధరించిన వెంటనే నోఫ్స్ఫరు పోయి సంత్రిప్తమున గందురు. నిమిషములోపల ఈ రోగమునకు పేతుధూతక మగు యూరిక్ ఏసిడ్ నశించును.

(4) ఆశీర్వాదేది, అజీర్తి, చలబద్ధము, శీతభేది,

పులితివాసు మున్నగు బాధల రోగులు నిమిషములలో హాయిని పొందెదరు. ఇందలి విద్యుత్తు ఆగనిపద్ధతును వెంటనే హరింపజేసి రోగికి శుఖము నిచ్చును. ఇయ్యది మంచి బలమును, ధాతువృద్ధిని కలుగజేయును.

(5) కొన్ని గంటలకాలము వీరిని ఎడతెగక ఉపయోగించిన అండ్వర్థి మొలలు (పరిశ్రమ) నశించి పోవును.

ముఖ్యోపయోగములు

(1) ఈ యుంగ్రము దేహమునకు తాకియున్నంతకాలము రోగములు రాకుండ కాపాడును. రోగములను కలిగించు పురుగులకు నశింపజేయును. కావున కలరా, ప్లేగు, మన్నెజ్వరము, స్ఫోటకము మున్నగు అంటు వ్యాధులు దగ్గర రాలేవు.

15 దినములు ఉచితముగ ఉపయోగించి చూడవచ్చును.

ఈ యుంగ్రము 10 రోజులు ధరించిన పయి ఏమి యుపయోగము కనుపించని పక్షమున ప్రారంభించిన 15 రోజులలోపల గాని లేక ఈ యుంగ్రము చేసిన 25 రోజులలోపల గాని మాకు తెలియజేసిన, వారి నైకము వారికి బంపి మా యుంగ్రమును మేము వాపను తీసికొందుము. పోస్టు ఖర్చులు సహా మేమే భరింతుము.

వెల

1 ఉంగరము రు 1-4-0; 3 ఉంగరములు రు 2-8-0; 6 ఉంగరములు రు 3-12-0.

12 ఉంగరములు రు 5-8-0; 24 ఉంగరములు రు 9-2-0; 36 ఉంగరములు రు 12-0-0.

రొక్కమునకు విక్రయము వి. పి. పి. పంపబడును. ఇండియా, బర్మా, సిలోనులకు పోస్టుఖర్చులు మేమే భరింతుము.

ఇతరదేశములకు పోస్టు వ్యయములు కొనువారు భరింపవలెను. ముందుగా ఆద్యున్న బంపవలెను. అన్ని కొలతలలో ఉంగరములు కలవు.

స్టాకు కొద్దిగా నుండుటచే ఆకాభంగము గాకుండుటకు వెంటనే వ్రాసికొనుట నుంచిది.

ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు ఇంగ్లీషున వ్రాయవలెను. పేరు, గ్రామం, పోస్టాఫీసు జిల్లా మొదలయినవి జిలుగులేక విశేషముగా వ్రాయవలయును.

P. DATTA & Co., Dept. 68

Bagh Bazaar, Calcutta.

వి. దత్తా అండు కో,

డిపార్టు. 68, బాగ్ బజారు, కలకత్తా.

ప్రజాభిప్రాయములు

I

కన్యకా పరమేశ్వరీ ప్రతిష్ఠ.

అయ్యో, కాశీయైక్తివాసు సంవత్సరం కైకాభి బంగారువారము 20-5-18 తేది చిత్తూరుజిల్లా పుంగనూరు సంచానమునకు చేరిన రామసముద్రం గ్రామములో ఆర్యవైశ్య నూట యిబ్బందొకరందరితో క్రీకన్యకాపరమేశ్వరీ ప్రతిష్ఠ జరిగినట్లు వార్త వచ్చింది. గాన భక్తగ్రంథాలు విజయము చేయవలయునని విజ్ఞాపన.

కె. సాంబశివయ్య.

రామసముద్రం. బ్రాంచి పోస్టుమాస్టరు

II

బాపట్లతాలూకా గ్రంథాలయసభ

అయ్యో, మే నెల 25 వ తేది శనివారము తాలూకా గ్రంథాలయసభ పెదచెలుకూరు గ్రామమునందు జరిగి పండును. ప్రతినిధి రుసుము 0.8-0 లు నిర్ణయించబడినది. భోజనభోగ్యము లోకగూర్చబడును. బాపట్లతాలూకా గ్రంథాలయప్రతినిధులందరి తిప్పిక విచ్చేసి సభను జయప్రదముగ మెసర్పబ్రాధీతులు. గుంటూరు మండల గ్రంథాలయ సంఘకార్యదర్శులును ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘకార్యదర్శియు, విచ్చేసి కార్యక్రమమున పాల్గొనెదనని నమ్ముచున్నాము.

పెదచెలుకూరు కోన వేంకటరాయశర్మ మే నెల 14 వ తేది ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు.

III

గుంటూరు మండలసభ

అయ్యో, ఈ సభాధ్యక్షుల సెన్సెక్సివలలో గల నూతనల ప్రతికా ముఖంబున బ్రమరించి యున్నార. గుంటూరు పురవాసి వ్రాసినట్టి క్రియత న్యాపతి మానవంత రావు పంతులు గారి సభ్యత్వముగ నుండుటకు జిల్లాసంఘము వారంగీకరించినందుల కెంతయు సంతసించుచున్నాము. గుంటూరు మండల తృతీయ గ్రంథాలయ సభకు క్రియత తెలగపూడి సుబ్బారావు పంతులుగారి సభ్యత్వముగ నేర్పబడిన సమంజసముగ నుండగలదు. ఇంకొకమయైన చెంచించిన వారెవరుగ నన్నట్టియే. ఆహ్వాన సంఘ మేర్పడి నుండలేదు. జిల్లా గ్రంథ భాండాగార సంఘముకా లేమి చేయుచున్నారో తెలియదు. సత్రేవల్లి తాలూకా యందలి గ్రంథభాండాగార కార్యనిర్వాహకులెల్లరు త్వరలో నీ నియమమే చక్కగా చెంచించి సత్రేవల్లియందు జరిగినట్లు మండల సభలో నీసభయు సెలవేర్చెదనని నమ్ముచున్నాము. కాలవ్యవస్థయు స్వల్పముగనున్నది. కావున చెంచించిన బ్రాధీతులు!

పెదచెలుకూరు. కోన వేంకటరాయశర్మ.

IV

బ్రాహ్మణేతరుల కొకవిజ్ఞప్తి.

అయ్యో, తెనాలి తాలూకా కొల్లూరు గ్రామమున 19 వ తేదిని జరుగజేయు గుంటూరు మండల బ్రాహ్మణేతరసభయందు చేర్పించిన బడు విషయము తెలియు ఇంతి చరిత్ర ప్రతికామాలమును ప్రకటించి చాలా విచారకరము. ఈసభయందు రాజకీయ విషయములు చర్చించబడునా? మతవిషయములు చర్చించబడునా? రాజకీయ విషయములెవ్వ? మతవిషయములెవ్వ? ఇతివరకు జరిగిన బ్రాహ్మణేతరసభలకు వలెనే చేసినందున జరుపబడు విషయకాలముం తెలుసు ఏ ఇద్దరి ముగ్గురికైనో నిర్ణయించబడినదేనా? లేకవిషయనిర్ణయసభయందు ఎక్కువ సభ్యులగూర్చి వారందరిచే నామోదములు పడెనంతటి దాని నవలలూనికి చెల్లరా? గాన ఏకైకబ్రాహ్మణసంఘమువారు దూరదృష్టితో విచారించి రాజకీయవిషయములేమి. మతవిషయములేమి. తొడిసోదరుల అభివృద్ధికి అడ్డులేకుండగను మన అభివృద్ధికి సహకారముగ యుండు విషయములను సభాధ్యక్షులెంత త్వరలో ప్రతికా మాలమున ప్రకటించి చేసి మనోనందియముల నిర్వర్తింప చేయ వేడెద.

బ్రాహ్మణేతరుడు.

V

ఆంధ్రసోదరీమణుల కొకమనవి.

అయ్యో, జాతీయ సత్త్వములను గానానుకొనుటకై ప్రతివాని కాలవక్రము చేరేమియ్యవచ్చు. తదనగుణ్యముగ యెల్లరును జాతీయతాత్ములై బ్రయత్నించుచున్నారని వారిజనాభ్యుదయమునకై జోరబాదసనతి మొదలగు

విద్యుచ్ఛక్తి, శ్రీలత యెన్నికసాక్ష్యత్రయము ప్రసాదించవలెననుటను జాతీయమహాజన సభాసంస్కరణములందు జేర్చవలెనని బంపబడిన విజ్ఞాపనమును మహాజనసభవారు రాష్ట్రీయమహాజన సభల యంగీకారమునకై బంపిరి. దాని కనుకూలముగనే బాంబాయిరాష్ట్ర సభయందు దీ తీర్మానము ఏకముఖముగ నంగీకృతంబయ్యె. 24-వ చెన్నరాష్ట్రీయసభయందు గూడ శ్రీసాక్ష్యత్రయ తీర్మానము సభాధ్యక్షురాలిచే యాప పాదించబడి జయమందెను. కొద్దిదినములలో జరుగజోవు ఆంధ్రరాష్ట్ర సభ ఆంధ్రమహాసభయొక్క పర్యవసానము గూడ విన ఆంధ్రయవతులెల్లరు యత్నావహూతులై యున్నార. నూతనాశయములకల్ల ముందంజవేసి ఫలోన్ముఖులై పేరెన్నికగను దేశభక్తులగు మన ఆంధ్రవాడులు యావట్ల ఆర్యధావర్తించ దూరదృష్టిలేనివారు గారు. దానివలన గల్గమేల్లన్నియు వారికి కలతలవలకమే, గాన యాతీర్మానము జయమందును.

మన దేశవాసులు మన పురోవృద్ధికై గల్గింప జోవు యానూతనాశయమునకు ఆంధ్రశ్రీలు గూడ ఇతరరాష్ట్రీయవశీలములతోబాటకలై విద్యాశీలముల సంపాదించి మన భరతిమాత పుత్రులగు సోదరులకు సర్వవిధముల రాజకీయాది విషయములందు సహాయ భూతులమై యుండుటకు బ్రయత్నించ వలెను.

ఇతర రాజధానులయందలి హిందూగుండరులకన్న మన ఆంధ్రవనితలు విద్యయందు వెనుకబడియున్నారని యెల్లరును ఒప్పుకొనకతప్పదు. ఇకవై మనయందు చాలాపము పూర్తిగా యుటకు మనము సర్వవిధముల కృషిసల్పి తీరవలెను. శ్రీలు హైస్కూలులయందుండిన మనదేశిని తప్పయికవై దేశవాసుకులగు సోదరులదిగాదు. గనుక యానూత్రము ప్రతి ఆంధ్రసోదరీయు గమనించ వలెను.

నీతారామయ్య

VI

బెజవాడ మ్యునిసిపల్ యెన్నికలు.

అయ్యో, బెజవాడ పట్టణములోని నాల్గవవార్డు యెన్నికలలో సి. కొళందరెడ్డి బి. ఏ. గారును కావలి శంకరరావుగారును సభ్యులుగ నుండిరి. రెడ్డిగారు జిల్లాకౌన్సిల్ వకీలు; ఇద్దరూబాది. ఆయి లే పాపము ఆయన బ్రాహ్మణేతరుడు, హోయాలనుకు వ్యతిరేకుడు. శంకరరావుగారు వారి తండ్రికాలములో జమీందారు, ఇప్పుడు జమీందార్య వదిలియకొని నికృతిగను కులాసాగను తిమరున్న యావత్తు కాలమును సోమల్ క్లబ్ ఆట పాటల వృద్ధి నిమిత్తము వినియోగించుచున్నాడు. వీరు నియోగి బ్రాహ్మణులు. యవకులు. హోయాలర్లని మేటో ప్రవర్తించు వకీళ్ళను కాన్ఫరెన్సులలో ఒప్పు వంతుకొని పనిచేసినవారు. రెడ్డిగారు పోలీసు యిన్ స్పెక్టరుద్యోగము కొన్నాళ్లు చేసి దానికి రాజీనామా యిచ్చి తిరువాతీ ఫ్యాక్టరీ న్యాపారమునందు మెదిలి పిదప న్యాయవాది అయినవారు. ఉద్యోగల తారతమ్యములు లోకమునకు తెలిసియే యున్నది. రెడ్డిగారు బ్రాహ్మణేతరుడు గాని వారి నోడించవలెనను దుబ్బిది హోయాలర్లలో కొందరికి కలిగినది. సంబంధములేని పెద్ద పెద్ద వకీళ్లు వోట్లు నిమిత్తము కసాయి అంగళ్లు వెంటను మడిదుల వెంటను పరుగులిడిరి. హోయాలర్లు కాని వారిని మ్యునిసిపాలిటీలోనికి చేరవత్తుక పోవుటయే వారి యాదేశమును ఈదురుదేశమును గమనించి బ్రాహ్మణేతరులంతకంటె పట్టుబట్టినారు. ఎత్తన్న 18 తేదిని జరిగినది. ఫలితములు 15 తేదిని ప్రచురించగా రెడ్డిగారికి 179 వోట్లును శంకరరావుగారికి 109 వోట్లును వచ్చినవి. పాపము హోయాలర్ల కిష్టులు ఫలింపలేదు. ఆయితే యంతకంటె పెద్ద పట్టుబట్టుచున్నది. అయిదవవార్డు యెత్తన్న 28 తేదిని రానున్నది. బాడ్డపాటి వేంకటప్పయ్యపంతులుగారును, కవుతా నూర్సా రామణమంతులుగారును, కోవెలమూడి గోపాల కృష్ణయ్య చాదరిగారును అందులకు సభ్యులు. ఇచ్చట బ్రాహ్మణేతర సమస్యయే గాక వైదిక నియోగి సమస్య కూడ సంభవించే లాగున కనుపించుచున్నది.

బెజవాడ, మే 15 టిటరు.

VII

అజయ ఆంధ్ర మహాజనసభ.

అయ్యో, 18-వ తేది తమ శత్రుకయందు అజయరాష్ట్ర మహాజనసభనుగూర్చి తేభము ప్రచురింపబడినది. అందుగొన్ని తేభలయొక్క సారాంశము, దత్తపండులములలో నాంధ్ర మహాజనసభ జరుపుట కిదియే మొదటి పర్యాయ నుగుట చేతన, దత్తపండులముల వారియెడ నుత్తరస్కారులవారు

తగిన సానుభూతిని జూపరను మిథ్యాపవాదమును బాపుటకును, ఉత్తరస్కారుల నుండి ప్రతినిధులు విశేషముగబోయి దత్తపండులముల వారికి ప్రోత్సాహమును గలుగజేసి మహాసభను జయప్రదము గానింపవలయునని జేలుచున్నది. నికృతియుగ నంతకంటె పవిత్రమగు కార్యములేదు. ఇప్పుడు కడపలో జరగనున్న యాసభ గంజాంమండలమునకు గూడ యాహ్వానింపబడి ఈస్థాయి సంఘమువారి తీర్మానముననుసరించి దత్తపండులములలో జరుగుచున్నది. ఈసభ మామండలమున జరిగిన కొంతవలనమయిన గలిగెడిది. బ్రహ్మపురమందును, ఆపట్టణముననుసరించియున్న ఒకటి రెండు చిల్లరపట్టణములందుగాక మామండలమందలి యితరపట్టణములందు ఆంధ్రోద్యమ ప్రకంఠ యగుడుగ వివరము. మండలములో రెండవ ప్రధాన పట్టణమును, అనేకమంది విద్యాధికులగు, న్యాయవాదులకును, జమీదారులకును, భూభూతులకును, వర్తకులకును, నివాసథలము స్రాముఖ్యతవహించియున్న శ్రీకాకుళ పట్టణమునగాని, శ్రీకాకుళ డివిజనులోని తాలూకా పట్టణములందుగాని "ఆంధ్రోద్యమ" మను మాట వినుటయే అపరూపముగ నుండును, ఒకటి రెండు పట్టణములం దొకరిద్దరు దుర్వమాభిమానులున్న నది యొక లెక్కలోనిది గాదు. పట్టణముల స్థితియే యిటులుండ పట్టణము గూర్చి వ్రాయుటయే యనవలయును. మొత్తమున మా గంజాంమండలమునందు ఆంధ్రోద్యమాత్మనాము వలయునంత లేదని చెప్పవలయును. ఆంధ్రమహాజనసభకు వచ్చు ప్రతినిధుల పట్టిక నొక్కసారి యెత్తి జూచిన మామండలపు గుట్టు బయటబడును. ఈ యత్నాసా లేమికి దోడు మాకల్లపుడు ఉత్కలకుల యెత్తిడి వెంటనంటియుండును. సభ జరుగుటకు పూర్వము ఆంధ్రోద్యమాభిమానులగు సెకరిద్దరు సమర్థులగు వక్తలు మా మందలి మందలి ముఖ్యులముల నయిన దర్శించి నిద్ర మేల్కొల్పిన గాని మావారు విశేషముగ సభకుబోయి యింతరని నమ్మదగదు. ఈ పనికి ఇతరమండలముల నుం నుండయై ప్రముఖులు రావలయునను యవసరములేదు. చేయుదమని పనిబట్టిన మా బ్రహ్మ పురవాసుకులు చాలును. శ్రీకాకుళము, తిర్వంతములు ప్రస్తుత స్థితియందుండుటకు ప్రజాసారాగ గౌరవముల మూటగట్టుకొనియు, నుదాసీనలై యున్న నాయకులే ఉత్తరవాదులు. వారి కనయన తమ విధి కుద్యుక్తులుగాకుండన నిందార్లులగుదురు. శ్రీ కాకుళము డివిజనులోని పల్లకిమిడి మ్యునిసిపలు పట్టణము. అక్కడ గూడ విద్యాధికు లనేకులుగలరు. గంజాం మండల ఆంధ్ర నాయకులారా! కర్తవ్యమునకు గడంగి ఆకారణనిందకు బాల్పడికుండుట మీ కుచితము. లెండు, లెండు.

ఇంకవరకు జరిగిన సభలకువలె నీ సభకును ప్రతినిధులకు రెండు రూపాయలును, ప్రేక్షకులకు సుక రూపాయలు రుసుము నేర్పరచునటుల మ-రా-రా-శ్రీ అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావు పంతులుగారు నూచించిరి. వారు చెప్పినటుల సామాన్యుల వాక్కింప రుసుము దగ్గించుట. యవసరమున న్యాయ సంఘము వారి విషయము నాలోచించదగినను. వారి యభిప్రాయమును త్వరలో బ్రమరించుచు యగత్యము. నరసన్న పేట, పోట్నూరు స్వామిబాబు, మే 15. ఆంధ్రమహాజన సభాసంఘ సభ్యును.

VIII

గుంటూరు బ్రహ్మహోమాస్థులు

అయ్యో, ఈనూజునందు 1910 వ సంవత్సరమున నుమారు 400 బ్రహ్మహోమాది. ఇప్పుడో 1100 లకు మించి యేయున్నాడు. పర్యవేక్షకులు యిట్లు పట్టు. పాతకాలల కంటె బాగుగ నేయున్నది. ఈయభివృద్ధికి కారకులెవరు? కమటివారా? కార్యదర్శిగారా? ప్రధానోపాధ్యాయులగు ఎక. ఎస్. వేంకట్రామయ్యగారా? జవాబు వేంకట్రామయ్యగారేనని వేరేచెప్పవలయునా? ఈ నూజులలో సంవత్సరములనుండి పనిచేయుచు అన్ని విషయములలోను నూజులును అభివృద్ధిలోనికి తెచ్చిన వీరిని వేసంగి నూజులు మూసినతరువాత నూజుల కమిటీవారు తొలగించినారు. అందుకు కారణము లేవియో వారికిగాని ప్రజలకుగాని తెలియ పరచలేదు. వానినెద్దనండి సంజాయిషీమాదా పుచ్చుకొనలేదు. ఈ కమిటీలో చాలమంది స్వరాజ్యసమితి సభ్యులు అగ్ర సెంటుమ్య గారికి నిర్బంధవాసగిత్తు చేయబడినప్పుడు గవర్న మెంటువారు కారణములను చూపలేదనియు, సంజాయిషీ పుచ్చుకొనలేదనియు ఆక్షేపణసభలు జరిగినవారలలో వీరును ముఖ్యులే! అట్టివారు స్వవిషయమందు గవర్న మెంటు వారి నేయనకుండుట కడుకోచనియు. తామునేయునని తన్నెనను వై అపిలులేదని తలంచిరి కాబోలు. నూజులు, కమిటీవారి

సంతాపమా? ప్రజల కమిటీవారు జవాబుదారులు కారా? జవాబుదారులను కామని వారు తలంచుచున్నట్లు కన్పట్టుచున్నది. తాముచేసినది తప్పని యిప్పటికైనను గ్రహించికోలేదో? లేకున్న ప్రజాభిప్రాయ మెరింగి. తాము తప్పనిగ్రహించి వేంకట్రాయయ్యగారి నేరములను బయల్పరచి, వారిని సంజాయిషీ యన్వేషించి, ఆ సంజాయిషీ సరిగానున్నచో వారిని తిరిగి పోలీసువ్యవస్థకు నియమించి, సంజాయిషీ సరిగా లేనిచో దానిని ప్రజలకు తెలిపి ప్రజలకు ఆభిప్రాయమును చక్కబరచుటకై గాక యిప్పుడు ప్రజల నావహించియున్న స్వరూపాలనాశమును కృత్రిమంబున గాక.

గుంటూరు 14 మే. **పురవాసి.**

దుకాణముల దోపిడి.

చల్లపల్లి యందు జరిగిన అల్లరి.

(మా స్వకీయలిఖితమునుబట్టి.)

బందరు మే 18:— చల్లపల్లియందు క్రిందిసంగతులు తెలియుచున్నవి. వరదారామయ్యగోపాలముగార్లబట్టల దుకాణములను నిన్న సాయంకాలమునందు చల్లపల్లిలోనివారును, చుట్టుపట్లవారును 600 మంది దోచుకొనిరి. రామయ్య గోపాలముగార్ల దుకాణములు పోలీసుస్టేషనుకు 50 గజములదూరము నందు కలవు. వారు పెద్దనర్తకులు. అల్లరి జరిగినప్పుడు పోలీసువారు సహాయమునకు వచ్చినచోదయేమియులేదు. సలినస్వేచ్ఛరు స్టేషనునందు లేదు. నిరాయుధులైన ప్రజలు నిన్న హయాలుయెందు, దోపిడిగాండ్లు గుడ్డుకట్టలతోను, గునపములతోను వచ్చి తలపులు బ్రద్దలు కొట్టి దుకాణములలో దూచిరి. ఆఱువేల రూపాయలసరకుపోయినది. గ్రామమునందు ప్రజలు భయముచే కొట్టుకొనుచున్నారు; స్థితిగతు లనకూలముగ లేవు. నేడు మా పట్టణమునుండి, వారికి సహాయము పోలీసువారిని పంపించిరి. (తంతివలన.)

మరియొక తంతివార్త.

బందరు, మే 18:— బందరుకు 16 మైళ్ల దూరమున గల చల్లపల్లియను గ్రామమునందలి బట్టల బజారును నిన్నటిసాయంకాలము 8 గంటలకు దోచుకొనిరి. 2 వేల రూపల బట్టలు పోయినవి. పోలీసువారు సాధ్యమైనంతవఱకు ప్రజలను కాంతి పఱచుచున్నారు. ప్రజలు భయభ్రాంతులై యున్నారు. ధరలు తగ్గునిమిత్తము ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలగజేసి కొనకని యుండును. (తంతివలన)

ఒక నరణము:— విజయనగర మందున్న మహారాజు వారి కళాశాలలో దాదాపు 10 సంవత్సరముల నుండి రసాయనకాస్త్ర పండితులు గానున్న మా ఇకటూరి వృత్తుంజయరావు పంతులుగారు, ఉబ్బువలన బాధపడి యీ నెల 15 వ తారీఖున స్వస్థులయిరి. ఈయన చాలబాల్యులు. ఈయన మరణము కళాశాలకు, వాంతుంటుంబునకును వారిస్నేహితులకును గొప్పనష్టము జరిగినది.

సూర్యజాకాలువ వంతెన.

కెయిరో, మే 16:— కంటారాపురమున సూర్యజాకాలవ మీద నిర్మింపబడుచుండిన వంతెన మే 15 క తేదీని పూర్తియయ్యెను. ఇందు మూలముగా కెయిరోనుండి పేలవైయునుకు రైలుమార్గము ఏర్పాటుప బడినది.

గనులతో భయంకరముగ చేయుట

గోతెనబర్గ్, మే 17:— తెనైనునుండి స్కాట్లము జలకుగల డెన్వార్క్-త్రీరు నందు జర్మనులు గనులనుంచి భయంకరముగ జేసిరి.

ప్రాచీనము, మే 16:— మే 23 క తేదీని జర్మనులు ఆలందు దీవులను విడిచిపెట్టెదరు. వారి స్థానమున ఫినియదర్ము లప్పడే ప్రవేశించుచున్నది.

దక్షిణ ఇండియా బ్రాహ్మణసమాజము:

అన్నాపిల్లేవీధి 97 క సంబంధ గృహమునందలి ఉపాసనా మండపమునందు లేపు అదివారము (18-5-18) నాడు కె. పున్నయ్యగారు ఉపాసనను జరిపి ఉత్సవ నింపెదరు.

కచ్చయప్ప భర్తృత్వములు:— 17 క తేదీని కచ్చయప్ప భర్తృత్వముల సంభాషణలో నీ. ఎం. కచ్చయప్ప జరిపి యోయి ది. నీ. వి. ఎం. గారు ఈ కచ్చయప్పభర్తృత్వ సంభాషణ భర్తృత్వముగా నిర్ణయింపబడినది.

వృత్తాంతములు

కలకత్తా హైకోర్టునకు మరియొక జడ్జిని ఆదేశముగ నియమించుటకు పాలకు లొప్పుకొనిరి.

దీర్ఘ, మధ్యపరగ జాలయందు కిరసనాయిలుకు సంబంధించిన యేర్పాటులను ప్రభుత్వమువారు చేసి ప్రజలకు కావలసిన సరకును సప్లయ చేయెదరు.

కలకత్తాయందు తప్ప 100 గళములోని 21 పరగజాలు; మిథునపురము, ఖుల్నా, బేకరుగంజి, చిట్టిగాంగు మండలములందు రై సెన్సులను పొందకుండ నెవరును ఉత్పత్తి పండించకూడదు.

మక్కానూత్ర విషయమై ప్రభుత్వమువారు కొద్ది మాత్రపు యేర్పాటులు చేయుచున్నారు. మొత్తముమీద యాత్రీకుల కిబ్బందులు బండక మానవు. కావున తమ యాత్రమీదటికి బంపుకొనిన బాగుండును.

క్రోత్తముద్దబుజుము:— క్రొత్తముద్దబుజు సందర్భమున పెద్దమొత్తమున కనూలు చేయుటకు తగిన యేర్పాటుల నొనరించుటకు గాను వంగ దేశమున పెద్దసభయోహోదంబుడైన, బహుశ గవర్నరుగారు సభాధిపత్యమును వహింతురు.

రంగూనలో 15-వ తేదీ నాటిరాత్రి జమలాను కంపెనీ వారి ధాన్యపు యంత్రాలయమున, ఎయిహద్దను కొట్టును నిప్పంటుకొని పూర్తిగ ద్వంసమైతి. మరలన్నియు నాలుగు లక్షలును, నిలువా కొట్టును ధాన్యమును మూడు లక్షలును ఉండునని మదింపుచేయబడినది. నష్టము చాలఅధికముగనున్నది.

మాడుదినముల క్రిందట ఆమెరికాదేశమునుండి చాల పెండి బొంబులుకి దిగుచులిమైనట్లు కరాచిలో డెయిలీగజెట్టు పత్రిక నుడువుచున్నది. కొంతసరకు కొద్దిరోజులలో రానున్నది. మరికొంత వారిలోనున్నది. బొంబాయి టంకసాలయందు పెండిని కరిగించి రూపాయలను చేయుచున్నారు. ముందువారపు టాఖరుండి క్రొత్త రూపాయల చలామణి యగును.

అఖిల భారత ఆయుర్వేద, యూనాని సభ బొంబాయి యందు నిన్ను జరిగినది. తత్సభకు ఆనాటి 50 ఫజిల్దారులు కరీముఖాయిగారు సభాధిపత్యము వహించిరి. గవ్వలియరు మహారాజా మున్నగువారు సభ నలంకరించిరి. దీర్ఘముడి, హాకీము హాజీక్యుములు, ఆజాదుత్ భానుగారుమాడదయి చేసిరి. వైద్యసమేతు ధానము గావించి అభ్యుత్తులు కొన్ని సలహాలనిచ్చి. ఆయుర్వేదమున ఆధునికపద్ధతులందు బోధించవలయునని వారు కోరిరి.

ఎస్. ఎం. ఎడ్వర్డ్స్ ను:— ఇతడు బొంబాయిని గూర్చి విశేషముగ చెలిపిన ఇండియను సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగి. బొంబాయిలో మ్యూన్సిపలు కమిషనరుగను, బొంబాయి సిటీ పోలీసు కమిషనరుగను పని చేసియుండెను. ఇతడు నుండినపుడతని ఆరోగ్యము రెండుమాసాలు చెడెను. అతడు ఇందూ బ్రిటిషు సంఘ కార్యదర్శిగనుండ నంగీకరించెనని తెలియుచున్నది. సివిలు సర్వీసు పనిచేసి పెన్నును బొందుచున్న వారిట్టి సంఘములందు పనిచేయుట ఏమియు బాగు లేదని మైప్పు ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

బొంబాయి దొరతనమువారి 18-వ తేదీ నాటి గజెట్టులో ఆహ్వానబాదయందు తప్పించుకొని పోయిన ఆరుగురు నిర్బంధితుల పేరులు పోలికగుర్తులను ప్రకటించబడినవి. అందు నలుగురు జర్మనులు, 2-గు ఆస్ట్రేలియనులు అందఱును 30 ఏండ్లకులోలినవారు వారిలో ఇద్దఱు జర్మనులు నాచికులు. ఒకడు కంటపుట్టి, ఒకఆస్ట్రేలియనుడు నాచికుడు. రెండవవారు సాన్తలు. ఈసాన్తలను ఆస్ట్రేలియా పారికములం దొకసంవత్సర ముండినయు పారికమునందు బంధించుట ననియు తెలియుచున్నది.

బొంబాయి పోస్టుఆఫీసు కాఫీవారు పోస్టుమెయిన్కు నిర్బాహించుకొనియును నిర్ణయముకు కొక నికొక ఉత్తరములను కాఫీ పోస్టుయి రిసెక్యూర్డ్ మెయిన్కునుబట్టి 'తెచ్చి' ఖజీని 200 తెలియచున్నది.

ఇండియను మ్యూజిషన్సు బోర్డులో డిప్టీ కంట్రోలరుగా నున్న కెప్టెను జి. డబ్ల్యు. డి. బ్రీడన్ గారికి లంచమును బ్రయత్నించె నను నేరమున ఒక బోరాకంట్రోలరును అధికారులు విచారించుచున్నారు.

తూర్పువంగ దేశపు భూకామంగుల సభయొక్క కాగ్యరిగ్రాహక సంఘమువారిక సభనజేసి తమ గ్రంథములైనవ్యయన కేరునటుల ప్రోత్సహించుటకున, క్రొత్తయగ్ధ బహుళమును విశేషకరము చేయుటకు తీర్మానించిరి.

బొంబాయి రాజధానియందు ప్రజలకు బాధ్యులైన చేయు విషయమున ఏర్పాట్లుచేసి ధరలను మున్నగు క్యకహారములను ప్రభుత్వమువారి కళమున నుండుకొనుటకు గవర్నరు జనరలు గారు నిశ్చయించిరి.

బొంబాయి సెంట్రలు కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకు 7-వ సంవత్సర నివేదనమునందు ఎంతవఱకు పార్శ్వమిషయము పెట్టుబడిని క్యకసాయ విషయమున వినియోగించి క్యకసాయాభివృద్ధిని గావించవచ్చునో నూచింపబడినది. ఇట్లుగడతొక సంవత్సరమునందు 30 లక్షల రూ॥ లు క్యకసాయ సహకార సంఘములకు ఋణముగా సేసుకబడెను.

కాన్పూరునందు తొల్ల వర్తక సంఘమువారి చిట్కలక నేకులకు కంట్రోలరుగారు సదుపాయములను నూచించిరి. తొల్లకు బాగుగామోది తుద్రపఱచిననే వారి కెక్కుర ఖరీదు వచ్చునని కంట్రోలరుగారు చెప్పిరి.

శ్రీకాశీ కన్యకాపరమేశ్వరీ ఆశ్రమశిష్య అన్నాబాగమాజ సక్రమునందు 18 తేదీ పాలసముద్రం, ఎం. నాకాయణగుప్తగారు పితృపీఠ్య సమారాధనము శైశ్వలత జరిగించిరి.

ఓనుకకపియా తనస్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించెనని కన్ ప్రాంతినోపియనుండి తంతివచ్చుచున్నది.

మదరాసు అండుసదరకమరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు (1188)

తిరువతి (ఈస్టు) 1918 సం॥ మే మాసములో రాబోవు శ్రీ గోవిందరాజులోత్సవము.

రాక్షసిబాగు ప్రస్తుతము చాలనందున కైగ చెప్పబడిన ఉత్సవమునకు పోవు తీర్థయాత్రీకుల సౌకర్యాన్ని అదనముగగాని, ప్రత్యేకముగగాని బండ్లు వేయబడజాలవు గాన గమనించవలయును.

పెనుగొండ డి॥ మునసబుకోర్టు

1918 సం॥ ౧౦. జి. యస్. నెం. 178

1918 సం॥ ౧౦. వి. సి. ఏ. నెం. 468

వాదులు:— కరణం లక్ష్మీనరకపు వనైరా సా॥ కదిరి తా॥ కదిరి. (1189)

ప్రతివాదులు:— హాజీ మోమిన్ ఫకరుద్దీన్ సా॥ పైరా సా॥ కదిరి తా॥ కదిరి.

ఇందుల్ల యావస్థునికి తెలియజేయడ మేరకుగా అనంతపురం జిల్లా కదిరి తాలూకా కదిరిగ్రామములో నుండు శ్రీ లక్ష్మీకృష్ణహస్తామివారియొక్క యావత్తు వృత్తములు మేళతాళములు వనైరాలతో కదిరి యూనియన్కు చేరవయ్యెను వీధులయందు నిరాశ్రితముగా మోవడి వనైగా వృత్తములు జగించుకొను హక్కుపొందినవలసిదనియు, దుకు యే వహుక్యుదీయులుగాని మరెవరుగాని ఆ షేషివకుండా కార్యో యింజంక్షన్ ద్వారా నిశ్చేషించవలసిదని దనియు యిదివరలో ఆ షేషజరిపినందుకై ప్రతివాదలక్కరు 50-0-0 లు కట్టమును యిప్పించవలసిదని వాదులు దావా తెచ్చి వున్నారు. యందుకు ఆ షేషగల యావస్థులన్ని లేక యాదావాలో ప్రతివాదులుగా చేరవలెనని కోరు యావస్థునిన్ని 1918 సం॥ జూన్ 10 18-వ తేదీ నాడు 11 మోదాడు ప్రజోద్ధారణములకు హాజరై అడ్డ విభజన తీసుకొనినట్లు ఈ తప్పులను తెలుపజేసెను.

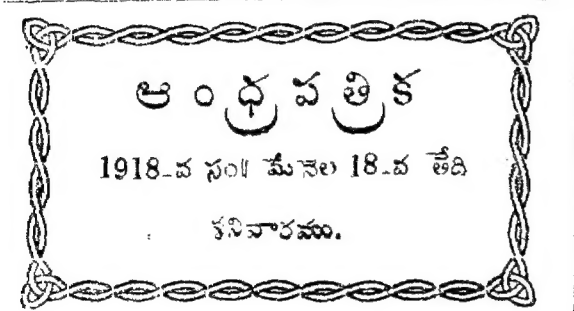
1918 సం॥ మే 23 క తేదీని 'తెచ్చి' ఖజీని 200 తెలియచున్నది.

డిప్టీ గురు మునసబు

ప్రకటన

మచిలీపట్టణములోని ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలయందు ఈ సంవత్సరము జూన్ 8 తారీఖున మూడవసారి భూమిసాయ కృషి విప్లవపరిమళమును కృషిసాయశాస్త్రము బోధించుటయందు, మనదేశమున నాడుకలో నుండు కృషిసాయపద్ధతులకంటె లాభకరమగువిధానములను కనుగొనుటయందు ఈ కళాశాలయొక్క ఉద్దేశ్యమున్నది. కృషిశాస్త్రము, కసాయశాస్త్రము కీటక శాస్త్రము, కృషిసాయశాస్త్రము తెలుగునందు బోధింపబడును. బాల్యము లెఁడునంతవఱకును చదువలసియుండును. ముందుభాగము బయటనుండి యుండవలెను. 17 సంవత్సరముల కంటెముక్కు కెక్కువ యుండవలెను. ఎండయనక వానయనక కంటెకుకంటె పొలములో కష్టపడి పని చేయుటకు సంసిద్ధులై, కృషిసాయపద్ధతి వారికృత్రిగా చేయదలచు కొన్ని వాడుకములను చేర్చుకొనబడుదురు. శాస్త్రాభ్యాసముతో బాటు బాలురు చేయవలసిన పనులన్నియు తాము స్వయముగా చేయవలసియుండును. 10 వందల బాలురు మాత్రమే చేర్చుకొనబడుదురు. దరఖాస్తులు ఈనెల 28 తారీఖు లోగా ఈ దినం దివసమునకు పంపించుకోవలెను.

(1178) అధ్యక్షుడు. ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల, మచిలీపట్టణము.

భూములెవరివి?

కెయిరాలలోని భూముల స్వాధీనము, భూస్వామ్యము వేరవేరించునట్లు ప్రశ్న తెడబెట్టుచున్నది. హిందూన్యాయశాస్త్రము ననుసరించి, భూస్వామ్యము ప్రభువులదిగాక రయితులదేయని, ఎం. సి. పటేలుగారిదివరకు బొంబాయి క్రానికలు పత్రికలో జూపియండి. మరుపు, యాజ్ఞపల్కి మొదలగు ప్రాచీన న్యాయశాస్త్రజ్ఞ లీవిషయమై భండియము లేకుండ దెలిపిరి. మహమ్మదీయ న్యాయ శాస్త్ర మేతరున వ్యక్తపరచుచున్నదో, జూపుటకు పటేలుగారింకొకవ్యాసమును వ్రాసిరి. మహమ్మదీయన్యాయవిధానము గూడ హిందూ న్యాయశాస్త్రమునే అనుసరించుచున్నది. హిందూయను మహమ్మదీయ ప్రాచుర్య గ్రంథమునందు భూస్వామ్యము గూర్చి యిటుల జెప్పబడియున్నది.

“అధికారి యంగీకారము గైకొని, భూముల నెవరు వ్యవసాయము జేసెదరో, వారికి భూస్వామ్యము జెందును. అట్టి అంగీకారము దీసికొనని యెడల, హసీఫా ప్రకారము వ్యవసాయదారుడు భూస్వామి గానేరడు. కాని యీ విషయమున గూడ, వ్యవసాయదారుడు భూస్వామియగునని, జెప్పవచ్చును. ఏలనన బంజరుభూముల నెవరు సాగుజేసెదరో వారికి భూమియందు స్వత్వమేర్పడునని ప్రపక్తలు దెలిపియున్నారు. ఇంతియగాక, సాగుజేసిన వాడే భూమిని ప్రథమమున స్వాధీన పరచికొనుటచే, భూమి వానియాస్తి యగుచున్నది. వేటాడువారికి వేటవైనను, కట్టల ప్రోగు జేయువానికి కట్టలవైనను, స్వామ్యము గలిగిన రీతినే, సాగుజేసికే రయితునకు భూమియందు స్వామ్యము సహజముగ నేర్పడును.” పై వాక్యములు గూడు ధర్మశాస్త్రవచనముల బోలియున్నవి. లేదనకవలె, తెన్నడీ మొదలగు గ్రంథకర్తలు భూస్వామ్యము విషయమై హిందూ మహమ్మదీయ ధర్మశాస్త్రము లేక విచించుచున్నవని స్పష్టపరచిరి. మహమ్మదీయము దేశములను జరిగినట్లు మొదలైనట్లు జెప్పబడును. సీ సిద్ధాంతమును మార్చలేదు. అందులను సాగు చేయుట వెల్లించుట సంగీక

రించిన యెడల, భూమి హక్కు ప్రజలదే గాని ప్రభుత్వమునకు జెందదు. అందుచే ప్రజలు భూములను విక్రయింప వచ్చును. దానము చేయవచ్చును. లేక తమయిచ్చవచ్చినటుల అన్యాయము గావించవచ్చును. మహమ్మదీయశాస్త్ర ప్రమాణములన్నియు నీ సూత్రమునే ప్రతిపాదించుచున్నవి. ఈ సూత్రము ననుసరించి మహమ్మదీయ ప్రభువులు భూములను ఆక్రమించిన వారి స్వాధీనమునందే యుండి, వారి నుండి సిస్తును మాత్రము వసూలుజేయుచుండిరి. భూస్వామ్యమును వారినుండి దీసివేయ బ్రయత్నింపలేదు. ఉత్తర దక్షిణ హిందూసానములందీ న్యాయసూత్రమే అవలంబించబడెను. ఈ సందర్భమున బేడను పటేలుగారిొక కథను తమ గ్రంథమునందుచూపించిరి. 1668-వ సంవత్సరమున, ఔరంగజేబు ఉత్తరువులజూచినచో ప్రజలస్వత్వము లెటులగాపాడబడెనో తెలియగలను. 1715 వ సంవత్సరమున ఈస్టుఇండియాకంపెనీ వారు ముప్పది ఎనిమిది గ్రామముల తాలుకారీని తమకొంగవలయుననిగోరగ, భూస్వాముల స్వత్వములను గూడ వారు గొనవలయునని, దెలుపబడెను. అప్పుడు పోరు అనువారు, ఒకవేళ కరిపాలకులే తా మైనయెడల, గూడ భూములకు కరీదీన్ని బిచ్చుటనే స్వాధీనము జేసికొనవలయునాయని, ప్రశ్నింపగ, గులాముహమ్మదు అను చరిత్రకారుడు “చక్రవర్తి యిన్యాకు మాత్రమే అధికారి. భూస్వామ్య మాత్రమే జెంద”దని కత్తుత్తర మిచ్చెను.

మొగలు చక్రవర్తి లీ విధానమునే యవలంబించిరి. రాజా తోడవముల్ల దీనిని సంస్కరించెను. కాని సంస్కరణమునందు, భూస్వామ్యము విషయమై ఎట్టి మార్పు గావించబడలేదు. శిస్తు పంటరూపమున గాక ద్రవ్యరూపమున నొసగ బడవలయు నని నూతనముగ నేర్పబడెను. తోడర్ మల్లు అవలంబించిన విధానమునే మాలికాంబరు దక్షిణదేశమున అవలంబించె నని పటేలుగారు దెలుపుచున్నారు. భూమి నాక్రమించిన వారి స్వత్వము లన్నియు వీరిచే సంరక్షింపబడెను. వినియోగనూలు విషయమై మాత్రము సంస్కరణము గావించ బడెను. కొంతకాలమునకు మాలికాంబరు పద్ధతి మహారాష్ట్ర పద్ధతికి జోటిచ్చెను. మహారాష్ట్రపద్ధతి చాలవరకు రయతువారి విధానమయినను, భూస్వామ్య సిద్ధాంతమును దొలగింపలేదు. హైదరు, టిప్పు, ప్రభువులు నిరంకుశ ప్రభువులని పేరెన్నికగన్నవారు, భూస్వామ్యము జోలికి జాలలేదు. సర్థామన్ మన్రోగారి రీతిన వ్రాసిరి. “కనరా దేశమున భూములు నేటికిని ప్రాచీన ప్రభుత్వములందు ప్రబలిన పద్ధతులమీదనే నాధార పడియున్నవి. హైదరు, టిప్పు సుల్తానులు శిస్తును వృద్ధిజేసి, ప్రాతేఖామందులకు నష్టము గలిగించిరి. ప్రతిచోటను, భూముల విలువ చాలవరకు దగ్గెను. కాని భూస్వామ్యము మాత్రము మారలేదు.” ప్రమాణముల నన్నిటిని శ్రద్ధతో బరికించిన, హిందూ మహమ్మదీయ న్యాయశాస్త్ర విధానములు రయతుల స్వత్వములను గుర్తించినటుల స్పష్టపడును. అతిప్రాచీనకాలము నుండియు యీ సూత్ర మంగీకరింపబడినది. ఇయ్యది నిన్ను నేను ప్రతిపాదించబడినది గాదు. విదేశీయుల దండయాత్ర లింతవరకును, దీని స్వభావమును మార్చలేదు. భూస్వామ్యము సంరక్షించుటకొరకే ప్రజలు ప్రభుత్వమునకు కన్నుల నొసగెదరు. భూమియందు భూస్వామ్యము గొనవలయునని గోరనది. ప్రభుత్వము భూస్వాములనుండి భూములను

విక్రయించికొనుట యవసరము. ఈ న్యాయము సాంగిక ప్రపంచమునందెల్లను అంగీకరింపబడుచున్నది. రోమక న్యాయసూత్రములూ దీ విషయము బాగుగ గుర్తించబడినది. కలొనలువిల్లు అనువారి సిద్ధాంత మత్స్యతప్రాచీన మయినదని యిటుల దెలుపుచున్నారు.

“హేతుజ్ఞానమునకును మానవకోటి విశ్వాస మానకును, యీ న్యాయ మనుగగ్యముగనున్నది. ఇయ్యది ప్రాచీన సంభ్రమలో నవలంబించబడినటుల మనుస్మృతి జూచిన తెలియగలదు. అలెగ్జాండరు దండయాత్రకు పోకి సంవత్సరములకు బూర్వమే, యిట్టి విధానము ప్రబలియుండెననుట జేబుతెల్లము.”

హిందూ, మహమ్మదీయ పరిపాలనాసంలేరము, బ్రిటీషువారు హిందూదేశ రాజ్యపరిపాలనము నారంభించిన పిమ్మట గూడ, ప్రాచీన న్యాయవిధానమునే గూటి దక్కుక నవలంబించిరి. తమ విధాన మిద్దీయని బహిరంగముగ ప్రకటింపక బోయినను, బ్రిటీషు పరిపాలకులెన్నడును యీ సూత్ర మతిక్రమింపలేదు. క్రింది యధికారు లపుడపుడు పోరబాటుల గావించినను, ప్రభుత్వమువారి విషయమై ఒక్క విధముననే ప్రవర్తించి, ప్రజలలో సంతృప్తి గొలిపిరి. అందుచేతనే, రయతులకు అన్యచాలనపు భారము గాన్పించలేదు. ఇకముందును ఎట్టి పరిస్థితులందయినను, యీ న్యాయమునే ప్రభుత్వము నాకు సక్రమముగ నవలంబించెదరని దలంచెదము. బ్రిటీషు పరిపాలనమునందీ సూత్రమెటుల స్వేచ్ఛుముగ నవలంబింపబడెనో, జూపుటకు పటేలుగారింకొక వ్యాసమున దెలిపెదమని వాదనముజేసిరి. కమిషనరు ప్రాట్టుగారి విచారణ సిద్ధాంతముల కెక్కడును తావులేదని, పటేలుగారు హిందూ, మహమ్మదీయ, బ్రిటీషు న్యాయశాస్త్ర మర్యాదలజూపి సిద్ధాంత రీకరించుచున్నారు. వీరి వ్యాసములు ప్రజల సదియముల బాపవచ్చును. ప్రాట్టుగారు తమ స్వాధీనములను పూర్తిగ రద్దుజేసి కొనసాగి, వారి చర్యలంతవరకు ప్రమాణ బద్ధములో పరిక్షించుటకు, న్యాయస్థానమున సభియోగముల దెచ్చుట లాభకరము. భూస్వామ్యము విషయమై, న్యాయస్థాన మొకమారు సందియము ఏనుటలు నిర్ణయించునో, ఎట్టి యధికారియు భూస్వామ్యము జోలికి జాలవ సాహసించను. పన్నుల నివ్వని వారి ఆస్తిని జప్తుజేయవచ్చును. ఆములమున ప్రభుత్వమునకు రావలసిన సొమ్మును రాబట్టుకొన వచ్చును. అంతియకాని, భూములయందు రయతుల హక్కుల దీసివేచి, వాటిని ప్రభుత్వమువారి పరము జేయుట కేయధికారులకును హక్కులేదని, హిందూ మహమ్మదీయ బ్రిటీషు న్యాయవిధానములును, సుక్రసిద్ధులగు న్యాయశాస్త్రవేత్తల వ్రాతయను, నేకగ్రీవముగ సంగీకరించుచున్నవి.

మాంటాగూగారు: చక్రవర్తిగారి సందర్భము

“మాంటాగూగారికి, రాజుగారు దర్శనమిచ్చి” రని నేటి శంక్రీతవార్తలలో గాననగును. ఈ వార్త భావగర్భితమని యోచించవలయును. మాంటాగూగారి రాంగ్లదేశము జేరిన నాటినుండియు సంస్కరణ ప్రదానము విషయమై పనిమీద నున్నటుల దెలుపబడినది. కొలది దినములలో పార్లమెంటు సభయందు వారు సంస్కరణముల గూర్చి ప్రసంగము గావించెదరని గూడ దెలుపబడినది. ఈ విషయమును, మొమ్మలభిషిగియో క్షత్రికల బంధము వివేచి బంధిం దింత్రాస్తా యింకా విజ్ఞులవర

చుచున్నది. మాంటాగూగారు తమ విధానమును ప్రకటించకముందు, హిందూదేశమునందు సమర్థింపబడిన వేర్వేలు విజ్ఞానల సారాంశము పార్లమెంటుకు వివరింపబడునని, యీ విలేఖరి చెలిపెను. ఇది సరియగు పద్ధతయని యూహించవచ్చును. మాంటాగూగారి కథనమున, సామాన్య విషయములు సూచించబడును గాని రాజ్యాంగ విధానము సూచించబడదని, జస్టిసు వ్యక్తిగోరుచున్నది. జస్టిసు వ్యక్తిగోర్కె ఎటులున్నను రాజున్న రాజ్యాంగ సంస్కరణముల గూర్చియే మాంటాగూగారు పార్లమెంటు సభయందు త్వరలో ప్రసంగించెదరని దలచెదము. రాజ్యాంగ సంస్కరణముల నీ తరుణమున ప్రసాదించవలసిన యవసరము, మాంటాగూగారికి బాగుగ బాడగట్టి యుండవలెను. స్వపరిపాలనా ప్రధానమే దేశములో ప్రబల తాహమును ప్రజ్యవించజేయ గలదని వారికి గోచరించి యుండవలెను. మాంటాగూగారి దేశమున చాలకాలముండిరి. దేశపరిస్థితులను గుర్తించిరి. ప్రజాశయ ప్రాబల్యమును స్వయముగ గనుగొనిరి. అధికారుల నిరంకుశమును వీక్షించ గలిగిరి. అందుచే స్వపరిపాలనావత్సరతను గూడ తప్పక గ్రహించి యుందురని దలచెదము. అటులయినచో, జాజ్చక్రవర్తిగారితో వీరు ముచ్చటించునపుడు హైందవ సమస్యపరిష్కారావత్సరతను గూర్చియే తప్పక ప్రసంగించి యుందురు. సానుభూతియే, పరిపాలనమునకు మూలసూత్రమని చెలిపియుండిన జాజ్చక్రవర్తిగారు హిందూదేశమునకున్వాయము గమించవలసిన తరుణమే తెంచినపుడు తరువాత్యములను సార్థకపరచెద రని యూహించెదము. మాంటాగూగారు పార్లమెంటున కేమి చెలిపెదరో, చక్రవర్తిగారి కేమి చెలిపిరో, మంత్రివర్గమువారి సమయమున ఎట్టి నిర్ణయముల గావించెదరో యని, హిందూదేశ మత్యాతరతతో నెదురుజూచు చున్నది. ఈ సమయమున ఆంగ్లేజీ ప్రముఖు లెటుల ప్రవర్తించెదరో, దానిపై హిందూదేశపు భావిదశ యే గాక, ఆంగ్లాసామ్రాజ్యపు భావిదశ గూడ నాధారపడి యున్నది. విశేషసమస్యను, హైందవ సమస్యను, ఆంగ్లేజీయ లెటుల పరిష్కరించెదరో యని కనుగొనుటకు, హిందూదేశమే గాక నాగరిక ప్రపంచమంతయు నిరీక్షించుచున్నది. ఆంగ్లేజీ ముపై నీ తరుణమున ప్రచండ బాధ్యత నిలిచియున్నది. ఆ బాధ్యత నాంగ్లేజీ ము జయప్రదముగ నిర్వహించ గలదేని, ఆంగ్లేజీ ప్రతిభ ఆచంద్రతారా ర్కముగ శోభిల్లును. ప్రపంచమున స్వాతంత్ర్య వతాకమును నిలువ బెట్టుటకు యెరనుండి కత్తిదూసిన ఆంగ్లేజీ ము, స్వల్పరాష్ట్ర స్వాతంత్ర్యము నుద్ధరించిన గౌరవమునే గాక, స్వీయసామ్రాజ్యమున గూడ పరాధీనతను పూర్తిగ దొలగించిన గౌరవమును గూడ బడయుట, సర్వత్ర వాంఛనీయము. మాంటాగూగారిని, జాజ్చక్రవర్తి గారి కిది జరిగిన సంభాషణ మిట్టి మహిమత్కృష్ట ఫలితమునకు దారితీపు గాక !

అంతర్జాతీయసంఘము

మొన్నందు యుద్ధములు జనింపకుండుటకు అంతర్జాతీయసంఘ మొకటి బయలుపడవలయు ననియ, ఆసంఘమున జాతులన్నిటికిని ప్రాతినిధ్యముండ వలయుననియ, అంతర్జాతీయ కలహముల నీ సంఘమువారు పరిష్కరింపవలయు ననియ మిత్రమండలి దేశములలో నొక భావము ప్రబలమగుచున్నది. ఇట్టిసంఘ మొకటవరకు జయప్రదమగునో దెప్పబాలము గాని, దీని యావత్సరత

మాత్రము వ్యక్తమగుచున్నది. నాగరికము ముందంజ వైచుచున్న దని తలచు నీయుగమున, కొన్ని విభేదములను పరిష్కరించుటకొరకు కోట్లకొలది ప్రాణులను సంగ్రామమున బలియిచ్చుపద్ధతి ఘోరముగ గాన్పించక మానదు. కాని జర్మనీవంటి నిరంకుశ దేశ ముండునంతవరకు సంగ్రామముదప్పని సరి యగుచున్నది. అమెరికను సినేటుసభలో, ఓరు అను సభ్యుడు అంతర్జాతీయ సంఘ నిర్మాణము గూర్చి తీర్మానము చేగా, నందుపై దీర్ఘ చర్చ జరిగెను. అంతర్జాతీయ విధానసూత్రములు బహిరంగముగ నుండవలయును గాని రహస్యముగ నుండగూడదు. మంత్రులయొక్కయు రాయబారులయొక్కయు రహస్యలోచనమువలననే, అనేక దురభిప్రాయములు వ్యాపించుట కవకాశము గలుగుచున్నది. ఈ సంఘమువారి ముఖ్యసూత్రము లనువదింపబడినవి. జాతులయొక్క స్వపరిపాలనమును స్వయం నిర్ణయమును గ్రహించవలయును. దేశపు సరిహద్దులను సంరక్షింపవలయును. సముద్రము పై ఎల్లరకు స్వాతంత్ర్య ముండవలయును. సంగ్రామానంతరము, సైన్య నివహములను దీసివేయవలయును. ఈ సంఘమువారి యాజ్ఞలను నిర్వహించుటకు ఆర్థిక, వాణిజ్య నిర్బంధము లుండవలయును. సరియగు సంధికి జర్మనీ యంగీకరింపనిచో, వాణిజ్య బహిష్కారమును జర్మనీపై విధించవలయును. ఈ సూత్రములన్నియు సమంజసములేగాని, పరాధీనముగ నున్న దేశములకు స్వాతంత్ర్య మొసగి, వాటిని సామ్రాజ్యము గావించనంతవరకు, బలమగు జాతుల దృష్టి వాటిపై నుండి కలవరములకు దావిచ్చుచుండును. అందుచే ముందు స్వాతంత్ర్య మన్ని దేశముల కొసగి, ఆపైన అంతర్జాతీయ సంఘము వారు పని ప్రారంభించుచో, భవిష్యత్సంగ్రామముల నాటంకపడు గలుగుదురు.

పరాంజిపైగారి యభిప్రాయములు

స్వరాజ్యసమస్యపరిష్కారమునకును, సంగ్రామాత్మాహమునకును సంబంధము గలదని జాతీయవాదులే గాక, పరాంజిపై గారి వంటి మితవాదులు గూడ గ్రహించుచున్నారు. పరాంజిపై గారు కవర్గీతీర్మానమున సంతకము బెట్టిన వారలలో నొకరు. గత భానువారము కొలబా మండల సభ క్రాసనాధిపత్యము వహించి వీరు ప్రజలయొక్కయు, ప్రభుత్వమువారియొక్కయు సన్మోన్య ధర్మములను చెలిపిరి. ఈ సందర్భ సమయమున, మాతృదేశసంరక్షణార్థమును, సామ్రాజ్య సంరక్షణార్థమును, తగిన సహాయమును ప్రజలు గావించవలెనని హెచ్చరించిరి. ప్రభుత్వమువారు నైవికులచెప్పువారికి బహుమాన మిచ్చెదమని ప్రోత్సాహము జేయుట కన్న, భారతీయుల కందరికిని సామాన్యముగ హోంరూలను నుత్కృష్టదానమును జేసితిమని, ప్రకటించుట భావ్యమని, చెలిపిరి. పరాంజిపైగారి యభిప్రాయమే, ప్రజలయందీ తరుణమున విశేషముగ వ్యాపించియున్నది. పరాంజిపైవంటి బాధ్యతగల ప్రముఖుల యభిప్రాయములను ప్రభుత్వమువారు సరికు జేసెద రని తలచెదము.

ఆంధ్రసభలు

ఆంధ్రసభలు సమీపించుచున్నవి. పశ్చిమాంధ్రదేశమున ఆల్ఫ్రెడు నేర్పరుచుటకు, ప్రయత్నములు జరుగుచున్నటుల హిందూపత్రికలో నిన్నటికినము ప్రచురింపబడిన లేఖ వలన స్పష్టమగుచున్నది. ఆంధ్రదేశ మిట్టి విఘ్నములను సహించ దనియు, వాటిని నివారించ శక్తి గలిగి యున్నదనియు, ఆంధ్రసభలలో గనబరువవలెను.

ప్రతికూలురు ఆంధ్రుల యాశయముల భగ్గుపరువ భగీరథప్రయత్నముల గావించుచున్నాడు. కాని ఆంధ్రుల కార్యదీక్ష ఈ యత్నములను విఫలము గావించగలదు. ఆంధ్రులీ సభల కధిక సంఖ్యాకులుగ వెడలి, దేశసేవ జేసెద రని గోరుచున్నారము. విఘ్నము లెదుర్కొనినపుడే, పురుషప్రయత్నము అధికముగ గావలెను. ఇందుకు తగిన మనోదాగ్ధ్యము, కట్టుదల, కార్యదీక్ష ఆంధ్రులకు జేకూరుగాక !

ఇంజో బ్రిటీషు సంఘము

బొంబాయిలో బనిచేసిన సివిలియను యుద్యోగియగు ఎడ్వర్డుగారు ఉపకారవేతనము బొంది, ఆంగ్లేజీములో ఇంజో బ్రిటీషు సంఘ కార్యదర్శిగ బనిచేయుట కంగీకరించిరట ! రాజకీయోద్యోగము సాధ్యమగు నంతవర కీ సమయమున తగ్గవలయునని ఎల్లరు గోరుచుండగ, ఉపకారవేతనము బొందిన సివిలునర్వీసు ఉద్యోగులు రాజకీయోద్యోగమునకు గడంగుట వాంఛనీయముగాదని, మైమ్మ ఆఫ్ ఇండియా వ్యక్తిక చెలుపుచున్నది. ప్రజాశయములను భంగపరచుటకు గావించబడుచున్న ప్రతికూలాందోళనమే, దేశములో నవవసర కలవర కారణమగు చున్నది. దేశక్షేమ మాలోచించిన, అన్నిటికన్నను మున్నందు విరమింపబడవలసిన ఆందోళనము ఇంజో బ్రిటీషుసంఘమువారి దనుట కెంత మాత్రము సందియము లేదు.

కర్ణాట ప్రభువుగారు

వార్తాపత్రిక సంఘపు విందుసందర్భమున, అధ్యక్షులు కర్ణాటప్రభువుగారి నగ్గడించుచూ, వారు హిందూదేశము యొక్కయేగాక, సామ్రాజ్యపు భావిదశనుగూడ నిరూపించిరని చెలిపిరి. పత్యమే ! కర్ణాట ప్రభువుగారి వంగ దేశ విభాగము, విశ్వవిద్యాలయ విచారణాసంఘ నిర్మాణము, ఢిల్లీ దర్బారు మొదలగు కార్యములే, దేశములో నూతనజాతీయ భావమును పురికొల్పిరవి. ఆకాలపు జాతీయభావమే హోంరూలు కోర్కెకు పునాదినివైచినది. స్వపరిపాలనము త్వరలో ప్రసాదించబడునెడల, కర్ణాట ప్రభువుగారే ఇందుకు మూలకారకు లని చెప్పుటలో తప్పియులేదు !

స్థానిక వార్తలు

జగన్నాథ కృష్ణభట్టాచార్యులు:— ఎన్నుకొనబడిన సభాసభ్యులగు పిరాప్పామిట్టిపి 4/4 వెంబరు గృహమున ఆదివారము (19-5-18) సామంతము 4-15 గంటల సేలము నివాసులకు రంగబాగుగా జేయగానమును సమ్మతించు.

ధనుర్విద్యా ప్రదర్శనము:— ఈనెల 20 క తేది సామంతము 5-30 గంటలకు చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమున అభినవ అక్షర శ్రీ అప్పారావుగారిచే రా. సా. కలకల కల్లకాపెట్టిగారి యాదరణమున వారి సహాయమున విచిత్ర ధనుర్విద్యా ప్రదర్శనము గావించబడును. వీరి ధనుర్విద్యా ప్రావీణ్య మగ అగ్రము. కారణాంతరముననే జయప్రసాదుమారరాజుగారు రాజాలమిచే ఈయోగ్నియు జేయబడినది.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము:— చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమున క్రొత్తగా బి. ఎస్. సి. పరీక్షకు, నెలకొల్పుటకు ప్రభుత్వము వారంగీకరించిరి. ఇందు గణితశాస్త్రము, పదార్థ విజ్ఞానశాస్త్రము, రసాయనశాస్త్రము, కృత్ శాస్త్రము, ఇంజనీరీ శాస్త్రము, భూగర్భ శాస్త్రములలో ఏమియైనా శాస్త్రములో పఠనీయములై యుండును. బి. ఏ. ఆనన్యపరీక్షయందువలె గణిత, పదార్థ విజ్ఞాన రసాయనశాస్త్రములందు బి.ఎస్. సి. ఆనన్యపరీక్ష ఏర్పడుటచేసింది. ఎం. ఎస్. సి. డిగ్రీ కొనసెట గూడ అంగీకరింబడినది.

వి. రో. పా. మ. హా. సం. గ. మ. ము

(రెండవ పేజీ)

జులై 18వ తేదీ

జులై 18వ తేదీన జరిగిన సమావేశము

అంధా, మే 14:—అమెరికా దేశముల సంఘములను జూరగాములు నికోధింప జాలకున్న పని కన్నలు గా ముక్కిగా రంగీకరించుచున్నాను.

“వెడియూనేజియోనేరి” ప్రతికయొక్క జ్యూరిచ్చి విలే ఖరీదు ట్టు వ్రాయుచున్నాడు:—జూరగాముల ధ్వంసమైన రెండుటకు బ్రిటిషు వారినిరించిన నూతన ప్రయత్నములు విల్ హెల్మీషే లెహ్, కెమెలులందు చాలభయోక్తమునగలిగించుచున్నవి. క్రొత్తగా జూరగాముల పంపుట అపివేయబడెను.

ఎం. మాన్సెలు హాటింగారు “ఎకోడిఫికేషను” ప్రతికలో నట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—బీబూడి, ఓవైండు యాధములు కలవని తలంపున మొరింపబడి జర్మనులకు చాల బాధను గలిగించినవి. జర్మను వావిట లేమియు పనిచేయుచున్నా రని రీతిపైను కమిటీవారు తీర్మానము వివరించుచు ఇంతలోనే వెడ్డె నానికాయాధము జనగనము నందమియు వాళ్ళు గ్రహించెడిరి.

రాక్షసిబొగ్గు ఖర్చును తగ్గించుట.

అంధా, మే 16:—ప్రజలనుండియు రాక్షసిబొగ్గు వారుకను విశేషముగ కర్పించుటకు ప్రయత్నములు జరుగునని చెప్పిరి. పరిశ్రమలందెంత బొగ్గును వాడుటావశ్యకమైనదియు, గానుచు కొన్నిప్పుడై ఎంతకంటె దానికి జదులుగా నుపయోగించుటకు నదియు, విదేశీపురంగు వస్తువులను పదియొడ్డవరకు దిగుమతి చేయుట కంగీకరింప కచ్చునా యను సర్దియు పరిశీలించుట కొక సంఘ మేర్పఱుపబడును.

జనరలు మారినగారి ప్రత్యుత్తరము.

అంధా, మే 16:—మేజరు జనరలు మారినగారు “మెయిల్ గ్రామిలె” ప్రతిక లోక వ్యాసమును వ్రాయుచు జనరలు ఫోటోగా విశేషముగ ప్రశంసించిరి. బ్రిటిషు ప్రజలు మునిషివల భయంకరపు మరణ బాలితాను జూచునపు డొక యావమును జూపకమునం దుందుకొనవలయును. మనకు తెగిన సహాయము నొనరించుచు జనరలు ఫోటోగారు క్షేత్రములను బులనని తనబలముల గాపాడుకొనవలసి యుండెను. యుద్ధ మునొంతభయంకరస్థితి నుండునప్పుడు ఫోటోగారు నైస్వాధిపత్యమును వహించిరి. ఆ సమయమున అమితస్వభవమున యథార్థ మగునని తలంపబడు చుండెను. ఆయినను క్షేత్రపు నికోధింప బడెను. మిత్రవంధుల ప్రోత్సహ తాకదానితో మొకటి ప్రకృత్య న్న గంబంధములను గలిగియున్నది. ఎమియన్నికను మనశ్చతు లందున్నది. జనరలు మారినగారు జర్మను అవగ్రహందన మారంభమైన వెనుక జనరలు ఫోటోగాని మాడుమాలుల గలసికొనిరి. ప్రతిపక్షియమును అతడు మునుపటికంటె నెక్కుడు జుల్యువు నును కూర్చున్నాను గలిగియుండి ఎక్కుడు నమృతముతో నుండెను. తెలివైన వైవిధ్యపరిష్కార మొకవర కనరమా అంతకంటె మేక సమయమైన సభికముగ జనరలు ఫోటోగారు సంతక ప్రయత్నమున నుండునట్ల నుండెను.

జనరలు మారినగారు తమ మొదటి బిరుదుకంటె భేదాంశముల నడపాకించుచు దాని తాకొక్కడె యాలొందింది (వాడియల డృఢముగ జెప్పుచున్నాడు. తాను ఉత్తమ సదసిని కొరగా తీరగ్రహించబడి అసంతృప్తితో మరలడెను. ప్రాన్సునొ వింతలానే తానతికమాట్యుగు పదవి సభిష్టించ నొందెను. అందువలన మంచువిభిన్నమై నొందు అతిశయమును చెడగొట్టుకొనినెని చెప్పుచున్నాడు. తాను ప్రతిదోషాకోశముల మోపవలంపడెను. తనచదువులూ యుద్ధమునూర్చి యథాస్థితిని గ్రహించవలయు ననియే తన యాదేశము. అంజను సభిష్టము సభిష్ట తానున్న మాట వాస్తవమని ముక్కి చెప్పి పులెనున్నది. సభామండలమున తాను తలెక్కింపబడు వివిధ విషయములనూర్చి తాను చాలవనికానందెను. రాజకీయ విషయములందు సహాయ మొనరింప వలయు ననియే తన యాదేశము. ఆనోష్టికే మేదియులేదు.

న్యూటను ప్రభువుగారి ఉపన్యాసము.

అంధా, మే 15:—ప్రభువుల మండరమున న్యూటను ప్రభువుగారు యుద్ధవైదిల విషయమున ప్రాన్సు జర్మనీలు గా విందుకొనిన ఒడంబడికనుగూర్చి పరాను దొరతనమువారి యెడ మనము కట్టిన ప్రతిపక్షలయనను వాదనల నివారించిరి. ఏదియోయొక విధమైన ఒడంబడికను చేసికొనుట బాగుగ నుండునని తొలిదినమునతాను నూచించెను. కాని ఆయంశమును యుద్ధపురస్కారమువారు నిశ్చయింపవలయును. బ్రిటిషుజర్మను దొరతనములవారి కొక ముఖ్యవిషయమున ఒడంబడిక మగర కున్నది. సాయధనాకల మీదనున్న వర్తకులను జర్మనులు సాధారణ పౌరులనుగాక వైవిధ్యముగ జూడవలయునని జర్మనుల నమరున్నాడు. ఈ సంగతి నిష్కర్షగ తేలిం గాని జర్మనువర్తకులను ఇంగ్లండునుండి విడచివెట్టుమని నావికాధికారులు పట్టు పట్టుచున్నాడు.

జర్మనీలో వైవిధ్యములకు బ్రిటిషు పౌరనిష్పంధితులు 2,750 మంది యున్నాడు గ్రేటు బ్రిటనులో 2,680 మంది నావికులును 21,000 మంది పౌరనిష్పంధితులును నున్నాడు.

యుద్ధముచేయువారును చేయనివారును అగు వైదిలందఱును విడచివెట్టువలయునని ఒడంబడిక ఆవకూలముగ నుండగలదు. అట్టి ఏర్పాటు నొనరించిన ఉభయుల వైదిలను కొంచెము హెచ్చుతక్కువక సమానముగ నుండును.

అంధా, మే 16:—ప్రజలనుండియు జైతువేయుట గారికి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు బోస్టాగాలిట్లు చెప్పిరి:—ప్రాన్సునందలి ఉత్తమాధికారమునందెట్టి మార్పులుగలగలేదు. గలుగనబోదు. ఇట్టి ప్రశ్నల వేడునూడవని గట్టి గర్జించుచు నిక వివాద సభిష్టలకు తాను ప్రత్యుత్తర మొసగనని చెప్పెను.

సరఫరాల కేంద్రీకరించుట.

అంధా, మే 16:—రాక్షసిబొగ్గును జూడ నియోగించ బడిన అధికారి నేడు గనివాండ్రసంఘమున నుపన్యాస మునొసగుచు నికవివాద నెక్కుడు సామర్థ్యముతో పనిచేయు వలయుననియు, నెలవులలో గూడ పనిచేయవలయుననియు చెప్పిరి, 188 గురు ప్రతినిధు లనేక ప్రశ్నలవడిరి. అధికారి యోచనల వారికి తెలుపగా నొక్క ప్రతినిధియు దానిలపర మలేదు.

కర్ణమ ప్రభువుగారు; సంధి

అంధా, మే 16:—అంధా సగము నందలి విదేశీప్రతికా సంఘపు విందు సమయమున కర్ణమ ప్రభువు గారిని ప్రశంసించుచు హిందూదేశాభి వృద్ధికేగాక సామ్రాజ్యాభివృద్ధికేగూడ నమితసహాయ మొనరించిన మహానుభావులలో కర్ణమ ప్రభువుగా లొకరిని పలికిరి.

కర్ణమ ప్రభువుగారిట్లు ప్రత్యుత్తరము నొసగిరి:—మన మెట్టి సంధికొరకు బోహరించు చున్నారమో అసంధి మూడువరకుల నంగీకరించుచుండవలయును. అది న్యాయమైనదియు, గౌరవాస్పదమైనదియు, తర తరముల దాక యుద్ధములు సంభవింపక ప్రపంచమునకు శాంతి గలిగించు బాధ్యతా యంత్రులైనదియు నై యుండవలయును. న్యాయమైన యుద్ధమునకు అన్యాయమును సంధియే మంచుదను మాటను మిత్రమందలికొని తటస్థులుగాని తలంపరని తానుదేశించు చున్నాడు. మనక, అట్టి సంధి క్రొత్త యుద్ధములకు కారణము గాగలదు. ముందు క్రొత్తమును మంచిజీవిత ఇతముందు ఎన్నో నియమాక్రమములు జరుగవలెను చేయగలదు.

అనుష్ఠానము, మే 16:—బ్రిటను హాటింగులకు మధ్య వైమానికపు సహాయ సేవలుపలపినదని వార్తక సంఘము వారు గట్టిక పట్టుబట్టెనున్నాడు.

అంధా, మే 16:—ప్రజల మందరమున సరో హామారు గ్రీవపుడ్డు గారికి ప్రత్యుత్తరము నొసగుచు వార్తలలాంగు గారిట్లు చెప్పిరి: “అర్ధ రు అక్ డి బ్రిటిషు ఎంతైనా స్పష్టింపబడినపుడు వలసదేశ ముల ప్రతికమువారు నెలచో చేయబడలేదు. ఆయంశము వలసదేశీయ సంబంధము లేకుండనే విచారింపబడెను. బ్రిటను నందు ఆత్మకృతము తరగతి యుద్ధ పౌరసేన

మొనరించినవారికి బహుమతి నొసగునపుడు మాత్రము వలసదేశీయులు దేశీయులకంటె తక్కువ పనిచేయలేదని చెప్పగా వలసదేశీయులతో నుత్తర ప్రత్యుత్తరముల నడపుటకు ప్రధానిగారు తప్పు కనుజ్ఞ మొసంగిరి. అట్టి గౌరవము తెలిసి చెందవలయు ననియు అవసరము లేనిదియు వివిధ దేశముల ప్రధానతే నిశ్చయింప వలయునని యతడు చెప్పెను.

అ॥ సం॥ ల కార్మిక ప్రతినిధులు.

అంధా, మే 16:—చక్రవర్తి దంపతులు బకింగుహము పార్క్కుమున అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల కార్మిక ప్రతినిధుల వాదించిరి. బ్రిటను యుద్ధవిషయమున నెంతగా ప్రయత్నించు చున్నదియు పరిశీలించుటకు తమకు తగిన అవకాశము విక్కననియు, పరిశోధనంతర మీ ప్రయత్నముల ప్రమాణమును తమదేశీయులకు తెలిపివారును ఎక్కువ ప్రమాణమున నిక పనిచేయు నట్లుల సంఘమువారు తప్పిపోతురని వారు తలంచుచున్నారని చక్రవర్తిగా రిరి. పురుషులుచేయు వలయుపనుల తాము స్వీకరించు టుండు బ్రిటిషు శ్రీ లెంత యుత్సాహముతో ముందుకువచ్చి యుద్ధమున కర్హుంక సహాయ మొనరించు చున్నదియు శ్రీ ప్రతినిధులు చూచి సం తృప్తికరముగ నివేదించురని వారు విశ్వసించుచున్నాడు. చక్రవర్తిగారింకను ఇట్లు పలికిరి:—అమెరికా బ్రిటిషు దేశములనొక స్వముగ కలసి పనిచేయ వలయునని నాకోరిక. ఆకోరిక యుద్ధములమున లభించెను. ఉభయుల అదృశ్యములందును నాగరికతయందును రెండు దేశములు మంచిసమిష్టిని పనిచేయవలయునని నాయభిమతము.” యుద్ధానంతరము గూడ తామట్లనే గలసి యుండురని వారు నమ్ముచున్నాడు. ప్రతినిధులలో నొకరగు మెక్కోర్మిక్కుగారు, తాము బ్రిటను ప్రయత్నముల జూచి చాల విస్మయము నొందిరనియు, అమెరికా తన ప్రయత్నమున నెను దీక్షదనియు చెప్పిరి.

మాంట్సుగారు.

రాక్షసిబొగ్గు సంవర్ధించుట

అంధా, మే 17:—మాంట్సుగారు నేడు రాక్షసిబొగ్గు సంవర్ధించిరి.

హిందూ దేశపు తేయాకు.

అంధా, మే 16:—10752168, పానుల ఇండియా తేయాకును, 778314 పానుల సింహళపు తేయాకును 15 దినముల కుపయోగపడునంత నిర్ణయింపబడెను. విట్టంబైడ్ నెలవు లగుటచే రాజపు వారమునందు నిర్ణయ ముండెను.

హిందూ దేశపు రాజభక్తి

అంధా, మే 17:—ఏషియాటిక్ సానెటివారి బంగారు పతకమును వి. ఎ. స్మిత్తుగారికి నిన్నటిదిన మిచ్చిరి. ఆసందర్భమున ప్రభువుగారు అభ్యుత్తర వహించి యుపన్యసింపించు హిందూదేశపు సంస్థానాధిపతుల రాజభక్తికలన అంగీకరింప లకు హిందూదేశ చారిత్రమందును, వారి సాంఘిక శాస్త్రములందును విశ్వాసపూర్వకమైనదనియు, బ్రిటిషు విజ్ఞానము ఇతరప్రజలవై నిర్బంధిరముగాక దానినొ సంబంధము ననుభవించిన ప్రజలకు వాతీయధర్మముల యభివృద్ధికి వాద్యుడననియు జెప్పిరి.

జర్మనుల నష్టపరిహారపు ఆశ

అంధా, మే 17:—నష్ట పరిహార ద్రవ్యము పొందవలెనను భావమును ఇంకను జర్మను ప్రజలకు గలిగించుచునే యున్నాడు. రీస్టానుకు సభలో జర్మను యుద్ధపురస్కారము “హెర్ కాక్సె” అనునత దుపన్యసించుచు “జర్మనీనష్టపరిహార ద్రవ్యమునే గణించుచున్నవని చెప్పెను. హెర్ వెస్టర్లు అనునతడు నష్టపరిహారము వలననే జర్మనీసంత్పత్తి మొందుననెను.

అంధా, మే 17:—వార్తాసంఘమువారిట్లు తెలియబరచుచున్నాడు. దొరతనమువారు చాలకాలమువరకును యుద్ధము చేయదగినవారలను తటస్థదేశమున నిర్బంధింప దగునని కొరతనమువారు చెప్పుచు వచ్చిరి. అంతియొగాని మార్పుల కొరకు గారు. ఈ యేర్పాటు ఉద్యోగుల విషయమునను, కమిషు నీయబడని ఉద్యోగుల విషయమునను మాత్రమే జరగుగలదు. సాధారణపు వైవిధ్యము యొక నీయేర్పాటు నంగీకరింప జాలదు. ని జర్మను కదివరలో తెలిసిరి. దౌర్భాగ్యములగు కైడిల మారకమున దొరతనము వారి లెల్లప్పుడును మిత్రమందలివారితో గల పనిచేయదు.

విల్లండువ్యవహారములు.

రాజప్రతినిధి అధికారములు.

లండను, మే 15:— విల్లండు ముఖ్య కార్యదర్శి వ్యవహారములం దేమైన మార్పులను జేసెదరాయని హెచ్చార్లు కమ్యూనలు గారు పార్లమెంటుపట్ల నడిగిరి. బోనగ్లాగారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చుచు అతనివ్యవహారస్థితులం జేమియుమార్పుండదనియు, ప్రస్తుత విల్లండుస్థితులందు రాజప్రతినిధి యిష్టముగ్గు అధికారములనే కాక తనకున్న సర్వాధికారమునుపయోగించునట్లు ఏర్పాటుప బడుననియుజెప్పిరి. ఇతర ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చుచు బోనగ్లాగారు విల్లండు రాజప్రతినిధియును, ముఖ్య కార్యదర్శియును యుద్ధమంత్రివర్గమున లేకున్నను యుద్ధమంత్రివర్గము వారితో సమానాధికారము గలిగియుండురని జెప్పిరి.

బ్రిటను-ఫిన్లండు.

స్టాకోము, మే 17:— “డాగ్జా నిహెబర్” అను ట్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:— కొన్ని సంఖ్యల పరకుల శేక్స్పియిస్ బో బ్రిటిషువారు ఫిన్లండుతో వ్యవహార సంబంధముల సేర్పరచుకొనెదమని నూచించిరి.

ఫ్రాన్సు

పరాను బ్రిటిషువిజయము.

లండను, మే 14:— 8 వ తేదీనాటి యుద్ధయమున జర్మనులును, పరానువారును యుద్ధము నారంభించిరి. పరాను వారు బ్రిటిషువారి సహాయముతో లాక్లిట్టి తూర్పున నున్న పాండియరు మైదానమును జయించెను. శత్రువులు 44 వ గట్టను మట్టించుచున్నారని బ్రిటిషు సేనాపతికి జెలియ జేయబడెను. ఆ ప్రదేశమును జర్మనులు మూడు సార్లు విజృంభించి లయాయి నక అనుభవమును మట్టించిరిగానివారి ప్రయత్నములు కష్టములయ్యెను. కాని వైరిచే అను నది యుద్ధ మనసంక్తి కొంతదూరము వెనుకకు బోకులనీవచ్చెను. ఆ చుట్టి నుండి శత్రువులను మఱి ముందుకు బానియలేదు. శత్రువులు నదిని దాటకుండునట్లు తే నీ తిమి. శత్రువులు డిమ్మట డిక్సెసో పురమును వశపఱచుకొన జూచిరి. ఉదినవంతయు నదియొద్దనే శత్రువుల మట్టడి నిల్పియుంచితమి. సాయంత్రము 7 గంట బ్రిటిషు పరాను సేనలు విజృంభించి ప్రార్ధన గోల్పోయిన ప్రదేశము నించుమించుగ నంతటిని వశపఱచుకొనిరి. పరాను బ్రిటిషు పంక్తిని అవక్రముగా నుంచుకట్లు జేయుటకు బ్రిటిషు పరానువారు 44 గట్టను వశపఱచుకొనుట తటస్థించెను. పరాను పదాతిదళము యుద్ధము సరిపె రెండు జర్మను పటాలములను తడిమివైచి 5 గురు సైనికోద్యోగులను 100 మంది సైనికులను అనేకములగు మరణింకులను కట్టుకొనెను. బ్రిటిషు ఫిరంగులు నిండు పాల్గానెను.

“బోనెట్టు రాజు”

పార్లమెంటు, మే 14:— “బోనెట్టు రాజు” విచారణయందు ఇదివరలో ప్రధానిగ నుండిన కుమలూగుగారు బోనెట్టుకు చాలముఖ్యముగ నున్నది. అత డొకేతర్నీ కుత్తరము నీయ నాహ్వనింపబడెను. అధ్యక్షు డతని కయిదు నిమిషముల మాత్రమే వ్యవధి సేసెను. అయినను ఆతడు 40 నిమిషముల బోనెట్టు నడిచెను. చాల నిశ్చలముగ నుండెను. నిజు పేదవాని వలె దున్నుల ధరించియుండెను. తా నార్థికముగ నావార్తాకత్రికకు యుద్ధాంధమునండి తాను సహాయముజేయలేదని ఆతడు చెప్పెను. న్యాయాధికారుల కమూల్యములుగ నుండువత్తుల నన్నిటిని తాను భద్రపఱచి యుంచె నని ఆతడు చెప్పెను.

గోసు పెల్లుల నుపయోగించుట.

లండను, మే 15:— బ్రిటిషు ప్రధాన కార్యాలయము వద్దనున్న రైటు గారి విలేజిరి శేటియదయమిట్లు తంతునంపుచున్నాడు— యుద్ధరంగమున పలుతావులందు శత్రువుల స్థాక యుద్ధఫిరంగులు మహాతీవ్రముగ పోర నుపయోగింప బడినవని తెలియకచ్చుచున్నది. రాత్రి సమయమున ప్లాండర్సునందును, మరికొన్ని ప్రదేశములందును గాసు పెల్లులు అపయోగింపబడినవి. యుద్ధభూములందు క్రొత్తగ గలిపియున్నది. ఒక పదాతిదళ యుద్ధములందే బ్రిటిషువారు పనిచేసిరి. అది రిడ్డి తనమునకు దక్షిణమున కొలదిగ జరిగెను. 44 వ కిభరమువద్ద పరానువారువారి విశేషముగ పెల్లులు అపయోగింపబడినవి. క్లితి కొంచెము సందిగ్ధముగ నున్నది. శత్రు

వైమానికులు ప్లాండర్సునం దసాధారణ ప్రచలనము గలిగియున్నారు. శేటి సాయంకాలము విలేజికుడిట్లు తంతునంపుచున్నాడు.— పరానువారు 44 వ కొండను మరలపట్టుకొనిరి. ఇది డిక్సె-బస్సీ సరస్సునకు దక్షిణముననున్నది. మాంటి కాట్సున కుత్తరమునందు వికాలదేశము నంతటినిజాచుటకు బాగుగ నుపకరించుచున్నది. పరానువారు ప్రతియుద్ధము చాల సహసమును భయంకరము నగు యుద్ధముగ పరిణమించెను. ఈ యుద్ధయమెల్ల యుద్ధము జరిగెను. జర్మను లిదివరక నేకపర్యాయములు ఎయినుపట్టుకొన ప్రయత్నించి యుండిరి. జర్మనుల సంఖ్యాకులుగా నచ్చుటవలన పరానువారు కొంచెమువెనుకకుబోయిరి. 13 వ తేదీని యుద్ధరంగ మంతటను వాయుభారము చాల అనుక్రమముగ నుండెను. మానిమానములు నడియొక సమయంతటను వ్యాపింప సాగెను.

అమృతము, మే 15:— మొదలబడిక గావించుకొనుట యన్న భూత కాల యుద్ధ నిరోధనముటయే గావున అస్త్రియా జర్మను ఒడంబడిక అంతర్జాతీయ సంబంధమును బలపరచునని వియన్నా నుండి తంతి వచ్చుచున్నది.

లండను, మే 15:— బెర్లినునుండి ఇట్లు తంతి వచ్చుచున్నది. జర్మనీకున వద్ద జరిగిన ఎన్నికలలో సాంఘికవాదులు స్వాతంత్ర్య సాంఘికవాదులను ఓడించిరి. 8000 వోట్లు మొదటి వారి కధికముగ వచ్చినవి.

పార్లమెంటు, మే 16:— నిన్న రాత్రి 10 గంటలపుడు వైమానిక పుడాడి హెచ్చరిక చెప్పబడెను. అర్ధరాత్రుమున మరల నావద తొలగెనని సంజ్ఞ తెలుపబడెను.

లండను, మే 16:— అమెరికా ప్రకటనము:— బోలెన కుత్తరమునను లోరెయన నందును తీవ్రముగ అన్యోన్య ఫిరంగి యుద్ధము జరిగెను. గురువారమునా డిద్దరు అమెరికా వైమానికులు మూడు జర్మను విమానముల పడగొట్టిరి.

విజయవంతముగు బ్రిటిషుదాడి.

లండను, మే 16:— బ్రిటిషు ప్రకటనము.— గాత్రెల్లీ సమీపమున మే మొకదాడి నొనరించి కొంతమంది ఫ్రెంచిలను బట్టుకొంటిమి. సోము ఆంగ్లేలోయలందు ఆరానునకు తూర్పుతటమునకు, ఉత్తరకరంగమునను అన్యోన్యఫిరంగియుద్ధము జరిగెను.

లండను, మే 16:— బ్రిటిషు ప్రకటనము:— అన్యోన్య ఫిరంగియుద్ధ మచ్చటచ్చట జరిగెను. అందు లీనువ కుత్తరశటమున తీవ్రముగా జరిగెను.

లండను, మే 16:— పరాను ప్రకటనము.— హాయిలిను కేప్టులు ముఖ్య ప్రదేశమునందు చాల తీవ్రముగ ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను.

జర్మనీ; బెర్లియను సైన్యము.

పార్లమెంటు, మే 15:— బెర్లియను సైన్యాధి కారులలో ముఖ్యుడగు జనరలుగిల్జేయను గావొక సందర్శనమున బెర్లియను సైన్యమున జర్మను రెట్లు కాంతి యుద్ధమును వ్యాపింపజేయుచున్నదియు వ్యక్తీకరించిరి. బెర్లియను ఫ్రెంచి కొన్ని నిమిషములపాటు విడుదలదీ టుటుంబ సౌఖ్యముల ననుభవించె నను మతింపబడిరి. ఈ సందర్శన ఛాయాపటములు బెర్లియనురణ పంక్తులందు విశేషముగ పండిపెట్టబడెను. వాటివారి “యుద్ధ మునవిడవుడు; ఇంటికిబొండు. మీటటుంబములగలని హాయి సుండుడు.” అని వ్రాయ బడి యుండెను. అట్టి ప్రయత్నములు నిరంతరము జూడబడుచు నున్నవని గట్లెయినగారెరి. నాలుగొడ్డనుండియు సైనికులు విదేశముల కంపబడిరి. ఇంటిసంగ తేమయు వారలకు తెలియకుండెను. ఇక నిట్టి నీచపురంత్రముల వారెన్నేనియు బన్నుచున్నాడు. అయినను ముందు విజయము గలగు నను విశ్వాస మమితిముగ నున్నది.

శత్రువిమానములు తరుమబడుట.

పార్లమెంటు, మే 16:— నిన్న రాత్రి పదిగంటలకు వైమానిక పుడాడి వచ్చుచున్న దని తెలుపబడెను. ఈ పాట లమితముగ గాల్పబడెను. శత్రువిమానము లేనియు పార్లమెంటు జేరలేదు. కాని సమీప ప్రదేశములందు మాత్రము బొంబులు పడినవి. అర్ధరాత్రుమున 1-30 గంటలపుడును మరల 2-30 గంటలపుడును విమానములు పోయినవని సంజ్ఞ జేయబడెను.

లండను, మే 17:— పరాను ప్రకటనము:— అగ్ని కుత్తరమునకు దక్షిణమును తీవ్రముగ అన్యోన్య ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను. మే 15 వ తేదీని 18 శత్రువిమానములు శేల గూర్చి బడియెను. నాలుబెల్లూనులకు నిష్పంజీంప బడెను.

కెమ్యూల్ యుద్ధము.

లండను, మే 17:— కెమ్యూల్ కుత్తరమున శత్రుబలము యుద్ధము రిక్కువగనుండి మన ముంగువం క్కులనజుట మాత్రమే నిలచెనని జర్మనులవారు వాదన ముపుచున్నది.

ఇటలీ

ఆస్ట్రియా; ఇటలీ.

లండను, మే 16:— ఆస్ట్రియా ఇటలీనిగాన నునరింప నున్న యుద్ధము సాధ్యమైనంతత్వరలోనే ప్రారంభముగ నని సంగతి సందర్భములను బాగుగ నెఱిగినవారలు చెప్పుచున్నారు. మిలటరీ ప్రెసిడెంటుల బట్టుకొనవలయునను నాదేశముతో దాడి ప్రారంభముగను. కాని ఇది ఇటలీ వశముల విచ్చిన్నము జేయుటకు చేయబడిన తంత్రము. క్రిందటి ఆక్టోబరునందు ఇటలీ యుద్ధపు కై తంత్రము మారిపోయెను. ప్రధాన సంగతుక ప్రదేశములు మంచి సామర్థ్యముతో నిలపుకొనబడుచున్నవి. కాని ఆస్ట్రియాను లివును నెంటు ల్వియోసానునుండి మాంటి గ్రహవరకును గల 150 మైళ్ల ప్రదేశము నెనిరింపవలయు నని ఊహించుచున్నాడు.

ఇటలీయను దాడి

లండను, మే 16:— ఇటలీయను ప్రకటనము:— ఒక ఇటలీ ఉద్యోగియు ముగ్గురు చిన్న ఉద్యోగులును పోలా రేవున చేరి “వింబునయూరిటిను” యుద్ధనౌకను ముదిరి ప్రకటనము వివరముల తెలుపజేసెను. సత్యదనిమానములు పోలాను మట్టించి రెండు శత్రువిమానముల శేల గూర్చివరి. అందుకీతముగ మరలినవి.

రుమేనియా

రుమేనియా నుండలి మార్షింగ్ మాను మంత్రివర్గము వారు రాజీనామాలు నిచ్చి రని జర్మనీ నుండి తెలియుచున్నది.

అమెరికా

అమెరికా యుద్ధ అదాయము

వాషింగ్టను, మే 16:— కార్లగను సభలో మెక్కాదూ గారిట్లు చెప్పిరి:— జూను 30 వ తేదీనో నంతముగ ప్రస్తుతార్థిక సంవత్సరపు అదాయము నాచుగు లక్షలకొట్ల డోలరులు ఇందు చాలభాగము పన్నులవలననే లభించెను. 1918 వ సంవత్సరపు యుద్ధవ్యయమున మూడవవంతు పన్నులనుండిభరింపబడు తక్కిన రెండు వంతులను లివ్వు బాంసుల నుండి భరింపబడును. లాభము లధికముగ దీ యుటకు చేయబడిన పన్నులవలన 27750 లక్షల డోలరులు లభించును. అంతరంగి కాదాయవంతము 86430 లక్షల డోలరులగునని మనంపు జేయబడెను. సమాచేశ సమయ నుండే క్రొత్త అదాయము గూర్చి తర్కింపవలయునని చాల చర్చ జరిగెను.

బెర్లియము

బెర్లియను విజయవర్తనము.

లండను, మే 15:— పరాను ప్రధాన కార్యాలయము వద్దనున్న రైటు గారి విలేజిరి 17 వ తేదీని బెర్లియను రంగము నందలి మార్జిజీవాపు ప్రదేశమున జర్మను లొనరించిన యుద్ధమును కల్గించుచు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు. జర్మనులు బెర్లియనులకంటె మూడురెట్లధికముగ నున్నను బెర్లియనులు మరి యెక్కువ సహాయము నుపేక్షింపకయే, మూల బలము లవసరము లేకయే శత్రువుల నొడింపగలిగిరి. ఈ ప్రము డిట్టియున్నాడు. రోడ్డుమీద జర్మనులు రెండు గంటలలో 1200 గజముల దూరమేగి మార్జిజీవాపు వంతెనను తేరిరి. ఆచట బెర్లియను ఫిరంగిదళములువారిని నిరోధించినవి. పిమ్మట బెర్లియను పదాతి దళములు జర్మనులమీద ప్రతియుద్ధము నొనరించినవి. ఫిరంగుల నపారముగ గాల్పించుటలన మూల దళముల నుండి విడబరుపబడిన మొదటి దళముని కింక చచ్చుచుయే లేక పట్టుకొనబడుటయే లెప్పు. పేరు కరణాగతి తేమండెను. బెర్లియను విజయము పరిపూర్ణము. శత్రువులు 800 మై కిలను 100 చ రఫింగులను మాత్రమే గాక 3000 సైనికులను గోల్పోయిరి. మరొక్క ను వారిట్టియున్నాడు నొనరింపబడుతుండు

The Great War.

(c)
(Reuter's Agency)

Great Britain

LONDON, May 16.
Mr. Montagu had audience of the King to-day.

Emperor Karl's Letter.

Question in the Commons—Mr. Balfour's Full Reply.

LONDON, May 16.

An interesting debate took place in the House of Commons on the subject of Allied proposals. Mr. Runciman asked a series of questions regarding Emperor Karl's letter quoted by M. Clemenceau and cabled on April 9th. He asked:—Was it communicated to the other Allies? Did the Premier inform the Foreign Office at the time that such a letter had been shown to him? Was the subject dropped because France wanted the Alsace-Lorraine of 1814, or even of 1792?

Mr. Balfour said there was a tendency to treat this subject as if it concerned Britain alone. It was really a delicate question of international policy and couldn't be treated as if it were a domestic matter. This was a private letter written by Emperor Karl to a relative and conveyed by the latter to the French Government under the seal of strictest secrecy and without permission to communicate it to anyone in Britain, except Mr. Lloyd George and the Sovereign. Mr. Balfour admitted that this was an incorrect way to deal with a great transaction, but it was not the fault of the British Government. The American Government was no better informed regarding the letter than Mr. Balfour, but it was a complete delusion to suppose therefore that Government has ever shown any lack of confidence in the Government and the President of the United States. He had no secrets from President Wilson. (Cheers.) It was impossible for Britain and the United States to carry on the great work in which they were engaged without complete confidence.

Regarding Alsace-Lorraine, Mr. Balfour declared that restoration to France of Alsace-Lorraine of 1814 or 1792 had never been an Allied war aim. Mr. Runciman must have been referring to the conversations between the Czar and the French representative M. Doumergue on this question early in 1917, which were unknown to the British Government until much later. They had no international bearing and they did not pledge the British Government which had never in the least encouraged any such action, nor did he think that that demand was ever any fixed part of the foreign policy of any French Government for any length of time.

Mr. Outhwaite interrupting said, Mr. Runciman's question referred to a statement in the Press, that President Poincaré had made that demand.

Mr. Balfour replied, these proposals were not interfered with by any such demand. Proceeding, Mr. Balfour said:—It was impossible to know what actuated Emperor Karl, Count Czernin, or the Kaiser in these various transactions. He was inclined to think it was a part of the peace offensive by which he Mr. Balfour, meant peace proposals by a party not desiring peace, but desiring to divide opponents. He thought M. Clemenceau, in publishing Emperor Karl's letter dealt effectively with these cynical methods. He Mr. Balfour, believed that the efforts of the Central Powers were never directed towards peace but to divide the Allies. There was no evidence now, or at any time, that the German governing classes contemplated the possibility of what we should regard as a reasonable peace, namely, a peace to secure the freedom of the world. He reminded the House, that the Committee of the French Chamber, had already concluded that the above-mentioned letter did not provide adequate or satisfactory basis for peace. If there had been any possibility that that letter really contained seeds of honourable peace, was it not evident that the Committee of the French Chamber would have expressed regret that the French Government or the Premier had thrown away an opportunity? The House of Commons might well be content with that verdict. No body, continued Mr. Balfour, can be more desirous than the British Government, of bringing the war to an honourable termination; and if any method whereby that can be accomplished is shown us, of course, it will be accepted, but we are fighting as one among the many Allies, against the Central Powers who never had, and now less than ever, have the least intention of meeting the legitimate wishes on which the House and the whole country are entirely agreed. These great aims are only obtainable by absolute loyalty between the Allies.

Mr. Balfour emphasized that discussion of the action of Foreign Statesmen, motives of Foreign Parliament and duties of Foreign Armies, would be absolutely fatal to any Alliance. Nothing should be said, which made it more difficult to carry out the task which could be accomplished if all the great Allies remained unanimous; but it would be lost irretrievably if any breach were allowed to creep between them. (Cheers.)

Mr. Asquith.

Mr. Asquith expressed satisfaction, that the Government would not close the door upon any honourable peace offer. He gathered from Mr. Balfour's statement, that the report in the press, regarding President Poincaré's alleged demand for Alsace-Lorraine of 1814 cabled on May 14th, was without foundation as far as Mr. Balfour knew. He was also glad to hear that such a demand had not been countenanced by Britain and had not been the settled policy of the French Government. While there ought to be no contraction, there ought to be no extension of the Allied war aims. (Cheers.)

Lord Robert Cecil.

In the course of further debate, Lord Robert Cecil referring to the Reuter interview cabled on May 16th declared that not a syllable he had uttered then could be construed by any ill-minded man to mean that any German peace offer must be rejected. He emphasized that the Government was as desirous of peace as any

member of the Commons, and would consider any peace offer provided it came from a reputable and trustworthy source. Referring to Russia, Lord Robert Cecil emphasized that Britain was anxious to do all she could to assist the Russian people. Britain desired to see Russia a great powerful non-German if not an allied country. Supporting the idea of the League of Nations, Lord Robert Cecil emphasized that it could be successfully established only on the basis of a just, durable any territorial arrangements.

Repatriation and Internment.

LONDON, May 17.

The Press Bureau states, that in order to correct any misapprehension, it is officially stated, that Government have for a considerable period advocated the release of combatant prisoners of war for internment in a neutral country; but not for repatriation. It has been only possible to apply the policy to Officers and Non-Commissioned Officers, because Germany hitherto has refused to extend it to privates. With regard to repatriation of combatants, Government have always acted in consultation with the Allies.

The Beneficent Effect of British Culture.

Lord Reay's Remarks.

LONDON, May 14.

The Asiatic Society's terminal Gold Medal was presented to the Orientalist V. A. Smith yesterday. Lord Reay presiding, said that the loyalty of the Indian Princes during the war had evoked new interest in Indian history and social aspirations. British culture did not seek to impose itself upon other people, but to further the national ideas and aspirations of people with whom it came into contact.

Indian Tea Ballotted.

LONDON, May 16.

10,752,163 pounds of Indian and 7,733,14 pounds of Ceylon tea are being ballotted for this week, representing a fortnight's supplies, as owing to Whitsun holidays, there will be no ballot next week.

U. S. Labour Delegation.

Received by King and Queen.

LONDON, May 16.

The King and Queen to-day received the American Labour Delegation at Buckingham Palace. The King welcoming them hoped that the Delegates' opportunities of judging Britain's war efforts would enable them to assure the people of the United States that we were doing and meant to continue to do our utmost. The King trusted that the Lady Delegates would be able to give a satisfactory report of the manner in which British women had come forward to replace men and how efficiently they were carrying on. The King said:—"It has always been my dream, which the war has fulfilled, that the British and American Nations should work together, in close and harmonious relations, towards ideals of progress and civilization common to both peoples." The King hoped that, after the war they would continue to stand together. Delegate McCormick assured the King that the Delegation was impressed by the magnitude of Britain's effort and said that America would not be behind in her contribution to the common cause.

Order of British Empire.

Bestowal on Dominions.

LONDON, May 17.

Replying to Sir Hamar Greenwood in the House of Commons, Mr. Walter Long explained that the Colonial Office was not consulted on the question of the creation of the Order of the British Empire, which arose out of considerations unconnected with the Dominions or the Colonies but when it was decided to make use of this order for recognition of notable Civilian War service in Britain, he claimed that no less merit was being rendered in the Dominions and the Premier allowed him to communicate with the latter and leave it to the discretion of various Premiers to make such recommendations for these honours as they thought fit, or none at all.

Reduction of Coal Consumption.

LONDON, May 16.

In the House of Commons, Lord Stanley foreshadowed the steps to reduce the consumption of coal domestically and industrially next winter and the formation of a committee to determine priority in the use of coal industrially, the introduction of gas and electricity rationing and the licensing of the importation of foreign dye stuffs for ten years.

Lord Curzon on Peace.

LONDON, May 17.

Speaking at the Foreign Press Association luncheon in London, the Chairman paid a tribute to Lord Curzon as one of the great men who had shaped the destinies not only of India, but of the Empire.

Lord Curzon said:—The peace for which we were fighting must satisfy three conditions. It must be just and honourable and ensure the security of the world for generations, from the horrors of future wars. He hoped that neither the Allies nor Neutrals would ever subscribe to the doctrine that an unjust peace was preferable to a just war, as the former would be the precursor of new and worse wars and would be a victory for crime and justification of renewed crime in future.

France

Germans and Belgian Army.

Peace Propaganda Described.

LONDON, May 16.

Peace Propaganda Described. (Continued from page 10.) In an interview, Lord Curzon stated that the German peace propaganda in the Belgian army, Belgian prisoners

are taken to their families, and for a few moments are allowed to abandon themselves to domestic joys. Photographs of these meetings are distributed numerously in the Belgian lines, with the words "Give up fighting and go home to your families. There you will be happy."

General Gallain says that such temptations have been constantly registered. For four years soldiers have been exiled and separated from their wives and families without news of their dear ones and knowing full well that the latter are the unceasing object of treacherous hateful enemy machinations. Nevertheless their confidence in the future is unbounded.

Central Powers

Germano-Austrian Treaty.

Disappointment in Vienna.

Slav Deputies' Opposition.

LONDON, May 16.

AMSTERDAM.—While German newspapers generally do not disguise their joy at the prospect of Germany solidifying her hold over Austria-Hungary, Viennese opinion regards events with dissatisfaction especially the Czech and Slav Deputies, who have already voiced their intention of very sharply opposing the renewal of the alliance.

Terrible Conditions in Austria.

STARVING TRIESTE.

Remarkable Ultimatum to Government.

LONDON, May 17.

ROME.—The gravity of the internal conditions in Austria is evidenced by the situation at Trieste, which was among the richest Austrian towns before the war rivaling in wealth and comfort Genoa and Marseilles. All classes of the remaining population of Trieste held a meeting demanding succour. The notice calling the meeting, which passed the censor, is eloquent of the prevailing distress. It says:—"Trieste is without reserves and resources. We refuse to die of starvation. Even people who were rich before the war now live by begging from public charity. Malnutrition and hunger prevent workers from doing their daily task, and they do not produce even half of the pre-war output. The statistics of sick and dead are terrifying, but the city declines to become a cemetery. If the Government does not provide for the inhabitants they will not die of starvation, but will prefer any other death."

Famine and Death in Bosnia.

Whole Districts Depopulated.

LONDON, May 16.

AGARAM.—The newspaper "Glas Sloboda" draws a terrible picture of the distress in Bosnia and Herzegovina, where it is worse even than in Galicia and Bukovina. Whole districts have been depopulated and devastated as by a typhoon. Numerous inhabitants have been deported, and died in internment camps, and those remaining have been massacred by Austrian soldiery or have died of starvation. Deaths exceeded births by five thousand in 1915, and by 23,711 in 1916, the mortality not including those who died on the battlefield. The whole of the live stock has been destroyed or consumed by the army, and it is impossible to cultivate the ground owing to the absence of oxen. The attempts of the Vienna authorities to sow discord among the Jugoslavs by forming a new political group in Bosnia with the object of promoting the creation of a new Croat State have failed hopelessly.

Germany Still Hopes to get Indemnities

LONDON, May 16.

The German people are still led to expect a war indemnity. Speaking in the Reichstag, Herr Saxon the War Minister said "Germany counts upon indemnities" while Herr Westarp declared that, only by indemnities, could German requirements be met.

Prussian Franchise Reform.

Socialist Threat.

LONDON, May 17.

AMSTERDAM.—In the Prussian Lower House, the Socialist Herr Hoffman taunted the Conservatives with flouting the Kaiser's promise as regards equal suffrage. Facing the members of the right, he said "What people abroad say does not trouble you. What the soldiers at the front will say you will know early enough. Reject equal suffrage and you will see the consequences."

War Finance.

German Approval of British Methods.

LONDON, May 16.

ZURICH.—The "Frankfurter Zeitung" contrasts very unfavourably the German system of financing the war with the British. It says that the latter is based on a wide distribution of the burden of taxation, and rests on much sounder foundation than the German financial policy, which is characterised by private egoism and petty fear of taxation, particularism, and dilletanism. The journal concludes:—The self-sacrificing heroism of the British taxpayer and the far-seeing statesmanship of the British Government ought to be an example and stimulus to Germany.

Russia

In Russian Waters.

Seven British Submarines Destroyed.

By the British from Falling into Enemy Hands.

LONDON, May 16.

The Admiralty states that seven British submarines which remained in Russian waters were destroyed by orders between 2nd April and 10th April, coming in Russian Naval forces approaching Rangoon. None had fallen into enemy hands. Guns in the vicinity of Rangoon had already been dismantled, Russians

retreated after blowing up their four American submarines. The Crews of British submarines were removed to Petrograd. The Russian Admiral rejected the proposal to block the harbour by sinking ships at the entrance, but the destruction of British submarines had excellent effect, in inducing the crews of merchantmen to destroy vessels which would otherwise have fallen into the hands of the enemy.

British Baltic Submarines.

LONDON, May 17.
 Reuter learns that all British submarines in the Baltic, were blown up before the Germans could get them. The officers and crews were safely landed.

General

Britain and Finland.

Diplomatic Relations to be Established.

LONDON, May 16.
 STOCKHOLM. The "Dagens Nyheter" states that Great Britain has proposed the establishment of diplomatic relations with Finland provided that certain friendly conditions can be reached.

GOTHENBERG. The Danish Coast between Thisted and north of the Skaw has been mined by German submarines.

Holland and Britain.

LONDON, May 17.
 AMSTERDAM. The Chamber of Commerce is pressing urgently for an arial post between Britain and Holland.

Canadian Railways.

LONDON, May 16.
 OTTAWA. In the Dominion House of Commons, Sir Robert Borden foreshadowed that the Government, in the next session of Parliament, would propose the inclusion of all railways excepted the Canadian Pacific, in one system controlled by the people.

Western Front

Belgian Victory Described, Germans Lose 3,000.

LONDON, May 16.
 Reuter's correspondent at French headquarters describing the German attack on the Belgian front on April 17th in the region of Martijevaart, says:—Although the Germans were in the proportion of three to one, the Belgian Division holding the sector defeated the enemy without calling up reinforcements from any quarter. In two hours the Germans advanced twelve hundred yards on the Ypres-Dixmude Road as far as Martijevaart bridge, where they were held up by Belgian artillery barrages. Then the Germans were counter-attacked by Belgian infantry, and the front flank which was cut off from reserves by artillery barrage had no choice but death or capture. The Belgian victory was complete. The enemy lost three thousand, besides 800 prisoners and one hundred machine-guns. They are not likely to renew the experiment.

LONDON, May 17.
 The Belgian communique says:—An enemy aviator dropped four bombs upon the hospital at Soogstaga. Artillery action assumed lively character especially in the region of Pilkem.

Successful British Raid.

LONDON, May 17.
 (12-20 P. M.)—A British communique says:—We made a raid in the neighbourhood of Gavrelle and took a few prisoners. There was reciprocal cannonading in the Somme and the Ancre valleys, eastward of Arras and on the northern battle front.

Mutual Cannonading.

LONDON, May 17.
 (9-35 P. M.)—A British communique says:—There was mutual cannonading especially northward of the Lys.

A Wireless German Official message says:—During the enemy attack northward of Kemmel limited breach in our foremost lines remained.

Lively Artillery Duel.

LONDON, May 17.
 (4-10 P. M.)—A French communique says:—There was a fairly lively artillery duel in the sector of Haillen-Castel.

LONDON, May 15.
 The French communique says: There was marked reciprocal artillery activity north and south of Arras. Eighteen enemy aeroplanes were brought down on May 15th, and four captive balloons set on fire.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Simla

Civil Officers for Military Duty.

Local Government Addressed.

SIMLA, May 17.
 The Government of India have addressed the Local Government and administrations on the subject of the surrender of additional civil officers for military or semi-military employment.

Forthcoming Pilgrimage to Mecca.

Shortage of Shipping.

SIMLA, May 17.
 The Government of India are making such limited arrangements as are possible for the forthcoming pilgrimage to Mecca, as they are extremely anxious to assist the Indian Moslem Community in the performance of this religious duty. Admirable preparations have been made, as on previous occasions, by the Hedjaz Government, but very few passages can be provided and considerable delay at the embarkation port is unavoidable. Intending pilgrims are advised therefore to postpone their going for another year.

Control over Kerosine Oil.

SIMLA, May 17.
 The following is published in the current issue of the Gazette of India-Commerce and Industry Department:—The Government will control the supply of kerosine oil in Delhi and Central Provinces.

Calcutta

CALCUTTA, May 17.
 It is notified that no person shall manufacture salt in the districts of the 24 Burghas (except Calcutta) Midnapore, Khulna, Backergunj and Chittagong in the territories administered by the Government of Bengal in Council except under and subject to the conditions of a license granted under the authority of the Government of Bengal.

The Government of India have received sanction from the Secretary of State for the creation of an Extra Judge of the Calcutta High Court.

At the meeting of the Executive Committee of the East Bengal Landholders' Association it was resolved to issue an appeal to all members of the Association requesting them to induce their tenants to enlist in the army and to popularise the new war loan.

United Provinces

Controller and Hide Merchants, Cawnpore.

LUCKNOW, May 17.
 A letter from the Controller of Hides and Wool to the Honorary Secretary of Cawnpore Hide merchants Association published by the "Indian Telegraph" shows that the Government has been able to remove a number of grievances of hide merchants and it is hoped that with their co-operation arrangements will now work satisfactorily. The controller points out that in order to obtain full value it is essential for those dealing with hides to flay and cure them as well as possible. Otherwise they will only obtain lower prices offered for faultily flayed and cured hides. The controller trusts that in the interests of supply of war material as well as of hide dealers the Association will do its utmost to improve matters in these respects. "Your Association" adds the Controller, no doubt recognise the difficulty of organising a new scheme of this kind in special circumstances imposed by war conditions and will have made due allowance for some undoubted defects in the arrangements hitherto, which, it is now hoped, will be avoided. I trust that with the Co-operation of your association which I feel sure that the Government can count on we shall be able to obtain the necessary supplies for war purposes without imposing undue hardships on this important Cawnpore trade.

Bombay

Industrial Capital and Agriculture.

BOMBAY, May 16.
 The 7th annual report of the working of the Bombay Central Co-operative Bank affords an indication of the extent to which industrial capital can be utilized in assisting and encouraging agriculture. During the year loans aggregating nearly thirty lakhs of rupees were advanced to agricultural co-operative societies. How great and increasing is the need for transference of capital from the markets of Bombay to the districts to assist agriculture may be realized from the fact that while in the previous year loans to societies amounted to twenty two lakhs, in 1913 they aggregated only 12 lakhs, thus showing an increase of eighteen lakhs in five years. Money required for this purpose had been drawn mostly from Bombay.

Ayurvedic & Unani Tibbi Conference.

BOMBAY, May 17.
 The Eighth sessions of the All-India Ayurvedic and Unani Tibbi Conference began to-day the Hon'ble Sir Fazulbhoy Currimbhoy presiding. Mr. Syed Mahomed Yusuf was the Chairman of the Reception Committee. Among those present were His Highness the Maharaja of Sindia of Gwalior, Haziquimulak Hakim Azmal Khan of Delhi and many others. Sir Fazulbhoy in his presidential address referred to the usefulness of the Conference and said he felt sure that the Government would be ready to give a sympathetic hearing to any suggestions for the reform of Medical Registration Act if it was properly represented to them that the measure was calculated to strike at the root of the Indian Medical Sciences. He warned them that it was not enough to move the Government for an amendment of the act and make no effort on their own part in improving the standard of education of the practitioners of indigenous systems of medicine. The President advised them to give instruction in Indian medicine on modern lines and extended the organization of medical relief so as to bring it within the reach of the poorest people. He also pointed out the necessity of raising the standard of the assembly of the day terminated with the passing of a resolution praying for the speedy termination of the war and a glorious victory to the British arms.

Arrival of Silver from America.

Rupees Being Manufactured in Bombay.

KARACHI, May 17.
 The "Daily Gazette" understands that large consignment of American silver reached Bombay two days ago and a further large consignment is expected in a few days while others are actually on the way. Silver is already being made into rupees at Bombay Mint and the first pot coin from American silver will be put in circulation before the end of next week.

Charcoal in Bombay.

BOMBAY, May 17.
 A Commerce and Industry Department notification states that the Governor-General in Council is pleased to declare that it is necessary for the purpose of securing public safety to control the supply of charcoal throughout the Presidency of Bombay.

The Bombay Post Office authorities have arranged with the Improvement Trust to take up a large plot of land to build quarters for postmen.

A Borah contractor is being prosecuted on a charge of offering illegal gratification to Captain G. W. D. Bredon, Deputy Controller, Indian Munitions Board.

Mr. Ashton, Chief Presidency Magistrate, Bombay, has disposed of the case in which Inspector Finan charged Mr. William Rigney, victualling chief petty officer on board a Man-of-War with the theft of provisions valued at Rs. 472. The Magistrate sentenced the accused to nine months rigorous imprisonment.

విశాఖపట్నం మండల సభ.

(౧)

రెండవ దినచర్య.

(ఒక విశేషమును యొద్దనుండి)

ఆనకాపల్లి, మే 17:—సభ సేటి యుదయము ముగిల సమావేశమైనది. జాతీయ గీతముతో సభాక్రమము ప్రారంభమయ్యెను. బ్రిటిషు సెంటునాధిపతికి రాజభక్తిని వెల్లడించును, విశ్రమించి విజయము కొలుకు ప్రార్థించుచును, మండల ప్రజలు ప్రస్తుత విషయ సమయమున సాధ్యమైనంత వఱకు ప్రభుత్వము నారికి దోడ్పడి సామ్యముని సంక్షేమము ననువర్తించుటకు మండల ప్రజల నిశ్చయమును ప్రకటించుచును, వెడ్డెర్స్ గారి మరణమునకు అపరిమితముగా విచారమును వెల్లడుచు వీరి మరణము నలన భరతవర్షమునకు గలిగిన లోపము తొలగింప నసాధ్యమని భావించుచును అభ్యర్థించుచే రి తీర్మానము లుపపాదించి ఒక సభ్యులచే నేకగ్రీకముగా నామోదింపబడెను. కడపటి తీర్మాన మామోదింపబడు సమయమున సభ్యు లెల్లరును లేచి నిలుచుండి వెడ్డెర్స్ గారి యెడ తమ భక్తివిశ్వాసములను వెల్లడించిరి. నాల్గవతీర్మానమునందు ప్రజల నేమిట పార నేలందు జేర నలేనిదయ్యి, అన్ని తరగతుల జనులకును నేలందు కమిషనుల నియంతననియు కోరబడి డి. వి. జగన్నాథరామిగారిచే అతి ప్రమభోషనాగ్రమున నుపపాదించబడెను. సి. కె. నారాయణరామిగారిచే ననువదించబడెను. త్రిదంతులూరి సమ్మిశ్రీ రాజుగారిచే బలపలుపబడి సభ్యులెల్లరిచే నామోదింపబడెను. ఈవిషయమునూర్చి నా. బి.ఎస్. శర్మగారి నుపసన్నింపుదని ప్రార్థించగా వారులేచి నేనలోజేరుదని సభ్యులనుద్బోధించుచు రమ్యగునప న్యాసము గావించిరి. హిందూదేశమునకు భాగ్యతాయత మగు సుప్రసిద్ధులను మొనగుచు త్వలో పాల్గొమెంటు సభయందు శాసనము నేర్పరుపవలె నని ప్రభుత్వము వారినికోరుచు రివ తీర్మానమును మంధామూర్త్య నారాయణరావు(విజయనగరం) గారు మహోపన్యాసము నొనగుచు నుపపాదించిరి. ఎస్. రంగమన్నార (ఆంధ్రప్రదేశ్) కేటుప్రతిభాసంపాదకులు) గా రునబడిరి. సెట్టి అప్పలనరసింహయ్య నాయుడు (కృష్ణానాయకపురైతు) గారిచేతను ఇతిరులచేతను ఇదిబలపఱపబడి ఏకగ్రీకముగా నామోదింపబడెను. జాతిమనోభేదములను బ్రాతింప కూడదనియు, ఉద్యోగనియోజన విషయములందు యూరపియనులను భారతీయులను సార్వభౌము సమానపాదులనుగా నాదరింపవలెననియు రివ తీర్మానము నుపపాదించబడి సభ్యు లెల్లరిచే నేకగ్రీకముగా నామోదింపబడెను. ద్వితీయ యుద్ధ ఋణోద్యమమునకు ప్రజలు విశేషముగా తోడ్పడవలయునని ప్రజలనుద్బోధించుచు యుద్ధసందర్భమున విధింపబడు త్రితీయము ప్రజలు భరించుట అసాధ్యమని ప్రభుత్వవారికి విన్నవించుచును 7 వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (ప్రొఫెసరులు) గారిచే నుపపాదించబడి ఇతిరులచే అనువదించబడి బలపఱపబడి ఏకగ్రీకముగా నామోదింపబడెను. రంగారెడ్డి భారతమునకు భక్తిని వెల్లడించుచును, జాతీయ గీతమును పఠించుచును, విశ్రమించి విజయమును ప్రార్థించుచును, మండల ప్రజలు ప్రస్తుత విషయ సమయమున సాధ్యమైనంత వఱకు ప్రభుత్వము నారికి దోడ్పడి సామ్యముని సంక్షేమము ననువర్తించుటకు మండల ప్రజల నిశ్చయమును ప్రకటించుచును, వెడ్డెర్స్ గారి మరణమునకు అపరిమితముగా విచారమును వెల్లడుచు వీరి మరణము నలన భరతవర్షమునకు గలిగిన లోపము తొలగింప నసాధ్యమని భావించుచును అభ్యర్థించుచే రి తీర్మానము లుపపాదించి ఒక సభ్యులచే నేకగ్రీకముగా నామోదింపబడెను. కడపటి తీర్మాన మామోదింపబడు సమయమున సభ్యు లెల్లరును లేచి నిలుచుండి వెడ్డెర్స్ గారి యెడ తమ భక్తివిశ్వాసములను వెల్లడించిరి. నాల్గవతీర్మానమునందు ప్రజల నేమిట పార నేలందు జేర నలేనిదయ్యి, అన్ని తరగతుల జనులకును నేలందు కమిషనుల నియంతననియు కోరబడి డి. వి. జగన్నాథరామిగారిచే అతి ప్రమభోషనాగ్రమున నుపపాదించబడెను. సి. కె. నారాయణరామిగారిచే ననువదించబడెను. త్రిదంతులూరి సమ్మిశ్రీ రాజుగారిచే బలపలుపబడి సభ్యులెల్లరిచే నామోదింపబడెను. ఈవిషయమునూర్చి నా. బి.ఎస్. శర్మగారి నుపసన్నింపుదని ప్రార్థించగా వారులేచి నేనలోజేరుదని సభ్యులనుద్బోధించుచు రమ్యగునప న్యాసము గావించిరి. హిందూదేశమునకు భాగ్యతాయత మగు సుప్రసిద్ధులను మొనగుచు త్వలో పాల్గొమెంటు సభయందు శాసనము నేర్పరుపవలె నని ప్రభుత్వము వారినికోరుచు రివ తీర్మానమును మంధామూర్త్య నారాయణరావు(విజయనగరం) గారు మహోపన్యాసము నొనగుచు నుపపాదించిరి. ఎస్. రంగమన్నార (ఆంధ్రప్రదేశ్) కేటుప్రతిభాసంపాదకులు) గా రునబడిరి. సెట్టి అప్పలనరసింహయ్య నాయుడు (కృష్ణానాయకపురైతు) గారిచేతను ఇతిరులచేతను ఇదిబలపఱపబడి ఏకగ్రీకముగా నామోదింపబడెను. జాతిమనోభేదములను బ్రాతింప కూడదనియు, ఉద్యోగనియోజన విషయములందు యూరపియనులను భారతీయులను సార్వభౌము సమానపాదులనుగా నాదరింపవలెననియు రివ తీర్మానము నుపపాదించబడి సభ్యు లెల్లరిచే నేకగ్రీకముగా నామోదింపబడెను. ద్వితీయ యుద్ధ ఋణోద్యమమునకు ప్రజలు విశేషముగా తోడ్పడవలయునని ప్రజలనుద్బోధించుచు యుద్ధసందర్భమున విధింపబడు త్రితీయము ప్రజలు భరించుట అసాధ్యమని ప్రభుత్వవారికి విన్నవించుచును 7 వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (ప్రొఫెసరులు) గారిచే నుపపాదించబడి ఇతిరులచే అనువదించబడి బలపఱపబడి ఏకగ్రీకముగా నామోదింపబడెను. రంగారెడ్డి భారతమునకు భక్తిని వెల్లడించుచును, జాతీయ గీతమును పఠించుచును, విశ్రమించి విజయమును ప్రార్థించుచును, మండల ప్రజలు ప్రస్తుత విషయ సమయమున సాధ్యమైనంత వఱకు ప్రభుత్వము నారికి దోడ్పడి సామ్యముని సంక్షేమము ననువర్తించుటకు మండల ప్రజల నిశ్చయమును ప్రకటించుచును, వెడ్డెర్స్ గారి మరణమునకు అపరిమితముగా విచారమును వెల్లడుచు వీరి మరణము నలన భరతవర్షమునకు గలిగిన లోపము తొలగింప నసాధ్యమని భావించుచును అభ్యర్థించుచే రి తీర్మానము లుపపాదించి ఒక సభ్యులచే నేకగ్రీకముగా నామోదింపబడెను. కడపటి తీర్మాన మామోదింపబడు సమయమున సభ్యు లెల్లరును లేచి నిలుచుండి వెడ్డెర్స్ గారి యెడ తమ భక్తివిశ్వాసములను వెల్లడించిరి. నాల్గవతీర్మానమునందు ప్రజల నేమిట పార నేలందు జేర నలేనిదయ్యి, అన్ని తరగతుల జనులకును నేలందు కమిషనుల నియంతననియు కోరబడి డి. వి. జగన్నాథరామిగారిచే అతి ప్రమభోషనాగ్రమున నుపపాదించబడెను. సి. కె. నారాయణరామిగారిచే ననువదించబడెను. త్రిదంతులూరి సమ్మిశ్రీ రాజుగారిచే బలపలుపబడి సభ్యులెల్లరిచే నామోదింపబడెను. ఈవిషయమునూర్చి నా. బి.ఎస్. శర్మగారి నుపసన్నింపుదని ప్రార్థించగా వారులేచి నేనలోజేరుదని సభ్యులనుద్బోధించుచు రమ్యగునప న్యాసము గావించిరి. హిందూదేశమునకు భాగ్యతాయత మగు సుప్రసిద్ధులను మొనగుచు త్వలో పాల్గొమెంటు సభయందు శాసనము నేర్పరుపవలె నని ప్రభుత్వము వారినికోరుచు రివ తీర్మానమును మంధామూర్త్య నారాయణరావు(విజయనగరం) గారు మహోపన్యాసము నొనగుచు నుపపాదించిరి. ఎస్. రంగమన్నార (ఆంధ్రప్రదేశ్) కేటుప్రతిభాసంపాదకులు) గా రునబడిరి. సెట్టి అప్పలనరసింహయ్య నాయుడు (కృష్ణానాయకపురైతు) గారిచేతను ఇతిరులచేతను ఇదిబలపఱపబడి ఏకగ్రీకముగా నామోదింపబడెను. జాతిమనోభేదములను బ్రాతింప కూడదనియు, ఉద్యోగనియోజన విషయములందు యూరపియనులను భారతీయులను సార్వభౌము సమానపాదులనుగా నాదరింపవలెననియు రివ తీర్మానము నుపపాదించబడి సభ్యు లెల్లరిచే నేకగ్రీకముగా నామోదింపబడెను. కడపటి తీర్మాన మామోదింపబడు సమయమున సభ్యు లెల్లరును లేచి నిలుచుండి వెడ్డెర్స్ గారి యెడ తమ భక్తివిశ్వాసములను వెల్లడించిరి. నాల్గవతీర్మానమునందు ప్రజల నేమిట పార నేలందు జేర నలేనిదయ్యి, అన్ని తరగతుల జనులకును నేలందు కమిషనుల నియంతననియు కోరబడి డి. వి. జగన్నాథరామిగారిచే అతి ప్రమభోషనాగ్రమున నుపపాదించబడెను. సి. కె. నారాయణరామిగారిచే ననువదించబడెను. త్రిదంతులూరి సమ్మిశ్రీ రాజుగారిచే బలపలుపబడి సభ్యులెల్లరిచే నామోదింపబడెను. ఈవిషయమునూర్చి నా. బి.ఎస్. శర్మగారి నుపసన్నింపుదని ప్రార్థించగా వారులేచి నేనలోజేరుదని సభ్యులనుద్బోధించుచు రమ్యగునప న్యాసము గావించిరి. హిందూదేశమునకు భాగ్యతాయత మగు సుప్రసిద్ధులను మొనగుచు త్వలో పాల్గొమెంటు సభయందు శాసనము నేర్పరుపవలె నని ప్రభుత్వము వారినికోరుచు రివ తీర్మానమును మంధామూర్త్య నారాయణరావు(విజయనగరం) గారు మహోపన్యాసము నొనగుచు నుపపాదించిరి. ఎస్. రంగమన్నార (ఆంధ్రప్రదేశ్) కేటుప్రతిభాసంపాదకులు) గా రునబడిరి. సెట్టి అప్పలనరసింహయ్య నాయుడు (కృష్ణానాయకపురైతు) గారిచేతను ఇతిరులచేతను ఇదిబలపఱపబడి ఏకగ్రీకముగా నామోదింపబడెను. జాతిమనోభేదములను బ్రాతింప కూడదనియు, ఉద్యోగనియోజన విషయములందు యూరపియనులను భారతీయులను సార్వభౌము సమానపాదులనుగా నాదరింపవలెననియు రివ తీర్మానము నుపపాదించబడి సభ్యు లెల్లరిచే నేకగ్రీకముగా నామోదింపబడెను. కడపటి తీర్మాన మామోదింపబడు సమయమున సభ్యు లెల్లరును లేచి నిలుచుండి వెడ్డెర్స్ గారి యెడ తమ భక్తివిశ్వాసములను వెల్లడించిరి. నాల్గవతీర్మానమునందు ప్రజల నేమిట పార నేలందు జేర నలేనిదయ్యి, అన్ని తరగతుల జనులకును నేలందు కమిషనుల నియంతననియు కోరబడి డి. వి. జగన్నాథరామిగారిచే అతి ప్రమభోషనాగ్రమున నుపపాదించబడెను. సి. కె. నారాయణరామిగారిచే ననువదించబడెను. త్రిదంతులూరి సమ్మిశ్రీ రాజుగారిచే బలపలుపబడి సభ్యులెల్లరిచే నామోదింపబడెను. ఈవిషయమునూర్చి నా. బి.ఎస్. శర్మగారి నుపసన్నింపుదని ప్రార్థించగా వారులేచి నేనలోజేరుదని సభ్యులనుద్బోధించుచు రమ్యగునప న్యాసము గావించిరి. హిందూదేశమునకు భాగ్యతాయత మగు సుప్రసిద్ధులను మొనగుచు త్వలో పాల్గొమెంటు సభయందు శాసనము నేర్పరుపవలె నని ప్రభుత్వము వారినికోరుచు రివ తీర్మానమును మంధామూర్త్య నారాయణరావు(విజయనగరం) గారు మహోపన్యాసము నొనగుచు నుపపాదించిరి. ఎస్. రంగమన్నార (ఆంధ్రప్రదేశ్) కేటుప్రతిభాసంపాదకులు) గా రునబడిరి. సెట్టి అప్పలనరసింహయ్య నాయుడు (కృష్ణానాయకపురైతు) గారిచేతను ఇతిరులచేతను ఇదిబలపఱపబడి ఏకగ్రీకముగా నామోదింపబడెను. జాతిమనోభేదములను బ్రాతింప కూడదనియు, ఉద్యోగనియోజన విషయములందు యూరపియనులను భారతీయులను సార్వభౌము సమానపాదులనుగా నాదరింపవలెననియు రివ తీర్మానము నుపపాదించబడి సభ్యు లెల్లరిచే నేకగ్రీకముగా నామోదింపబడెను. కడపటి తీర్మాన మామోదింపబడు సమయమున సభ్యు లెల్లరును లేచి నిలుచుండి వెడ్డెర్స్ గారి యెడ తమ భక్తివిశ్వాసములను వెల్లడించిరి. నాల్గవతీర్మానమునందు ప్రజల నేమిట పార నేలందు జేర నలేనిదయ్యి, అన్ని తరగతుల జనులకును నేలందు కమిషనుల నియంతననియు కోరబడి డి. వి. జగన్నాథరామిగారిచే అతి ప్రమభోషనాగ్రమున నుపపాదించబడెను. సి. కె. నారాయణరామిగారిచే ననువదించబడెను. త్రిదంతులూరి సమ్మిశ్రీ రాజుగారిచే బలపలుపబడి సభ్యులెల్లరిచే నామోదింపబడెను. ఈవిషయమునూర్చి నా. బి.ఎస్. శర్మగారి నుపసన్నింపుదని ప్రార్థించగా వారులేచి నేనలోజేరుదని సభ్యులనుద్బోధించుచు రమ్యగునప న్యాసము గావించిరి. హిందూదేశమునకు భాగ్యతాయత మగు సుప్రసిద్ధులను మొనగుచు త్వలో పాల్గొమెంటు సభయందు శాసనము నేర్పరుపవలె నని ప్రభుత్వము వారినికోరుచు రివ తీర్మానమును మంధామూర్త్య నారాయణరావు(విజయనగరం) గారు మహోపన్యాసము నొనగుచు నుపపాదించిరి. ఎస్. రంగమన్నార (ఆంధ్రప్రదేశ్) కేటుప్రతిభాసంపాదకులు) గా రునబడిరి. సెట్టి అప్పలనరసింహయ్య నాయుడు (కృష్ణానాయకపురైతు) గారిచేతను ఇతిరులచేతను ఇదిబలపఱపబడి ఏకగ్రీకముగా నామోదింపబడెను. జాతిమనోభేదములను బ్రాతింప కూడదనియు, ఉద్యోగనియోజన విషయములందు యూరపియనులను భారతీయులను సార్వభౌము సమానపాదులనుగా నాదరింపవలెననియు రివ తీర్మానము నుపపాదించబడి సభ్యు లెల్లరిచే నేకగ్రీకముగా నామోదింపబడెను. కడపటి తీర్మాన మామోదింపబడు సమయమున సభ్యు లెల్లరును లేచి నిలుచుండి వెడ్డెర్స్ గారి యెడ తమ భక్తివిశ్వాసములను వెల్లడించిరి. నాల్గవతీర్మానమునందు ప్రజల నేమిట పార నేలందు జేర నలేనిదయ్యి, అన్ని తరగతుల జనులకును నేలందు కమిషనుల నియంతననియు కోరబడి డి. వి. జగన్నాథరామిగారిచే అతి ప్రమభోషనాగ్రమున నుపపాదించబడెను. సి. కె. నారాయణరామిగారిచే ననువదించబడెను. త్రిదంతులూరి సమ్మిశ్రీ రాజుగారిచే బలపలుపబడి సభ్యులెల్లరిచే నామోదింపబడెను. ఈవిషయమునూర్చి నా. బి.ఎస్. శర్మగారి నుపసన్నింపుదని ప్రార్థించగా వారులేచి నేనలోజేరుదని సభ్యులనుద్బోధించుచు రమ్యగునప న్యాసము గావించిరి. హిందూదేశమునకు భాగ్యతాయత మగు సుప్రసిద్ధులను మొనగుచు త్వలో పాల్గొమెంటు సభయందు శాసనము నేర్పరుపవలె నని ప్రభుత్వము వారినికోరుచు రివ తీర్మానమును మంధామూర్త్య నారాయణరావు(విజయనగరం) గారు మహోపన్యాసము నొనగుచు నుపపాదించిరి. ఎస్. రంగమన్నార (ఆంధ్రప్రదేశ్) కేటుప్రతిభాసంపాదకులు) గా రునబడిరి. సెట్టి అప్పలనరసింహయ్య నాయుడు (కృష్ణానాయకపురైతు) గారిచేతను ఇతిరులచేతను ఇదిబలపఱపబడి ఏకగ్రీకముగా నామోదింపబడెను. జాతిమనోభేదములను బ్రాతింప కూడదనియు, ఉద్యోగనియోజన విషయములందు యూరపియనులను భారతీయులను సార్వభౌము సమానపాదులనుగా నాదరింపవలెననియు రివ తీర్మానము నుపపాదించబడి సభ్యు లెల్లరిచే నేకగ్రీకముగా నామోదింపబడెను. కడపటి తీర్మాన మామోదింపబడు సమయమున సభ్యు లెల్లరును లేచి నిలుచుండి వెడ్డెర్స్ గారి యెడ తమ భక్తివిశ్వాసములను వెల్లడించిరి. నాల్గవతీర్మానమునందు ప్రజల నేమిట పార నేలందు జేర నలేనిదయ్యి, అన్ని తరగతుల జనులకును నేలందు కమిషనుల నియంతననియు కోరబడి డి. వి. జగన్నాథరామిగారిచే అతి ప్రమభోషనాగ్రమున నుపపాదించబడెను. సి. కె. నారాయణరామిగారిచే ననువదించబడెను. త్రిదంతులూరి సమ్మిశ్రీ రాజుగారిచే బలపలుపబడి సభ్యులెల్లరిచే నామోదింపబడెను. ఈవిషయమునూర్చి నా. బి.ఎస్. శర్మగారి నుపసన్నింపుదని ప్రార్థించగా వారులేచి నేనలోజేరుదని సభ్యులనుద్బోధించుచు రమ్యగునప న్యాసము గావించిరి. హిందూదేశమునకు భాగ్యతాయత మగు సుప్రసిద్ధులను మొనగుచు త్వలో పాల్గొమెంటు సభయందు శాసనము నేర్పరుపవలె నని ప్రభుత్వము వారినికోరుచు రివ తీర్మానమును మంధామూర్త్య నారాయణరావు(విజయనగరం) గారు మహోపన్యాసము నొనగుచు నుపపాదించిరి. ఎస్. రంగమన్నార (ఆంధ్రప్రదేశ్) కేటుప్రతిభాసంపాదకులు) గా రునబడిరి. సెట్టి అప్పలనరసింహయ్య నాయుడు (కృష్ణానాయకపురైతు) గారిచేతను ఇతిరులచేతను ఇదిబలపఱపబడి ఏకగ్రీకముగా నామోదింపబడెను. జాతిమనోభేదములను బ్రాతింప కూడదనియు, ఉద్యోగనియోజన విషయములందు యూరపియనులను భారతీయులను సార్వభౌము సమానపాదులనుగా నాదరింపవలెననియు రివ తీర్మానము నుపపాదించబడి సభ్యు లెల్లరిచే నేకగ్రీకముగా నామోదింపబడెను. కడపటి తీర్మాన మామోదింపబడు సమయమున సభ్యు లెల్లరును లేచి నిలుచుండి వెడ్డెర్స్ గారి యెడ తమ భక్తివిశ్వాసములను వెల్లడించిరి. నాల్గవతీర్మానమునందు ప్రజల నేమిట పార నేలందు జేర నలేనిదయ్యి, అన్ని తరగతుల జనులకును నేలందు కమిషనుల నియంతననియు కోరబడి డి. వి. జగన్నాథరామిగారిచే అతి ప్రమభోషనాగ్రమున నుపపాదించబడెను. సి. కె. నారాయణరామిగారిచే ననువదించబడెను. త్రిదంతులూరి సమ్మిశ్రీ రాజుగారిచే బలపలుపబడి సభ్యులెల్లరిచే నామోదింపబడెను. ఈవిషయమునూర్చి నా. బి.ఎస్. శర్మగారి నుపసన్నింపుదని ప్రార్థించగా వారులేచి నేనలోజేరుదని సభ్యులనుద్బోధించుచు రమ్యగునప న్యాసము గావించిరి. హిందూదేశమునకు భాగ్యతాయత మగు సుప్రసిద్ధులను మొనగుచు త్వలో పాల్గొమెంటు సభయందు శాసనము నేర్పరుపవలె నని ప్రభుత్వము వారినికోరుచు రివ తీర్మానమును మంధామూర్త్య నారాయణరావు(విజయనగరం) గారు మహోపన్యాసము నొనగుచు నుపపాదించిరి. ఎస్. రంగమన్నార (ఆంధ్రప్రదేశ్) కేటుప్రతిభాసంపాదకులు) గా రునబడి

విజయనగర సామ్రాజ్యము.

మహారాష్ట్ర సామ్రాజ్యము.

IV

కనుక సాంప్రదాయ సిద్ధమగు విభజన భర్త సంస్థాపనము జేయుటయే రాజు చేయవలసిన ముఖ్యకార్యము. అధికారులు బోక్సము గలుగ జేసికొనవలసి ఎవరికి చిత్తము వచ్చినట్లు వారు ప్రవర్తించుచు భర్తమార్గమును గమనింపక యుండురు.

అకాస్మాత్తుగా చాన్సేసు పాపయుక్తేషు కర్మము.

ప్రమాదాత్మకముగా రాజు దండం దండ్యేషుపాతయేత్.

వైదికేషున మొదటి మూడు స్తోత్రములలోను మొదటి దానియందు రాజుయొక్క ప్రభుత్వవిధిని రెండవదానియందు ద్వితీయవిధిని (రక్షణము) చెప్పియున్నాడు. “ప్రజలను చోర పూతుక మృగ శత్రువులనుండి రక్షింపవలె”ని విధింపబడినది. ఈవిషయమున

అనుబంధం పరిష్కార భేదకారాచ తత్త్వతః

శత్రులనువిధించుటలో రాజు శేరకారణములను గను గొని శేర మెట్లు సంధర్భమయ్యెనో నిర్ణయించి ముద్దయియు క్కవయస్సుస్థితిగతులు, దేశకుల తత్త్వములు మున్నగువానిని విచారింపి, సామంతరాజులతోడను, బ్రాహ్మణులతోడను యోచించి పర్యవసానమును నిశ్చయించవలెను.

శత్రునాశము విషయమున వ్యాఖ్యాత మహాభారత మునుండియు మునుస్మృతినుండియు ప్రాచీనవైదికశాసనము లనుగూర్చి వివరించెను

జత్యాసంపూజయేదేవాకృష్ణబ్రాహ్మణాం తైత్తిరధార్మికాకృష్ణ ప్రదత్తాత్మవిరాధం ఖ్యాతయే దధర్మాచరణం ప్రాచీనైశ్చ తద్వ్యక్త్యం కుర్యాచ్చ సమయక్రియాం.

శత్రువులను పరిమార్చినవెనుక రాజు భక్త్యజ్ఞులను, దేశ తలను పూజించి సంప్రీతిపరులగును. విజితులైనవారి కభయపాపముచ్చి రక్షణమును ప్రసాదించవలెను. విజితమైన దేశస్థితిగతులను విచారింపి అదేశమందు పరిపాలనానిర్వహణ శక్తి గలవాని కొకనిని పరిపాలనాధికార మీయవలెను. అతని మూలమున సంధిచేసికొని అతనిచే భర్తనిర్వహణము జరిపించు చుండవలెను.

పుష్పహార నిర్వాహకుని సామ్యము పన్నులను వేయు టకు రాజునకు గల హక్కును జూపుటకే. రాజుకుండు ఇతర స్వత్వములనుగూడ చెప్పబడినవి. “పుష్పహార నిర్వాహ కుడు బాగుగా వికసించిన పూవులనే కొని మొగ్గలను, తీగ లను ఎట్లు త్రెంపకుండునో యట్లే రాజుప్రజల ఆదాయము నుండి ఆరవభాగమును పన్నుగా తీసికొనను. ప్రజలెప్పుడు చెల్లింప సమర్థులై యుండురో అప్పుడే తీసికొనుచుండును ఈ సంధర్భమునను ఇట్లే భరికొంతయును చెప్పబడినది.

“రాజచక్రవర్తిపర ద్రవ్యలక్షణమునుగూర్చి యాజ్ఞవల్క్యుడు చెప్పియుండెను. మేధాసంపన్నులను, అనుభవశాలియు స్థిర మనస్కులను, పవిత్రహృదయులను మంత్రులుగా నియ మింపవలెను. ఏ విషయమును గూర్చి యైన యోచింపవలసి వచ్చినప్పుడు రాజు వాటిలోగలసి యోచింపవలెను. భర్తజ్ఞా నుల మహాభిప్రాయమును గనుగొని దానిని మరల యాలో చింపవలెను.”

మనువు ఇంకను వివరముగా చెప్పియున్నాడు. “రాజు యొద్ద 7,8 మంది మంత్రులుండవలెను. వారు వ్యాయధర్మ కాస్త్రియాలందు సుశీతులై వికాలవృద్ధులై ధైర్యవంతు లయి, కుటీనై, సద్గుణవంతులయి యుండవలెను. వీ రందరి లోగలసి రాజు రాజ్యవ్యవహారములను లోపాలలోపములను, లాభాలాభములను రహస్యములను శాంతి యుద్ధ లను యోచింపవలెను” దీని వెనుక రాజవలంబింప వలసిన విధా మును గూర్చియు, కొటల నెట్లు బలపఱుపవలెనో దేశసంరక్షణము నెట్లు చేయవలెనో క్రామమందిరములు, చెఱువులు జేవాలయములు మున్నగువానిని నిర్మించి ప్రజాసౌఖ్యమున కెల్లు గడంగవలెనో ఎట్లు పరిశుద్ధుడై యుండవలెనో భర్తచింత గలిగి సదాచార ప్రభుడై పండితపామర దయాశుభై ఏకాంత పారమార్థిక చింతలు గలిగి కృతచారములందు జాగ్రత్త, మెల కువలతో ప్రవర్తించుచు సదాశుచియై, సత్కృతసముల నను భవింపక ఎట్లు సత్ప్రవర్తన గలిగి యుండవలెనో మున్నగు నవి యన్నియు వర్ణింపబడినవి.

ఈసత్కృతసముల విచ్ఛేదమును విజయనగరాధిపతి యగు బుక్కరేవరాజులు తనకుమారున కుపదేశించెనని రాయల కొడవూరు, వీరకంపరాయచరిత్ర గ్రంథకర్తయగు గంగా దేవి వ్రాసెను.

మహారాష్ట్రసామ్రాజ్య నిర్వాహకుడగు శివాజీ సత్కృతసాదులను విడచి పారమార్థికచింత గలిగి ప్రవర్తించెననియు మహమ్మదీయుల నడుమ పెంచబడిన అతని (శివాజీ) మానుష డగు సామ మహమ్మదీయుల ఆలవాట్ల నలవఱుకొని సామ్రాజ్యవిచ్ఛేదమునకు కారకు డయ్యెననియు చెప్పబడినది.

విజయనగర సామ్రాజ్య ప్రధానమంత్రి ఏర్పఱుచుకొనిన పరిపాలనా విధానము ఎట్టిదియైనను నిరంకుశపరిపాలనము గాని అహంకారయుత మగు పరిపాలనముగాని కాదని పరా కరమాధిపత్యమునుండి తెలియవచ్చును. అష్టమంత్రివర్గము లేక అష్టప్రధానివర్గ ముండవలెనని ప్రధానమంత్రి యిష్టమై యుండెను. ఇట్టి విధానమునే కొన్ని శతాబ్దముల యనంతరము శివాజీ అనుకరించెను. కనుక ఈ పరిపాలనము సక్రమమని చెప్పవచ్చును.

విజయనగర చక్రవర్తుల పరిపాలనావిధానములే శివా జీకి మార్గదర్శకములయ్యెను. ఈ విషయమును గూర్చి బి.ఎల్. రైస్ గారు వివరముగా మైసూరు గజెట్లో ప్రతీతియందు వ్రాసియున్నాడు. దేశాదాయమును సక్రమవిధానమున నేర్పఱుచి పన్నులను శాసన లక్షితములనుగాజేసి యా శాసనము లను గ్రంథస్థము చేసియుంచెరి. రాజ్యమును రాష్ట్రములుగను మండలములుగను విభజించి పరిపాలనా కౌశల నేర్పఱుచి సర్వ విధ సంస్థాపనలను సక్రమముగా పరిపాలింప బడనట్లుచేసిరి. వారి కాలమునందు ద్వంద్వత గ్రామవిధానము విస్తరించెను. ఈ విధానమును విద్యార్థులు పునరుద్ధరించెనని చెప్పబడి నది. కాన ఇది ఇంతకు ముందేయుండి యుండవలయును. పంచాయితీ విధానము సర్వ వ్యాప్తమై యుండెను. ప్రతి విషయమునందును స్థానిక ప్రజాభిప్రాయమే ప్రముఖత మొందుచుండెను. 1868 సం. మునందు విద్యార్థులుని కాలమునందు వ్రాయబడిన యొక శాసనమునందు మహాప్రధా ని మదరస అనునతిడు కాశ్మీర బ్రాహ్మణులకు భూదానము చేయగోరి రాజు ననుమతిసొందెననియు వివరము అతడు భూము లను కొని విక్రయప్రక్రమమునకు గొడ ప్రజాప్రముఖు లనేకు లచే సంతకములు చేయించెననియు చెప్పబడినది. గొడులమేరు లింకను దేశమునందు వ్యాప్తమయియున్నవి. ప్రజాభిప్రాయమున కనుగుణ్యముగా ప్రవర్తించు నిదర్శన మిదియొక్కటియేకాదు. స్వస్థానవ్యవహారములందు గొడప్రజలు ప్రముఖత్వము వహించి పరిపాలనాచలందు పాల్గొనుచుండిరిని అనేక లిఖిత నిదర్శన ములు గలవు. ప్రజాభిప్రాయమే విజయమునొందవలెనను భావ మును, సక్రమమంత్రవర్గ నిర్మిత పరిపాలనమును, వీనివలన దేశ మునకు కలుగు నైతికవైభవము మున్నగు భావములే విజయ నగర రాజ్యమునందు వ్యాప్తమయియుండెను. వీనినే శివాజీ అనుకరించెను. శివాజీయనంతరము పీష్పాలపరిపాలనమునచ్చి ఒకవిధమగు నిరంకుశ పరిపాలన మేష్పఱుపబడగనే రాజ్యము నందు బూర్వపు జీవబలము పోయి నిర్జీవత్వము గలిగినట్లు తోచెను. ఏక రాజ పరిపాలనము మహమ్మదీయ విధానమే అనుకరణీయమయ్యెను. దీనినిబట్టి మన నవీన పరికరములు ఇది యే మనవ్రాత్య పరిపాలనా విధానమని తలచుచున్నాడు. కాని ఇది అట్లుకాదు. (కర్నాటక ప్రతీతి)

అమృతము.

రెండు పెద్దపులులు అమృతమునకు గలవు. ఒక్కొక్కటి మూడేసి సంవత్సరముల వయస్సు గలది. మంచినీటిలో నున్నవి. తక్కిన అంశములు ఎల్లూరు రాజాగారు, పంగిడిగూడెం, కృష్ణా జిల్లా, అని వ్రాసుకోవలెను. (1180)

కావలెను.

క్రొత్తగాస్థాపింపబోయ్యే మిడిల్ స్కూలుకు స్కూలు ప్రైలుగాని మెట్రీక్యులేషను పరీక్షలో నుత్తీర్ణులై (ట్రైనింగు) గు అయిన యాపాధ్యాయు లెద్దరు కావలెను. ఆప్లికేషనులు, జీతము ఉదహరిస్తూ యాక్రెడి సంకేతము చేసినవారికి యీ నెల 25 వ తేదీ లోపుగా చేరవలయును. (1183)

దేచిరాజు మురహారిరావు.

కార్యదర్శి, శ్రీచేబ్రోలు విద్యా పరిషత్.

చేబ్రోలు, గుంటూరుజిల్లా.

ప్రకటన.

బేట్స్ కంపెనీవారి 18 BHP ఆంగుల్ యెంజిన్, ఒక నె1 1/2 రైస్ హల్లురు, ఒకవిన్నోయర్, ఒక 2 1/2 ఆంగుళ ములవాటర్ పంప్ ఇంకాయితరసామానులు అనగా యెంజిన్ (స్పింగులు, థెలింగ్ పిండి యంత్రము (చిన్నది) ఆకురాట్ట, సుత్తెలు. హల్లురుకు కావలసిన చిల్లర భాగములు మొదలు గాకల సామానులు ఒక చిన్న రైస్మిల్లుకు కావలసిన సామ గ్రి యావత్తు అమృతమునకు వచ్చియున్నది. వలయువారు యాక్రెడి చిరునామాకు వ్రాసి కనుగొనవచ్చును. అంత సామ గ్రియు క్రొత్తది. కాని సరిగా సంవత్సరము కాలేదు. ముత్తరాజు శేషయ్య.

(1186) కావలి, నెల్లూరుజిల్లా.

లోక మాన్య

బాలగంగాధర తిలకుగారి

జీవితము - ఉపన్యాసములును (తెలుగు) 0-4-0.

బాలీయగ్రంథప్రచురణ సమాజమువారిచే వైపుస్తక మును అట్టివేయగు స్వరాజ్యము, గాంధీ, లజపతిరాయ జేకబాద్రిద్రము మొదలగు బాలీయగ్రంథములు ప్రచురింప బడుచున్నవి. చందాదారు లగుటకు వాగ్దానము తప్ప వేరు రుసుము అక్కరలేదు. ప్రచురింపబడు పాత్రికములన్నియు పుచ్చుకొన్నచో నాలుకు రి రూపాయల కంటె మెచ్చుకాదు. దేశాభిమానులు త్వరపడి చందాదారులై తోడ్పడఁజూర్చుట.

గాడేపల్లి సూర్యనారాయణ శర్మ.

(1178) బాలీయ గ్రంథప్రచురణ సమాజం, పితాపురం.

అమృతము.

నెల్లూరు జి. వెంచలు శెట్టి అండు కంపెనీ వారి 82-య. హార్స పవర్ (32-N. Horse power) కల కార్నిషడ్ స్టీము బాయిలరు (Carnished Steam Boiler) అన్ని కొరముట్లతో సహా, అంతకు ముందు వెలపోని మొదల 1918 వ సంవత్సరం జూన్ నెల 1 వ తేదీన ఏలము వేయ బడును. ఈ లోగానే కొనగోరువారు ముందుగా కున్నయేర్పాట్లు చేసుకోవలసినది. నెల్లూరు స్టాండు వావునుపేటలో యరనాల వెంకట నుబ్బయ్యగారి వద్ద మిషనువద్ద నడరు బాయిలరును ఎప్పుడైనను చూడవచ్చును. (1179)

అమృతార్థవ అవలేహ్యము. ఈలేహ్యము రక్తమునుకల్పిచేసి వీర్యమును మోచ్చించి బలమును కలిగించి యుష్మత్వమును చేసి చేతి కాలి వంట, గోగొట్టును. మెడడును చల్లచేసి శరీరమునకు తేగొట్టును కలిగించును. దీర్ఘాయు, భేములు, తలనొప్పి, రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును. 219 ఆర్థహను డబ్బి 1-కి రు. 2-0-0. వైద్యశాస్త్ర ముఃశీతంకర్ గోవింద్, అతింకన్గ్రహ కౌమధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

పరమరహస్యము.

వాణిజ్యము

(1161)

అమృతస్రకమునందు, ఇనవరకు పరమరహస్యములుగా నున్న సంగతులు బయలుపరచబడినవి. ఇది వ్యాపారముచేయు వారికి కల్పతరువు. సుప్రసిద్ధులును, గవర్నమెంటు వారిచే వాణిజ్యమునందు సన్నుతు పొందినట్టియు, కార్యమూరు రామ కొటయ్యగారిచే రచించబడినది. దీనియందు, వ్యాపారము నిర్వహించు విధము, జాబులు వ్రాయువిధము నకర్ణుతీయు విధములు, తపాలాక చేరివ్యవహారములు, ఉత్తరములు మొదలైనవి వైలుచేయువిధము, బ్యాంకులు, చెక్కులు, హుండిలు, వ్యాపారమునందు వాడుకచేయు అన్నివిధములైన సాధనములు (వ్రాయువిధము, రైలుమీద స్త్రీచురుమీద సరకు పంపువిధము, కాపీలైటు, ప్రేడుమార్కులు, భీమాకంపెనీలు, లిమిటెడ్ కంపెనీలు, వేయేల వ్యాపారము చేయు ప్రతివారును తెలిసికొని లాభముపొందుటకు క్రొత్తపద్ధతులు వ్రాయబడి, అనేకుల మెప్పుకు బొందినది. వెల రు2-0-0. మే నెల 31వ తారీఖు లోగా తెప్పించుకొనువానికి రు 1-8-0 లకు ఇవ్వబడును. మే నేజరు, వాణిజ్యవీలాస్ ఆఫీసు, గుంటూరు.

WANTED

A Physics Graduate or a Chemistry Graduate (L.T.s preferred) for the Board High School, Amalapuram. The salary for L. T.s is Rs. 80-2 (Annual)-Rs. 100, and for the others, according to qualifications. Applications should reach the Inspector of Schools, I circle, Vizagapatam, not later than the 5th June 1918.

CAMP, AMALAPURAM, } N. V. SOMAYAJULU, PRESIDENT, TALUK BOARD, RAJAHMUNDRY. 15TH MAY 1918.

WANTED

Applications are invited from Graduates whose second language is Telugu for the appointment of Manager, Municipal Office, Bezwada, Pay Rs. 60 to 80 with annual increment of Rs. 2. The place is permanently vacant and the candidate selected will be on probation for 6 months with prospects of confirmation thereafter, if he gives satisfaction. Men having experience of Municipal or Local Fund Work will be preferred.

MUNICIPAL OFFICE, } R. YEGGARAMAYYA, EX. OFFICIAL, CHAIRMAN, BEZWADA. 16TH MAY, 1918. } M. C.

ప్రజల ఆర్తనాదము

దొండపాడు నుండి జాలిగొలుపు లేఖ.

రక్షింపును ప్రజలకు కోరుట.

దొండపాడు గ్రామము కృష్ణా జిల్లా యందలి గుడివాడ తాలూకా కుదురు కలదు. అక్కడి పాటకపు జాలి తిండిలేక పడుచున్న యిట్లుంటున్న గ్రామవాసులలో చాలమంది సంతకములను చేసి ప్రకటనార్థ మీ క్రింది జాబును మాకు పంపించిరి. జాబుక్రింది సంతకములు "ఆరిండా" వ్రాతగ లేవు. కేవలము రెక్కలవలన జీవించువారే నానియందు సంతకములను చేసినట్లు కనిపించుచున్నది. వేరు నిదర్శనమేమి కావలయును? వ్రాతనే వృత్తిగ పెట్టుకొనిన వారు సంతకము చేయుటకు కష్టముండదు. మేము వారి సంతకములను జాబుక్రింద ముద్రించుటలేదు. సంతకములను ముద్రించక పోవుట వలన లేఖయందలి విషయమునకు న్యాయతగాని, యాధికృతిగాని కలుగదు. పాతకుల వాక్కించుటకై లేఖయందు ప్రమాదదోషములున్నను వారిని సహజజేతుకై యున్న దున్నట్లే ముద్రించితిమి. పాతకు లీజాబును సంతకముగ జదివి వారి దుఃఖముగట్టకుండు కారణభూతులైన యెడల మానవునియందు ప్రజలవలంపకంబున్న ధర్మము నిర్వర్తింపకై కాగలదు. వారు దీనిముతో వ్రాసియుండిన జాబును క్రింద ముద్రించుచున్నాము.

మేము, మేము, రక్షింపును, రక్షింపును, బాబుల్లారా, మనవి. మీ సోదరులమగు మా దుఃఖమును మీకు వినిపించుట మాధర్మము. మాకష్టమును నివారించుట మీ కర్తవ్యము. నామరూపా! ఈ సందర్భమున మేము మాటికి జరుగక పడుచున్న బాధలు, గుడ్డలు లేక అల్లాడుచున్న తిప్పలు వైమునకే యెరుక. మా గ్రామానులలో మేము పడుచున్న శ్రమలు నిజముగా చేరేయనాడులకు తెలియదు. ప్రభుత్వమువారు అంతకన్నా చింతింపరు. ఎందుకు బ్రతికించెరా? పరమేశ్వరాయని మృత్యువును ప్రార్థించుచుంటిమి. బస్తా 1 కి రు 8-0-0 లు చేసి ధాన్యమును కొని దినమునకు రు 0-8-0 లైనను తెచ్చుకొనలేని దీనులము. ఎట్లు కాలమును వెళ్లుచున్నామా మాకు తెలియడంలేదు. కట్టా దినమంతా కష్టపడి పనిచేసినను ఒక్కపూటకైనను నన్నము చిట్కట కరువయ్యెను. తల్లి భారతమాతా? ఎంత మీనరాలవైతివే. నీబిడ్డలమగు మమ్ము సహించరాని యిడుమలబెట్టుటకేనా కనినది. జననీరత్న గర్భవనిధాన్యపు రాశివని కనకంపు గనివని పేరెన్నికగన్న మేటివగు నీనుతులకేగా (?) చేయుటకు వృత్తులకే తినుటకు నన్నములేక కట్టుటకు గుడ్డలులేక మలముల అలోల తృణాయని, మాడిచచ్చుట. మేముకాపురమున్న చిన్నగుడిసెలలో నైనను కిరసనాయలు ధర ననుదినము పెరుగుటచే చీకటిలోనే పడుపరుండవలసివచ్చినది. పోస్ట్ అఫ్ఫైన్మెను తెచ్చుకొని కాలమును వెళ్లుచున్నామనిన మాకప్పునిచ్చువారు యెవరు? ఏమి యాస్తిచూచి నప్పునిచ్చెదరు? అయినను మారైతులకు కూడా డబ్బులేక కావలసిన వస్తువులధర లధికమై వెళ్లు ఇక్కట్లలకు లోనగుచున్నాము. ఏమి చేయుము; తోచదు. చావురాదు. వృత్తిలేదు. ఆకలిబాధ సహించ రానిది. నడుములు బిగియ గట్టుకొని నాలుగు దినములైనను గడుపుటకు గట్టిగడ్డ పేలికలు సహితము కంటికి గనపడవు. తండ్రి పరమేశ్వరా? దీనజన బాంధవా? ఆర్తత్రాణ పరాయణా? అయ్యో మాయిడుమల బాపువారెవరు. మా పతినిధులగు కాసన నిర్మాణ సభాసభ్యులేమి చేయచున్నారు. గవర్నరుగారివద్ద తార్కిక ప్రజ్ఞను వర్తవ్యభావమును వెలిబుచ్చుచున్నారా? కొంటులను వైచుకొని సీమపర్వలలో చిక్కుకొని జపాను అడ్డములలో దిగుచున్నారా? వారమున కొక్కదినమైనను! కడుపార నన్నములేక కార్లుచునుచుకొని పరుండి కాలహరణము చేయుచుంటిమి. పెద్దవాళ్ల మేబాధలను సహించినను మాబిడ్డలు అనుదినము ఆహారమునకై చేయుదుఃఖ నివాదమును వినలేక వాండ్ల నాకలి తీర్చుట మహాయము తోచక నొక్కొక్కపరి నురిత్రాడువైనను మెత్తి కత్తివైనను ప్రార్థించుచుంటిమి. వెంటనే దొరతనమువారి అయధాకాసనము! జ్ఞప్తికివచ్చి వివర్ణపదముల మగుచుంటిమి. బొంబాయి సింధుప్రాంతములలో ఆహారపు ధరలను నిర్ణయించుట కచ్చటిదొరతనమువారు కృషిసల్పుచున్నారు. వనసంరక్షణ దొరతనమువారు అట్టిఅలోచనచేయుచున్నారా? ఏమిచేయుచున్నారు; మాకర్తవ్యమేమి? మా తండ్రిల గుడ్డప్రజాప్రతినిధులారా? మేల్కొనుడు. పృథుభాగాధనపురులగట్టజమిందారులారా? పృథుధర్మమును నిర్వహించు కొనుడు. సోదరుల దీనదళచూచి

దుఃఖంపుట నిత్య ధర్మమని తలపుడు. బ్రాహ్మణేతర ప్రభువులారా? నాయకులారా? మీబిడ్డల కష్టములను దీర్చురా? తండ్రిలని మీరెట్లునిపించుకొనెదరు. మీధర్మమును ఎట్లు నెరవేర్చి దివ్యలోకమును చేరుదురు. మేము భోగముల కాసించలేదు. మేడలకు జాచుటలేదు. మేలిమికై పరితపించుటలేదు. దీనమంతయు కష్టపడి పనిచేసిన కడుపునిండా నన్నము దొరుకుట. బాబుల్లారా? వినరా మానవి అలోచించరా? కష్టనిరాణము. (?) చూడరా సోదరుల దుఃఖముపడరా అమితపరితాపము ఇకనే మున్నది. బలిమినన్నములేక ప్రాణములను గోల్పోవుట. సిగ్గు సిగ్గు. మాడిపప్పు బొద్దు తాలూకా బోర్డువారైనను కనలు విప్పరా? కష్టములను బాపరా? ఈవిన్నపమును పత్రికాధిపతులందరు దయయించి ప్రచురింప వేడెదము.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడిపో,
మాంటు రోడ్, చుడరాను.
ఇక్కడ తెలుగు ప్రజలకు అన్నియు న్యాసమైన
తెలుగు దొరతనము. క్యాటలాగు ఉచితము.
వాక్యము. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. వి. ఎం. బి. సి. ఎం.
1946-887) మే 18వ తేది.
ఇనాము ! ఇనాము !!

అందమైన మధుర బుట్టాలచీరలు

చీర 1-కి నెల రు. 3-12-0.

18 మూరలు నిడివి. 2½ మూర
వెడల్పు కలవి. రంగుకు ఉత్తరవాద
ము. అందులో అనేకవిధరంగులు గల
బుట్టాలు చేయింపబడినవి పలురకములు
కలవు. ఇక్కాల నాగరికమునకు తగు
నట్టి మేలయిన చీర. ఈ చీర 1-టి కొనువారలకు ఎలక్ట్రిక్
బంగారు ఉంగరము 1-టి ఇనాముగా యివ్వబడును.
సర్వాపురం సరిగచీర 1-కి 16 X 2½ రు 4-8-0
బందరు దవనకొడిచీర 1-కి రు 8-4-0
బాలామణి మామిడిచీర 1-కి రు 8-8-0
కాంచీపురము ఆరకుచీర 1-కి రు 5-0-0
కమంత చీర 1-కి రు 5-8-0

1142 సి. సి. లింగం అండు కో,
2, రామానుజఆయ్యర్ వీధి, సాకారుపేట హిస్ట్రీ, మదరాసు.

జేగ్ భయము లేదు జేగ్

అమృతసానకము, అమృతఘృతము అను దివ్యబోవధ
ములు వాడిన అన్నివిధముల ప్లేగుజ్వరములు, గడ్డలు మానును.
నెల నెట్టు 1-కి 1-0-0.

కలరా!

కలరాకు మా కర్పూరార్క విఘాచినటి సకాలమున
వాడిన నిస్సంశయముగా రోగిని మరణమునుండి తొలగించును.
అనేకులను కాపాడి కీర్తినిందినది. నెల నెట్టు 1-కి 0-12-0.

ఆయుర్వేద మెడికల్ స్టోర్సు,
(1167) వైదాపేట, వడరాను.

మోహినీ తైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడు
టకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును.
వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు
జేరును. నునాసన గలిగియుండును. 0-12-0
అమృతాంజనము దిసో, బొంబాయి అండ్ నుద్రాను.

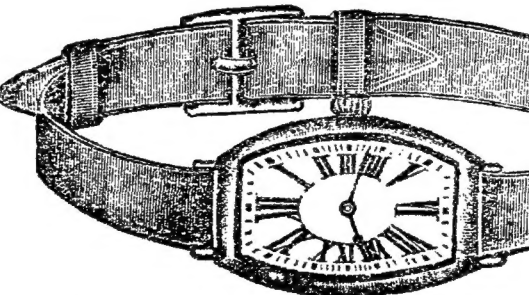
స్కార్పియన్ పావ్.

నల్ల తేలు, ఎర్ర తేలు, శీతమండలం, ఉష్ణమండలం
అను తాటిచెట్టు, పెంకాయచెట్టు తేళ్లు కట్టి పడరాని
బాధపడి ప్రాణహానిపునట్లుబాధపడువారలను ఆ తక్ష
ణమే నిమిషములో నవ్వునట్లుచేయును. ఈ బోవధము
తమవద్ద ఉండినవిడల తేలుభయమే లేదు. ఈమాదిరి
బోవధము ఇదివరకు ఎవరివల్లన తయారుచేయబడినదే
లేదు. ఇది ఒక అద్భుతనివారిని. బోవధము ఉపయో
గించు విధము బోవధముతో కూడ పంపబడును. గుణము
లేదని రుజువుపరుచు వారలకు రూ 100 ఇవ్వబడును.

బుడ్డి 1-కి క్రయం అణాలు 0-6-0
డబల్ బుడ్డు రూ. 4-8-0
ఖర్చులు ప్రత్యేకం.
ఏజెంట్లు కావలయును.

సావరన్ అండుకంపెని,
కచ్చాలేశ్వర అగ్రహారం, మదరాసు.

ఒక నిమిష మాలస్యమైనను !

(1049)

ఒక గంట ఆలస్యమైనట్లే !

ఎలక్ట్రా వాచీలు

క్షణమైన తేడాలేక. వని
చేయును. ఏ దేశమందున్నను ఏ
సలమందు యుంచినను సరిఅయిన
గంటలను తెలుపును. భూసైన్య
ములకును, నావికాదళమునకు,
వ్యాయామక్రీడాపరులకును అనుకూలించును.
గడియారములు వెక్కు రకములు మావద్ద గలవు. నమ్మకమైనవి. చాల స్వల్పధరలు.
సాగునైనట్టియు, అందమైనట్టిన్ని సరియైనకాలమును చూపునట్టిన్ని గడియారములను సప్లయ
చేయగలవారము. జేబులో వేసికొనుటకును, మోటారుబండ్లకును, వేటకును, ప్రయాణమున
కుపయోగించు గడియారములు కలవు.
ఏజెంట్లు:— జి. ఇ. సంపత్త శెట్టి అండుకో, ఎస్.ప్లనేడు, మదరాసు.

జేగు భయము లేదు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

జేగు జేగు

(1045)

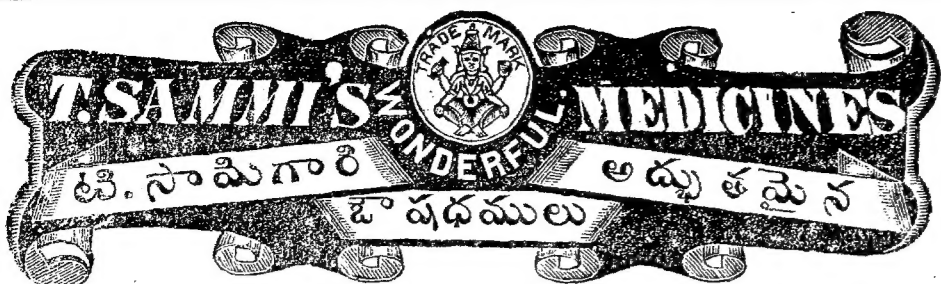
ని వార కా వ ధ ము లు

మా మందులు గడచిన యిరువది వత్సరములగా ఇండియా, సిర్యా, సిలోకా దేశములయందును, స్వదేశసంస్థానముల
యందును అనేక జేగు రోగులను కాపాడుట లోకవిదితము. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించిన

జేగు సోకదు.

వ్రామాదిపానకము 6 బోన్సుల బుడ్డి ౧-కి రు ౧-౦-౦ | శతభాతస్సుతం 1 బోన్సు బుడ్డి ౧-కి రు ౦-౧౨-౦
డిబ్ 8 " " ౦-౧౦-౦ | డిబ్ 1 " " ౦-౦-౦
ప్యాకింగు పోస్టేజీవేలు. కొరువారికి మావెద్ద క్యాటలా గుచితముగ పంపబడును.
తంలి విలాసము:— "పండిట్" మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమం, శిశి, ఆచారప్పన్ వీధి, జి.టి, మదరాసు.

యీ అవ్యుత్పన్నములకు గుణాతిశయములకు మెచ్చి యెక్కిబిడన్ కమిటీదార్లవల్ల బంగారు పతకమును, వెండిపతకములును బహుమానములుగా నొసగబడినవి. (1117)

హిందూ తైలము:—నడుమనొప్పి, నరముబాగుటకు కీళ్లనాయువు, పక్కనొప్పి, కాళ్లు చేతులు పట్టు, పార్శ్వ వాయువు, తలనొప్పి, యింకా యితరవాయువు నొప్పులు, అతి శీఘ్రముగా స్వస్థుగును.

దీని వెల 0-8-0. పెద్దదల్ని 2-8-0.

హిందుకమాయము:—కడుపునొప్పి, కడుపులో పేగులుకూయుట, అజీర్ణము, ఓకిలింపు, భేది, వాంతిభేది, శీత భేది రక్తభేది, నోటిపుండు, పండ్లనొప్పి, జిన్ని, తేలుబట్టడం, జలుబు, స్త్రీలకు బుతుకాలములందు కలిగెడు కడుపు నొప్పి మొదలయినవిన్ని యింకా కడుపులో కలిగే యే విధ మయిన నొప్పులున్న అతి శీఘ్రముగా స్వస్థుగును.

దీని వెల ౪. 0-8-0, 0-15-0, 1-12-0.

జ్వరనివర్తి:—సాధారణమైన దినాలపేరట నం దెడి జ్వరములును, చలిజ్వరములు అదేవి కొండ జ్వరములు, పిత్తజ్వరములు, యింకా పలువిధములైన జ్వరములును బహు త్వరగా నివర్తియగును. దీనివెల ౪. 0-8-0, 0-15-0.

టి. సామి అద్భుత ఔషధశాల, 92, అణ్ణాపిల్లవీధి, సాహుకారుపేట, చెన్నపట్టణము.

రక్తశుద్ధి:—(బుడ్ల పూర్ణవైయర్) ఇది కంఠమాల కారకము; మేహపాతలు, మేహరణములు, గంధిరణము, ముత పులు మొదలయినవాటిని స్వస్థముచేసి యే కారణముచేత చెడి యూడినను రక్తమును శుద్ధిచేసి రక్తవృద్ధిచేయును. వెల ౪. 1

తైలకాక:—తైలకాక, పచ్చకాక, మూత్రద్వార మున తాళగూడనిమంట, దుర్బాసము పెరుగుట మొదలగు మూత్రద్వారమున కలిగెడు స్త్రీ సంబంధ రోగములను 8 దినములలో కుదుర్చును. దీనివెల 2-0-0 పెద్దదీని 3-8-0.

దగ్గుమందు:—ఇది దగ్గు, కుక్కదగ్గు, రొమ్ము నొప్పి, గొంతుకమ్ముట, కఫము మొదలయిన దగ్గులకు మంచి అవువధము. వెల 1-8-0.

సప్తకానా:—ఇది యెక్కిబిడన్ కలిగిన బలహీన మునున్న, నిద్రలో ఇంద్రియస్థితి మగుటనున్న, ఇంద్రియ లోపమున్న, స్వప్నపరచి యింద్రియమును వృద్ధిచేసి పుష్టిని కలుగజేయును. మొగతనము లేనివాండ్లకు మొగతనమును కలుగజేయును. దీనివెల 1-0-0

జ్వర హరి

దీనియొక్క నామధేయము తెలుపుకొనితే జ్వర మును హరించుట కిది సాటిలేనిదను. మలేరియా (విష వాయు) జ్వరములకును, విడిచి విడిచి వచ్చు జ్వరముల కును యెత్తినది. కొన్నిసార్లు పుచ్చుకొనుటవల్ల కలుగు చెబ్బరలు జ్వరహరివల్ల కలుగవు. కాబట్టి దీనిని నిర్భయ ముగ జ్వరముందు సమయమందు యీ ఔషధము పుచ్చుకొనిన యేలాటి చెబ్బర జ్వరమైనను బాత్రిగా నిలిచిపోవును.

ఈ ఔషధమును గూర్చి వ్రాసిన అనేకులలో నొకరి యొక్క ఉత్తరము:—

వకీలు (అటార్నీ-అట్-లా) హెరాల్డ్ హిండు రంగ్ గారు వ్రాసిరి:—మీయొక్క 'జ్వరహరి' జ్వర ములను కుదుర్చుటయందు ఆమోఘమైన ఔషధ మని మిక్కిలి సంతోష పూర్వకముగా తెలిపించెదను. వర్షా కాల మారంభమందు సాల్ నెట్టిలో నుండు నాగ్రామ ములలో కూలీలకు అంటుజ్వరము వ్యాపించి పీడించు చుండగా, హెన్రి వారియొక్క 'జ్వరహరి'నికొని జ్వర పీడితులకు ఉచితముగా నివ్వబడి స్వల్పకాలములోనే వీరందరు స్వస్థుల చెందిరి.

ఇప్పుడే ఒకనీసాను కొనుము.

ప్రతి ఔషధమపులలోను వర్తకుల వద్దను దొరకును నీసాఒకటికి వెల అ. 8, రు. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11.

మీకు ఈ ఔషధం దొరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగా యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.

హెక్టర్ గేట్ ఇండియన్ రెమిడిస్ కంపెనీ, ఓక్లీ, బౌడెన్ అండు కంపెనీ, ఏజెంట్లు, 15, అరమెనియన్ వీధి, మదరాసు. (1122) Agents: Oakley, Bowden & Company, 15, Armenian Street, MADRAS.

ఆంధ్రోద్యమము. మొదటి యే దాంధ్ర మహాజనసభలయందలి సన్మాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల, యువ న్యాయములు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములగుంపు. వెల రూ 1-8-0. పోస్టేజీ నేటు ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

క్రికెటులయిన గోపాలకృష్ణ గోకతాగారి చక్రపాని రంగుల చిత్రపటము ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0. వి. పి. ఖయ్యులు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టు బాక్సు 212 మదరాసు.

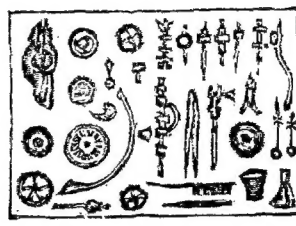
హనుమాన్ బోరక్సు నబ్బు.

దీనియందు సంజీవి తుల్యములగు వస్తువులు చేరియున్నవి. చెల్లిసం బంధమును పుండ్లు, దు రద, గజ్జి, పాడలు మొ దలగు చర్మ వ్యాధులను అత్యంతశీఘ్రముగాబా గగును. చర్మమునకు వృదుత్వమును, నునుపును, నాజేమును యిచ్చును. అన్ని పోట్లను క్రయమునకు దొరకును. (ప్రతిబిల్ల వై మా హనుమాన్ గుర్తు జాగ్రత్తగా గమనింపుడు. (751)

రంగనాథం శైట్టి అండు బ్రదర్సు, మదరాసు.

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

TOHFAR ROSH WATCH & Co, Dersilean Watches Materials, Tools BHENDI BAZAAR, Post No. 9, BOMBAY.

(881) ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలయును.

ఆంధ్రదేశమున ఏజెంట్లుకావలెను

ఆంధ్రదేశమున అక్కడక్కడ యుండు అనేక ముఖ్యపట్టణముల యందు బ్రాంచి స్టోర్సు తెరిచి భాగస్థులనుచేర్చుట, సరకులకు ఆర్డరుతీసి పంపుట, సరకులను విక్రయించుట మున్నగువనలు చేయ వలసియుండును. వీరికి నెలసంబంధములు గాని లేక కమిషన్ గాని యివ్వబడును. వైకము సెక్యూరిటీ గా కట్టవలెను. ఇతర నిబంధనలు వ్రాసిన తెలుప బడును.

ది స్వదేశీ ఇండస్ట్రియల్ కంపెనీ

962 లిమిటెడ్ కంపెనీవరము. బ్రాంచి: మధుర.

AWARDED GOLD MEDAL 490 IN THE BARODA EXHIBITION For its Sweet Lasting & Delightful Smell TO THE WORLD-RENOWNED OTTO PARASTAN (REGD.) Therefore, please just try and enjoy. Prices: 1/2 oz. 1 dram. 1/2 dram. Card. 2-0-0 0-12-0 0-8-0 0-1-0 Sample Free on sending 3 annas postage Stamp. ALSO, PLEASE TRY OUR PARASTAN HAIR OIL (REGD.) Free from mineral oils. Best for the Hair. Prize Re. 1, and Postage Extra. Sample Free on sending 1 anna postage Stamp. The Parastan Perfumery Co. No. 1, PYDHONIE, BOMBAY 3.

LARGEST HAND PUMP FOR IRRIGATION. Useful in shallow wells. Capacity 3000 to 4000 gallons per hour. Tried and approved of by many a customer. Mr. M. H. P. Ghatahal, superintendent of Industries, Bangalore, says:— Itell you with the greatest delight that there are no pumps known to me which work so easily and so smoothly by a single individual without tiresomeness, getting water as much as 4000 gallons per hour. (537) Also all other kinds of deep & shallow well pumps, Ploughs Sugar-cane crushers and manures for Sugarcane and Vegetables Etc., Ready in stock. write for further particulars and prices. K. B. JOSHI & Co., 321, HORNBY ROAD, FORT, BOMBAY.

మలబద్ధమునకు మంచిమందు.

క రో లా.

వాసనలేదు, ఏరుచితేదు, దవడదాళము, పులితేపురాదు, భేదులు గావు, దినము కాతగిన కాల ప్రవృత్తి స్పృహయాసము గ అయ్యేలాగున గర్భ శోధన గావించును.

1 పౌను, 1 పౌను సీసాలు
సీసా 1-3 రెల
రు. 2-8-0, 4-0-0.

ప్రే. జరు గా రి

లీవరు టానిక్.

వైద్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల కొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్య మావలన గలుగు బాధలకును, అలవలకును, అకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసుగునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.

సీసా నెల రు. 1-8-0.

కుల్ హ ట్టి.

ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమినలాడు ఎరువుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్చ గలదు. స దో ష లి త ము శాశ్వతము.

ఈ సాల్ఫ్యూరైక్ టై పెట్టె 1-8 రు. 2-0-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS.

దబ్బియు. ఇ. స్మిత్ అండుకో.,
(లిమిటెడ్)

మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
మదరాసు.

మందులు గోరునప్పుడు యీవత్రిక పేరును దాహరించ గోరెదము

368

1000 రూపాయలు

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా

మీరు బహుశముగా నున్నారా? అయితే ది. మన్నాలాల్ గారిచే తయారుచేయబడిన లోకప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బాను సేవించండి. దీనిని సేవించిన యెడల ధాతువుష్టి, రక్తపుష్టి, విశేషబలము, ఆకలి ఎక్కువ అవుతుంది.

మొదలయినవి. కలుగును. స్వప్నస్థితియు, ధాతువు మాత్రములో కలిసిపోవుట, నీరుచురుకు, బహుమూత్ర వ్యాధి మొదలగునవి మానవును. దీనివలన మంచి గుణము పొందిన ఆశేకులు రంగోష్, పివాంగ్, పిలోస్, అక్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి, నదరాస్, ఈ ప్రాంతములనుండి బహుమానపుత్రికలు విశేషముగా పంపియ్యవారు. కావలసినవారు అర్హతాస్థాంపును పంపినచో బహుమాన పుత్రికల కాపీ పంపుదుము. ఇది అబద్ధమని రుజువుపరచువారికి వై కనుపరచియ్యండు బహుమానము యియ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమాలముగా పొందవచ్చును. పార్శ్వమున కొనుగట్టకు "ది. మన్నాలాల్" అని యుండుట చూచి తీసికొనవలయును. అనుపాన పుత్రిక పార్శ్వలతో పంపబడును. ఏజెంటులు కావలసియున్నది.

15 తులారు తేట్టిరెల రు. 2-0-0. తపాలభర్తు 1-2 దబ్బాలకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు,
సాలామిసిరి మురబ్బా డిపో, బెంగుళూరు సిటీ.

(619)

బహుమాన
మియ్యబడును.

మీ బాయిలర్లు

శ్రేష్ఠకాలము పనిచేయవలెనను "ఇంగ్లీషుబాయిలరు కామోజివక్"ను యుపయోగించవలయును. దానిని పనిచేయించిన బాయిలర్లు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక షెల్ ఫ్లిట్సుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఉపయోగమున్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు పట్టకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామోజివక్ యుపయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండు ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు సలహాను గురించియు అసలు యేజెంట్లకే వ్రాయవలయును.

5 గాలనుల గల రమ్ము 1-కి రు 26-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,
తపాలపెట్టె నెం 55కి రు

389 **మదరాసు**

(ఈ కామోజివక్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరించ గోరుచున్నాము)

అనుపానపుత్రిక, ప్రతిసీసాతో నూపి యుండును. కెరెమ్యూలేషన్స్ సీసా 3 అణాలు, మూతము.

5 సీసాల లోక సారి టెప్పింగ్ మిల్ మెటరు ఖర్చుతోచుండు రు 1-0-0.

12. సీసాలోక సారి కోనిక్ రు 2-0-0.

20. సీసాలోక సారి గోనిక్ రు 3-0-0.

సమస్త కోణములకు మావద్ద అందుకల్గి యుండును.

దీనిని వీక్షించువారు బోరజును.

నీవు భాగ్యవంతుడ వగుటకు

నే నొక మార్గమును చూపవచ్చునా? అట్లయిన

"ఇండ్రబాల మహేంద్రబాలము" ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగవృష్టి, సభకట్టు, పరకాయ ప్రవేశవిద్య, వాయువేగ మనోవేగము, హస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇండ్రబాలము, క్రియాసాధనము, మంత్రశాస్త్రము, భూత వైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి చీట్లవేక తమాషాలు, విచిత్ర విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంకేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధి యగుట, మనుష్యుని చెంపి తిరిగి బ్రతికించుట, కరీరములేని తలకాయపై మూటలాడించుట, కండ్లకు గంటలు కట్టుకొని చూడకుండా వస్తువుల పేర్లు చెప్పట, భూమిపయి గజము యెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిగ్రాహముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన నీవు అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలవని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాను. ఈ పుస్తకమును అచ్చువేయుట ఈనెల ఆఖరుకు పూర్తియగును. ఈ గ్రంథమును ఇతరులకు 15 రూపాయలకు అమ్మబడును. ఈ గ్రంథము నే (భరణి) నెల 15 ల కే ఇవ్వబడును. భరణి నెల 15 లకు ముందుగా చేసినవారు తమ భరణి నెల 15 లకు 1 రూపాయ మాత్రము ముడియార్పరుద్దారా తక్షణమే యీ క్రింది విశాసమునకు పంపించి తమ పేరును రిజిస్టరు చేయించుకొనినచో అట్టివానికి ఈ పరమరహస్యమైన గ్రంథమును మిగత రు 3 లకు వి. పి. గ పంపబడును. (894-984)

పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఓంగోల్. (గుంటూరు జిల్లా)

INDUSTRIAL DEVELOPMENT.

Essential for National Uplift.

Practical instructions for making Inks, Hair Oils, Tooth powders etc..

SENT BY POST.

Fees for particular Industry Rs. 10 One year's course Rs. 100. If paid monthly Rs. 12 Half yearly Rs. 60

IN ADVANCE.

For further particulars, apply with a postal stamp to :

THE SUPERINTENDENT,
Correspondence School of Industries -

1141 BANGALORE CITY.

301 **పాశ్యపు మేంకటాచల** 584

పండితులవారి సిద్ధాంతధర్మములు.

లోకామయవార కస్తూరిమాత్రల నిష్పాదనను పరికింపుడు.

యోగ్యతాపత్రములు.

మ॥ రా॥ డాక్టర్ ప్రభాకర్ డెల్ అయ్యప్పప్పిడి యూనివర్సిటీ, గ్రానాదాట్. ఎస్. జె. ఇన్స్టిట్యూట్, లండన్ కన్వల్షింగ్ కెమిస్ట్రీ ఎగ్జిమినర్ వేక్. సం. 2. బొంబై, పీరు బ్రాసినది. తమ "లోకామయవార కస్తూరి మాత్రలను, ఉపయోగించుటకును, వ్యాసోచ్చాసముల వ్యత్యాసము, అజీర్ణము, మలబద్ధము, ప్రకృతనోష్టి, కడుపునొప్పి, అవ్వాకజ్వరము, పిత్తసంబంధకోగము, బిడ్డల యెముకవారముల న్నియు, గుణజయ్యెను, తమకట్టకు ప్రతిదిగము వచ్చు రోగులకు, నీకస్తూరి మాత్రలతో, స్వచ్ఛతై దైర్ద్యము ముఖ్యముగా నీయవలయు నని కోఫారసు చేయుచున్నాను.

మ॥ రా॥ పి.ఎస్.అచ్యుతరావు, సీనియర్ సర్జిక్, స్వామిటర్ కమిషనర్, మైసూరు ఖర్చు మెంట్; పీరు ప్రాసినది. "లోకామయవార కస్తూరి మాత్ర"లను నే నుపయోగించి యున్నాను.

పండితులు వారిచే పత్రికయందు ప్రచురపరచినట్లే అశోక్ ఫ్లోప్లమగు, గుణజులను ఈమాత్రలకు గలిగి యున్నవని నేనుచెప్పుట కానందభరితుడనవుచున్నాను.

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసాకుండును ఉండును; మంచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపుత్రిక, ప్రతిసీసాతో నూపి యుండును. కెరెమ్యూలేషన్స్ సీసా 3 అణాలు, మూతము.

5 సీసాల లోక సారి టెప్పింగ్ మిల్ మెటరు ఖర్చుతోచుండు రు 1-0-0.

12. సీసాలోక సారి కోనిక్ రు 2-0-0.

20. సీసాలోక సారి గోనిక్ రు 3-0-0.

సమస్త కోణములకు మావద్ద అందుకల్గి యుండును.

దీనిని వీక్షించువారు బోరజును.

